

„Търговска банка Д“ АД

Доклад за дейността на банката

Одиторски доклад

**Индивидуален годишен
финансов отчет**

**към 31 декември 2015 г.
в съответствие с МСФО**

Име на дружеството:

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД

Надзорен съвет:

**Емел Гювен
Бахатин Гюрбюз
Валери Борисов Борисов**

Управителен съвет:

**Анна Иванова Аспарухова
Гъльбин Николов Гъльбов
Мартин Емилов Ганчев
Пламен Иванов Дерменджиев**

Изпълнителни директори:

**Анна Иванова Аспарухова
Гъльбин Николов Гъльбов
Мартин Емилов Ганчев**

**Директор дирекция планиране,
контрол и финансова отчетност:**

Елица Костова

Главен счетоводител:

Мариела Пейкова

**Директор дирекция правна и
главен юрисконсулт:**

Теодора Матеева

Адрес на управление:

**гр. София
бул. „Ген. Тотлебен” № 8**

Адвокати:

**Динова, Русев и Партньори
Даниела Балтакова**

Одитори:

АФА ООД

Съдържание

1. ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА	20 страници
2. ОДИТОРСКИ ДОКЛАД	3 страници
3. ИНДИВИДУАЛЕН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ	85 страници

ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

НА

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД

за 2015 г.

март 2016

I. Профил на банката

Търговска Банка Д АД е акционерно дружество, притежаващо универсален банков лиценз за извършване на банкова дейност на територията на страната и на сделки в чужбина.

Основната дейност на банката през 2015 г. е свързана с привличане на депозити от клиенти, предоставяне на кредити на бизнес клиенти и граждани, обслужване на разплащания на клиенти в страната и в чужбина, сделки с ценни книжа, извършване на репо-сделки на междубанковия пазар, сделки с чуждестранна валута, издаване на акредитиви и гаранции и други финансови услуги в България.

II. Собственост и управление

Към 31.12.2015 г. капиталът на банката е собственост на г-н Фуат Гювен, като се притежава от него пряко - 66,7 % дялово участие и чрез компанията ФОРТЕРА ЕАД с ЕИК 175194303 - с участие в капитала от 33,3 %.

„Търговска банка Д“ АД има двустепенна система на управление с Надзорен и Управителен съвети. Надзорният съвет (НС) избира членовете на Управителния съвет (УС), одобрява изпълнителните директори и определя тяхното възнаграждение.

Към 31 декември 2015 г. в Надзорния съвет на Банката участват:

- Емел Гювен – член на НС;
- Бахатин Гюрбюз – член на НС;
- Валери Борисов Борисов – член на НС.

Към 31 декември 2015 г. съставът на Управителния съвет е:

- Анна Иванова Аспарухова – председател на УС и изпълнителен директор;
- Гълъбин Николов Гълъбов – Член на УС и Изпълнителен директор;
- Мартин Емилов Ганчев - Член на УС и Изпълнителен директор;
- Пламен Иванов Дерменджиев – Член на УС.

1. Настъпили промени в управлението и по регистрацията на “Търговска банка Д” АД през 2015 година

През периода 01.01.2015 год. – 31.12.2015 год. са извършени промени в управлението и по регистрацията на Банката, както следва:

1. На 16.10.2015 год. по партидата на ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД в АВ – Търговски регистър бе заличен Член на Надзорния съвет – г-жа Еленка Харизанова Манова, поради смърт.
2. С решение от 18.12.2015 г. на Надзорния съвет на ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД бе освободен от длъжността "Член на Управителния съвет и Изпълнителен директор" г-н Гълъбин Николов Гълъбов. Освобождаването бе вписано в АВ – Търговски регистър по партидата на банката на 05.01.2016 г.

2. Информация за лицата, управляващи и представляващи Банката

Към 31.12.2015 г. Банката има трима изпълнителни директори и четирима членове на Управителния съвет:

- г-жа Анна Иванова Аспарухова – Председател на Управителния съвет и Изпълнителен директор;
- г-н Гълъбин Николов Гълъбов – Член на Управителния съвет и Изпълнителен директор /освободен с решение на Надзорния съвет от 18.12.2015 г.; обстоятелството - заявено за вписване в АВ-Търговски регистър на 28.12.2015 г./;
- г-н Мартин Емилов Ганчев – Член на Управителния съвет и Изпълнителен директор;
- г-н Пламен Иванов Дерменджиев – Член на Управителния съвет.

Съгласно изискванията на Закона за кредитните институции, разпоредбите на Устава на “Търговска банка Д” АД и търговската регистрация на дружеството, то се представлява от всички членове на УС колективно или заедно от двама изпълнителни директори.

Изпълнителните директори и членовете на УС нямат участие в акционерния капитал на Банката.

3. Информация по чл. 187д и чл. 247 от Търговския закон

3.1 по чл. 187д – не е приложимо;

3.2 по чл. 247, ал. 2:

- т. 1 - Възнагражденията, получени общо през 2015 г. от членовете на НС и УС на Банката, са в размер на 841 хил. лева.
- т. 2 - Няма такива сделки през 2015 год.;
- т. 3 - Не съществуват ограничения на правата на членовете на съветите да придобиват акции и облигации на дружеството (Банката);
- т. 4 – По наше най-добро знание участията на членовете на НС и УС на Банката като неограничено отговорни съдружници, притежаването на повече от 25 % от капитала на други дружества, както и участието им в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети са:

Еленка Харизанова Манова – Председателстваща НС, Член (за периода от 01.01.2015 до 14.08.2015 г.):

1. Фортера АД, ЕИК 175194303 – Член на Съвета на директорите;
2. Гама Инвест АД, ЕИК 831283821 – Член на Съвета на директорите;
3. Елкабел АД, ЕИК 102008573 – Член на Управителния съвет;
4. Варна мода АД, ЕИК 121063663 – Член на Съвета на директорите;
5. Аидатур АД, ЕИК 836143710 – Член на Съвета на директорите.

Валери Борисов Борисов – Член на НС (за периода от 01.01.2015 до 31.12.2015г.):

1. Елкабел АД, ЕИК 102008573 – Член на Надзорния съвет;
2. Адвокатско дружество "Борисов и Борисов", БУЛСТАТ 175640079 – управляващ;
3. «ИНТЕРЮС» ООД, ЕИК 831644428 – съдружник с дял в капитала повече от 25 %.

Емел Гювен - Член на Надзорния съвет (за периода от 01.01.2015 до 31.12.2015 г.):

1. Варна мода, ЕИК 121063663 – Член на Съвета на директорите;
2. Елкабел АД, ЕИК 102008573 – Член на Надзорния съвет;
3. Гама Инвест АД, ЕИК 831283821– Член на Съвета на директорите;
4. „Алфа Дери Конфексион Туризъм”, Турция – Член на Съвета на директорите.

Бахатин Гюрбюз - Член на НС (за периода от 01.01.2015 до 31.12.2015 г.):

1. Alternatifbank A.S. Istanbul, Turkey (Алтернатиф Банк, Турция) – Член на Съвет на директорите.

Анна Иванова Аспарухова – Председател на Управителния съвет и Изпълнителен директор (за периода 01.01.2015 – 31.12.2015 г.): **няма**.

Гълъбин Николов Гълъбов - Член на Управителния съвет и Изпълнителен директор (за периода 01.01.2015 – 31.12.2015 г.): **няма**.

Мартин Емилов Ганчев - Член на Управителния съвет и Изпълнителен директор (за периода 01.01.2015 – 31.12.2015 г.):

1. «Д ЛИЗИНГ» ЕАД, ЕИК 203159604 – Председател на Съвета на директорите.

**Забележка: «Д ЛИЗИНГ» ЕАД е дъщерно дружество на ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД.*

Пламен Иванов Дерменджиев - Член на Управителния съвет (за периода 01.01.2015 – 31.12.2015 г.):

1. "ФОНД ЗА УСТОЙЧИВО ГРАДСКО РАЗВИТИЕ НА СОФИЯ" ЕАД, ЕИК 202033232 – Член на Надзорния съвет.
- т. 5 – през 2015 год. няма сключени договори по чл. 240б от Търговския закон.

4. Адрес

Седалището и адресът на управление на „Търговска банка Д” АД е в гр. София, Столично община, район “Красно село”, бул. „Ген. Тотлебен” № 8.

5. Отговорност на ръководството

Съгласно българското законодателство Ръководството на “Търговска банка Д” АД е задължено да изготвя годишни финансови отчети за всяка финансова година, които да отразяват достоверно имущественото и финансово състояние на Банката към края на съответния отчетен период, както и финансовите резултати за този период.

При изготвянето на тези отчети Ръководството потвърждава, че:

- използваната счетоводна политика е подходяща и е прилагана последователно;
- направените необходими преценки и предложения са в съответствие с принципа на предпазливостта;
- са използвани последователно приложимите счетоводни стандарти по закон;
- годишният финансов отчет е изготвен на принципа на действащо предприятие.

Ръководството декларира, че:

- където е необходимо, е направило най-добри приблизителни преценки и решения;
- се е придържало към всички Международни стандарти за финансови отчети, приложими съгласно националното счетоводно законодателство за банките в България;
- годишният финансов отчет разкрива състоянието на Банката с разумна степен на точност;
- е предприело всички възможни мерки за опазване на активите на Банката и предотвратяване на измами.

III. Съучастия и членство в организации

- Асоциация на банките в България;
- Българска фондова борса – София АД;
- Борика-Банксервиз АД;
- Централен депозитар АД;
- MasterCard International;
- S.W.I.F.T.;
- European Payments Council - SEPA Credit Transfer Scheme;
- Асоциация за сигурност на банковите разплащания (БАСКР);
- Българо-турска индустриална камара;
- Дружество на български и турски бизнесмени (БУЛТИШ);
- Североизточна Българо -Турска търговско индустриална камара.

Търговска банка Д АД участва или е агент в следните платежни системи и доставчици на платежни услуги:

- Банкова организация за разплащания с използване на карти (БОРИКА);
- Банкова интегрирана система за електронни разплащания (БИСЕРА и БИСЕРА7-EUR);
- Системата за брутен сетълмент в реално време (РИНГС);
- Трансевропейска автоматизирана система за брутен сетълмент на експресни преводи в евро в реално време (TARGET2);
- Агент на WESTERNUNION;
- Агент на EasyPay.

IV. Дъщерни дружества

Търговска Банка Д АД притежава три дъщерни дружества:

„Д Застрахователен Брокер“ ЕООД

През 2013 г. Търговска Банка Д АД придоби 100 % от дружествените дялове на еднолично дружество с ограничена отговорност „Виза Консулт ЕООД“. Банката е направила промени в търговското му наименование на „Д Застрахователен брокер“ ЕООД и адреса на управление гр. София, р-н Красно село, бул. Ген. Тотлебен №8. Дружеството е с предмет на дейност: застрахователен брокер, осъществяване на посредничество по възлагане при сключване на застрахователни и презастрахователни договори и свързаните с тях консултантски услуги.

„Д Имоти“ ЕООД

Дружеството е учредено през месец октомври 2013 г. от Търговска банка Д АД. Същото е със седалище и адрес на управление гр. София, р-н Красно село, бул. Ген. Тотлебен №8. Предметът на дейност включва покупко-продажби на недвижими имоти, проектиране, обзавеждане строеж на недвижими имоти с цел продажба, отдаване под наем.

„Д Лизинг“ ЕАД

„Д Лизинг“ ЕАД е създадено през 2014 г. и е регистрирано като финансова институция с пълен лиценз от БНБ. Д ЛИЗИНГ ЕАД е учредено като акционерно дружество с едноличен собственик на капитала ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД. Към 31 декември 2015 г. дружеството е с акционерен капитал от 1 млн. лева.

V. Клонова мрежа

Към 1 януари 2015 г. Банката осъществява своите функции с 59 структурни звена, в това число: ЦУ, 5 Регионални Финансови Центъра (РФЦ), 31 Финансови Центъра(ФЦ), 16 Офиса и 11 Изнесени работни места (ИРМ), разположени в различни градове на страната. Регионалните финансови центрове функционират като регионални центрове(РЦ), насочени към работата в сегмент средни и големи корпоративни клиенти– РЦ София, РЦ Пловдив, РЦ Бургас, РЦ Варна и РЦ Плевен.

Закрити са: ФЦ Севлиево, 4 офиса –Дулово, Стамболийски, Тракия, Омуртаг и две ИРМ-та в градовете Раднево и Гълъбово и е открито ИРМ Джебел.

В резултат на промените към 31 декември 2015 г. Финансовите центрове са 30, офисите 12 и ИРМ 10.

VI. Финансови показатели

През 2015 г. „Търговска банка Д” АД продължи да посреща успешно предизвикателствата, свързани с високата конкуренция на банковия пазар в България и трудностите, произтичащи от силно лимитираната бизнес активност. Банката успя не само да устои на въздействието на трудната макроикономическа среда, но и да се фокусира върху променящите се нужди на клиентите, като предложи конкурентни продукти и услуги. През годината “Търговска банка Д” АД успя да насочи своята бизнес стратегия основно към:

- продължаване на работата по оптимизиране на управлението на активите и пасивите;
- увеличаване на броя на корпоративните и индивидуалните клиенти и обема на операциите;
- по-нататъшно повишаване на качество и ефективността от предлаганите банкови услуги и продукти, свързани с основните банкови операции – привличане на депозити и предоставяне на финансиране по различни проекти на клиенти;
- оптимизиране и повишаване качеството на кредитния портфейл
- повишаване на ефективността при управление на риска;
- предоставяне на конкурентно обслужване чрез развитие на информационните технологии;
- оптимизиране на териториалното развитие на клоновата мрежа в областни центрове и градове на страната при отчитане на потенциала на региона.

ОСНОВНИ ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ

Финансови резултати (хил.лв)	2014	2015	Изменение	
Нетен доход от лихви	17 325	19 770	2 446	14%
Нетен доход от такси и комисионни	7 804	8 188	384	5%
Нетен доход от търговски операции	4 393	3 109	(1 285)	-29%
Други доходи от дейността, нетно	1 769	1 863	94	5%
Оперативен доход	31 291	32 930	1 639	5%
Административни разходи за дейността	(21 252)	(22 823)	(1 571)	7%
Резултат преди обезценка	10 039	10 107	68	1%
Резултат преди обезценка елиминиран ефект към ФПБ*	10 039	11 225	1 186	12%
Нетни загуби за обезценка финансови активи	(9 463)	(9 051)	412	-4%
Нетни загуби от обезценка на нефинансови активи	(101)	(485)	(384)	380%
Печалба преди данък върху печалбата	475	571	96	20%
Печалба преди данък върху печалбата елиминиран ефект към ФПБ*	475	1 689	1 214	255%

Балансови показатели (хил.лв)	2014	2015	Изменение	
Общо Активи	712 585	672 243	(40 341)	-6%
Предоставени кредити и аванси на клиенти (брутни)	339 933	356 272	16 340	5%
Вземания от банки	36 263	49 097	12 834	35%
Ценни книжа	231 899	176 076	(55 823)	-24%
Задължения към клиенти	611 403	570 623	(40 780)	-7%
Задължения към банки	4 226	5 008	782	19%
Собствен капитал	91 158	91 262	104	0%

Основни съотношения (%)	2014	2015	Изменение	
Съотношение кредити спрямо депозити	55,6	62,4	6,8	
Балансови провизии спрямо кредити	6,7	8,5	1,8	
Съотношение разходи/приходи*	67,9	65,9	- 2,0	
Нетен лихвен марж	2,43	2,94	0,5	
Съотношение на обезценка към кредити	2,8	2,5	- 0,3	
Възвръщаемост на активите*	0,1	0,2	0,2	
Възвръщаемост на собствения капитал*	0,5	1,8	1,3	
Обща капиталова адекватност	22,6	20,1	- 2,5	
Коефициент на ликвидни активи	24,0	27,5	3,5	

*През 2015 година е елиминирана вноската към Фонда за реструктуриране на банките(ФПБ)

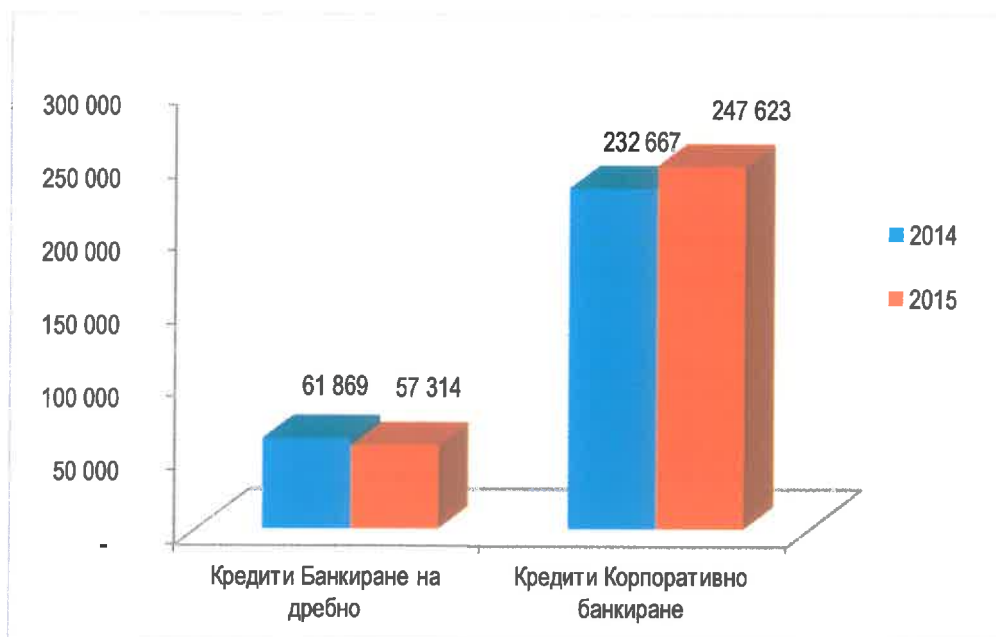
Общият размер на активите на Търговска банка Д към края на 2015 година достигна 672 милиона лева като отбелязва намаление спрямо 2014 година със 6%. Краят на 2014 година е значително повлиян от ефекта от изплащането на гарантираните депозити на Корпоративна Търговска Банка, като през 2015 година част от тези клиенти, търсещи единствено по-висок лихвен процент пренасочват средствата си извън Банката.

Предоставените кредити и аванси на клиенти нарастват с 5% или 16 млн. лева на годишна база. Еволюцията на кредитния портфейл на годишна база е повлиян от предсрочни погасявания на корпоративни клиенти в края на 2015 година. През 2015 година пикът на кредитния портфейл на Банката е 372 млн. лева.

Вземанията от банки нарастват значително на годишна база, обусловено от значителната ликвидност на Банката и търсенето на възможност за оптимално ефективно управление на ликвидността.

Размерът на привлечените средства в края на 2015 година е 571 млн. лева или намаление със 7% на годишна база.

Предоставени кредити

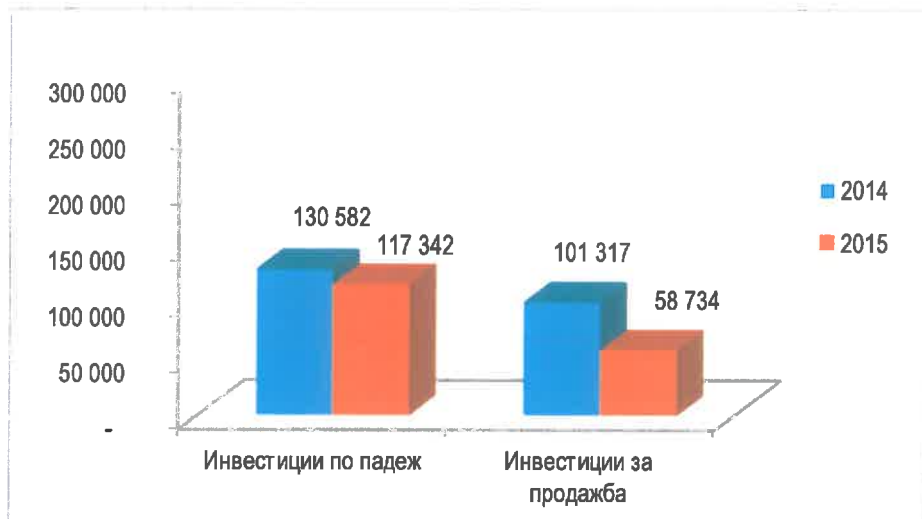
*Корпоративно банкиране включва бюджетни и публични клиенти (изключени съдебни и присъдени)

*Банкиране на дребно включва граждани и малки бизнес клиенти (изключени съдебни и присъдени)

През 2015 година делът на корпоративните кредити на Банката представлява 70% от портфейла на Банката. Корпоративният портфейл бележи ръст на годишна база от 6,4% или 15 млн. лв. Размерът на усвоените ново отпуснатите корпоративни кредити през 2015 година е 130 млн. лева, които частично компенсират съществения размер на направените редовни и предсрочни погасявания.

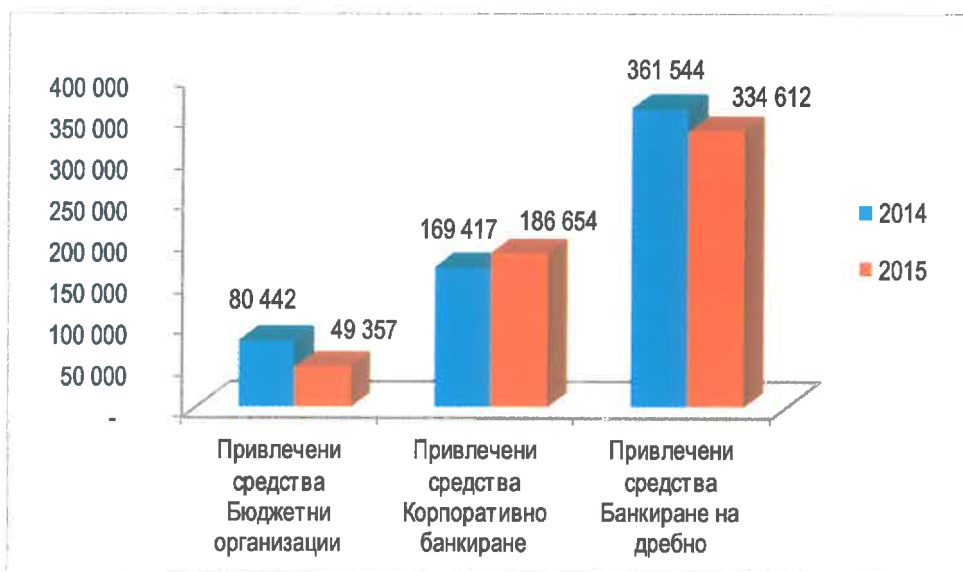
Кредитите Банкиране на дребно намаляват с 7% на годишна база, което е в следствие на падеж на кредити – овърдрафти в размер на 14 млн. лева. Потребителските и жилищните кредити бележат ръст съответно 2,9 млн. лева и 4 млн. лева.

Ценни книжа

През 2015 година Банката намалява портфейла си от ценни книжа с 55,8 млн. лева, като намалението в книжа, класифицирани като държани до падеж е в размер на 13,2 млн. лева и намаление с 42,6 млн. лева при книжата, категоризирани като държани за продажба. Въпреки спадове в цените на книжата по външния дълг на Р. България и Р. Турция, Банката успява да запази качеството на портфейла без да реализира загуби и успява сериозно да намали експозицията на Банката към лихвен риск.

Привлечени средства

Привлечените средства в корпоративно банкиране регистрират ръст на годишна база в размер на 10% или 17 млн. лева. През 2015 година Банката неколкократно коригира лихвените проценти в посока надолу с цел позициониране на нива малко по-ниски от средното за банковата система. Паралелно с това, Банката се стреми да води балансирана политика по отношение на управлението на активите и пасивите, с цел оптимизация на постигнатите резултати.

Привлечените средства от бюджетни организации намаляват с 31 млн. лева на годишна база.

Намалението в привлечените средства Банкиране на дребно на годишна база е 27 млн. лева. През 2015 година Банката неколкократно понижи лихвените проценти по привлечени средства на граждани и юридически лица в съответствие с наблюдаваните пазарни тенденции през 2015 година.

Оперативен доход

Нетния оперативен доход на банката през 2015 година достигна 32,9 млн. лева като нараства с 5% или 1,6 млн. лева.

Нарастването на нетния доход от лихви на годишна база е 14%, силно повлиян от същественото намаление на разходите за лихви, продължило и през 2015 година.

Приходите от такси и комисионни остават на ниво от миналата година – 8 млн. лева.

Оперативни разходи

Оперативните разходи на Банката са строго контролирани като през 2015 година остават на ниво от 2014.

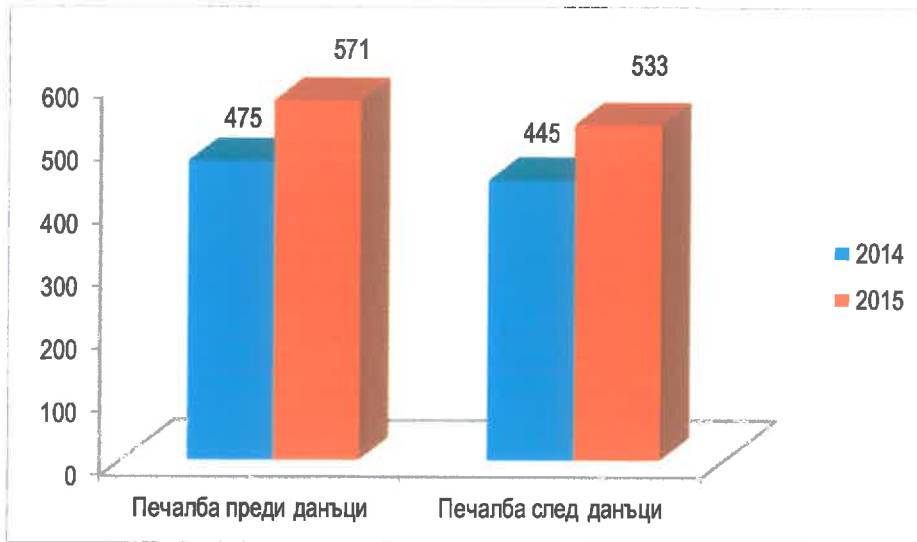
Разходите за персонал през 2015 година нарастват с 9% на годишна база като това е обусловено от реструктурирането на Банката, което се реализира през 2014 година и ефектът му се простира върху цялата 2015.

Банката реализира увеличение на административните разходи през 2015 година, обусловено от вноската за Фонда за реструктуриране на банките. Размерът на индивидуалната вноска е изчислен съгласно приетата с решение № 112 от 20.11.2015 г на УС на БНБ методология за изчисляване на индивидуалната годишна вноска за 2015 г към Фонда за реструктуриране на Банките, определен в Делегиран Регламент 2015/63 и в съответствие с приложимите изисквания на Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитните институции и инвестиционните посредници.

Разходи за обезценка

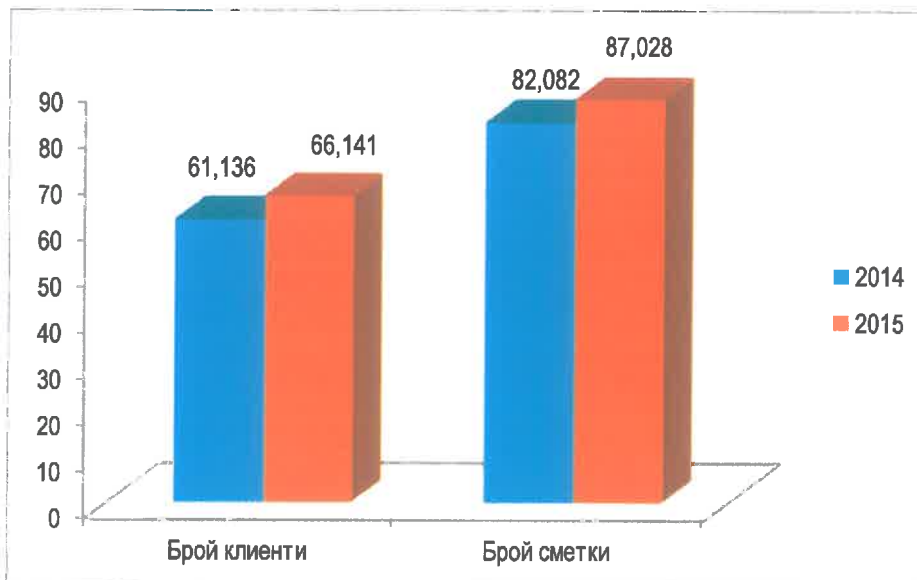
Разходите за обезценка през 2015 година достигат 9 млн. лева като се запазват същите темпове на провизиране на портфейла на Търговска банка Д както през 2014 година. Коефициентът на балансови провизии спрямо кредити към края на 2015 година достига 8,5% спрямо 6,7% през 2014 година.

Нетен резултат

През 2015 година Търговска банка Д успява да увеличи нетният си резултат и да подобри основните показатели за рентабилност и ефективност.

Брой клиенти и сметки

През 2015 година броят клиенти на банката нараства с 8%, нарастването на брой активни сметки е 6% на годишна база.

VII. Управление на риска

1. Кредитен риск

Кредитен риск е рискът, при който клиентите/контрагентите няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло дължимите на Банката суми в предвидения срок.

Управлението на специфичния кредитен риск се осъществява от Провизионния съвет на Банката и се наблюдава от Управителния съвет. Функцията по управление на кредитния риск осигурява прилагането на подходяща политика и съответствието на тази политика със свързаните процедури и контроли за текущо наблюдение на всеки вид кредитна експозиция.

Ръководството на "Търговска банка Д" АД текущо следи кредитния риск от концентрация на финансовите активи по сектори на икономиката, а така също и по отделни контрагенти на база на утвърдени лимити. Регулаторните лимити и вътрешното банкови лимити за максимални експозиции към едно лице и икономически свързани лица, в т. ч. към банки-контрагенти се оценяват и анализират периодично. Общата кредитна експозиция към отделен отрасъл като процент от общия кредитен портфейл се проследява периодично и се разглежда от Управителния съвет на Банката.

2. Пазарен риск

Пазарният риск е рискът от негативното движение на лихвените проценти, валутните курсове между различните валути и на пазарната цена на ценните книжа и другите финансови инструменти. Тези движения оказват влияние върху рентабилността на Банката.

"Търговска банка Д" АД управлява притежаваните от нея финансови инструменти, отчитайки променящите се пазарни условия. Експозицията по отношение на пазарен риск се управлява в съответствие с лимитите за риск, определени от ръководството на Банката посредством покупко-продажба на финансови инструменти или чрез откриване на компенсираща позиция за хеджиране на риска.

3. Лихвен риск

Банковата дейност води до непрекъснато поддържане на позиции, чувствителни спрямо движението на пазарните лихвени проценти, което оказва влияние върху финансовото ѝ състояние и динамиката на паричните потоци. Лихвен риск е вероятността от потенциално изменение на нетния приход от лихви или нетния лихвен марж и пазарната стойност на собствения капитал, поради изменение на общите пазарни лихвени равнища.

Процедурите по управление на лихвения риск са свързани с текущото поддържане на разумен лихвен марж между приложимите лихвени проценти за привлечения ресурс и

ТЪРГОВСКА БАНКА Д
към активните банкови операции и се прилагат от гледна точка на чувствителността на Банката спрямо промени в лихвените равнища.

“Търговска банка Д” АД постоянно следи движенията при чуждестранните валути, несъответствията в лихвените нива и в матурирнетната структура на своите активи и пасиви. Също така текущо наблюдава промените в цените и доходността на търгуваните държавни ценни книжа.

4. Валутен риск

Валутният риск е риск от влиянието на колебания в преобладаващите валутни курсове върху финансовото състояние и паричните потоци на Банката в резултат на открити валутни позиции.

Валутният риск е риск от негативното влияние на колебания в преобладаващите валутни курсове върху финансовото състояние и паричните потоци на Банката. Нетната позиция във всяка валута се следи постоянно от дирекции "Финансови пазари и инвестиции" и „Управление на риска“. Ежедневно се следи размера на откритата валутна позиция на Банката (по отделни валути) и се предприемат необходимите действия за минимизиране на евентуалните ефекти за Банката от промяна на валутните курсове.

5. Ликвиден риск

Ликвидният риск представлява риска от невъзможността на Банката да посрещне текущите и потенциалните си задължения, свързани с плащания, когато те са дължими, без да понесе неприемливи загуби.

За да управлява риска, Банката поддържа във всеки момент високо ликвидни активи в различни валути. Контролът и следенето на общата ликвидност се извършват текущо от Комитета за управление на активите и пасивите в Банката (КУАП).

VIII. Оперативна дейност

1. Корпоративно банкиране

В продължение на тенденцията на вътрешна трансформация и реструктуриране на вътрешната организационна структура на Търговска Банка Д АД от 2014 и през 2015 тези процеси продължават. През този период се наблегна на редица нововъведения с цел оптимизиране и повишаване на качеството на работата на служителите от звената, пряко свързани с корпоративното банкиране на Банката. Годината бе белязана от банкиране, целящо защитаване на интереса на вложителите и кредиторите на Банката от една страна, а от друга удовлетворяване на нейните акционери. За постигането на тези цели бе предприета политика на устойчив растеж и генериране на нарастващи приходи, при приемливи нива на риск. В резултат на това,

значително бе увеличена стойността на предложените и одобрени кредитни сделки, без да бъде поемано високо ниво на риск.

Въпреки голямата конкуренция в сегмента на корпоративното кредитиране, през 2015 бяха сключени нови 131 броя договори за кредит, които представляват нетен относителен ръст в броя на активните корпоративни кредити в размер на 7.1%. По-голямата част от тях, 110 броя, бяха в сегмент средни клиенти, а останалите – в сегмент големи корпоративни клиенти. Размерът на одобрените кредити на корпоративния портфейл през 2015 г. е 183 млн.лв.

Това бе съпроводено и със значително подобрене в структурата на кредитния портфейл на този сегмент, като същевременно се редуцира и кредитния риск чрез подбор на по-качествени и стабилни нови корпоративни клиенти. В допълнение бе предприета активна политика по насърчаване на използването на по-широк спектър от услуги предлагани от Банката, което подсили резултатите на звеното.

С цел запазване на едно от основните конкурентни предимства на Банката, а именно нейната бързина и гъвкавост в сферата на корпоративното банкиране, бе разработена система за проследяване на продължителността на отделните етапи от кредитния процес, като въз основа на събраната информация се предостави възможност за предприемане на обосновани и ефективни мерки за още по-бързо финализиране на процеса на одобрение.

По отношение на привлечените средства, бе предприета политика по активно редуциране на лихвените нива, предлагани по депозитни продукти за юридически лица с цел повишаване на ефективността и способността за предоставяне на по-конкурентни условия по кредитните продукти за корпоративни клиенти. Въпреки това през годината не се наблюдава значителен отлив на депозитен ресурс, предоставен от корпоративни клиенти, а размерът на предоставените безсрочни привлечени средства дори отчита повишение с 22%.

През третото тримесечие на 2015 година, в унисон с протичащите процеси в банковата система на страната, бе започната и подготовката за предстоящия през 2016 година преглед на качеството на активите на банките в България.

2. Банкиране на дребно

През 2015 продължи процеса за доразвиване на модерно Банкиране на дребно като процеси, продукти, политики, дистрибуционни канали, продажбено ориентирана клонова мрежа и търговски мониторинг.

Банката продължи тенденция за увеличаване на броя на клиентите в двете направления на Банкиране на дребно – физически лица и Малък бизнес.

През изминалата година бе увеличен и броя на новопуснатите кредити при високо ниво на качество на кредитния портфейл.

Нетният ръст на кредитите за Малък бизнес (МБ) за 2015 г. е положителен в размер на 12%. Обемът на новоотпуснатите кредити спрямо предходната година е увеличен с 33%. Броят на активните клиенти в сегмент Малък бизнес също нараства, като увеличението е с 12% спрямо края на 2014 г.

Обемът на привлечените средства от клиенти „Малък бизнес“ също се увеличи през 2015 г. Отчитайки спецификата на клиентите през годината имаше намаление при срочните депозити и ръст на средствата по разплащателни сметки.

За изпълнение на целите в сегмент Малък бизнес банката продължи търговските си инициативи за насърчаване и увеличаване на продажбите в клоновата мрежа, като това беше подкрепено с разработване на нови продукти насочени към целеви сектори и различни продажбени кампании.

През 2015 г. пазарът на кредитни продукти за физически лица се характеризираше с увеличена предпазливост у клиентите, висока конкуренция между финансовите институции и намаляващи лихви по кредитните продукти.

През годината бе отчетено нарастване в броя на новоотпуснатите кредити за физически лица, въпреки тази тенденция има намаление в обема на кредитния портфейл поради погасяване на големи суми по специфични кредитни сделки. На годишна база има ръст в двата основни кредитни портфейла с физически лица, като портфейла от жилищни кредити нараства с 43%, а при потребителските кредити ръста е 18% спрямо края на 2014г.

Депозитната база на банката от физически лица през 2015 г. се характеризира с изключителна динамика, породена от специфичните пазарни условия в края на 2014г. и началото на 2015 г. и последвалите от тях ефекти. Клиентското поведение на депозантите бе ръководено от стихийно търсене на баланс от „гарантирана сигурност и достатъчна доходност“, което наложи изключително интензивно и проактивно управление на привлечените средства. В тази връзка се проведеха няколко търговски кампании и актуализации на ценовите параметри на депозитните и спестовните продукти с цел изпълнение задачата на Ръководството за осигуряване на планирания ръст в привлечени средства, съчетано с оптимизиране на цената му. В следствие на тази пазарна динамика обемът на привлечените средства от физически лица намалява към края на 2015 г. с 10% спрямо края на предходната година.

Годината беше изключително динамична по отношение на лихвените нива. През 2015 г. Банката актуализира лихвите си многократно, догонвайки намаленията на лихвите от големите банки и позиционирайки депозитите на „Търговска банка Д“ АД по-близо до групата на утвърдените банки. През втората половина на годината периодично се въвеждаха промоционални лихвени нива при избрани депозитни продукти с цел задържане на депозитния портфейл и привличане на нови клиенти.

През 2015 година картовата дейност и използваните алтернативни пътища за реализация на предлаганите от “Търговска банка Д” АД електронни услуги продължи да се поддържа като център на доход за Банката, значението на който непрекъснато нараства.

За годината се отчита нарастване на броя на действащите дебитни карти в рамките на 10%, а при кредитните карти има ръст от 21%.

През 2015 г. бе внедрена кредитна карта с нова функционалност, която увеличи избора от кредитни картови продукти. За увеличаване на продажбите при кредитните карти и броя на транзакциите бе проведена специална кампания която доведе до увеличение в броя на транзакциите с 38% и 20% в броя на транзактиращите карти на ПОС терминал.

Въведено бе задължително ползване на услугата „3D Secure“ за трансакции с карти Maestro и Mastercard. Тази добавена функционалност гарантира по-високо ниво на сигурност и минимизира риска от неправомерно ползване на картовите данни при този тип разплащания (в Интернет) и свързания с това потенциален риск от загуби за клиентите и Банката.

През изминалата година Банката внедри нова функционалност за нотификации чрез изпращане на SMS и email съобщения – D Info като чрез канала клиентите (физически и юридически лица) получават широк набор от съобщения по всички видове сметки и карти.

АТМ терминалите са 68 броя, което позволява на Банката да осигури тази услуга в повече от 60 населени места на страната.

ПОС терминали - “Търговска банка Д” АД предлага на своите клиенти услугата cash advance (теглени на пари в брой от ПОС терминали в банкови офиси) в 50 локации на банката, както и услугата плащане на 137 ПОС терминала в търговски обекти.

3. Публични клиенти

Като част от структурата на Търговска Банка Д АД, отдел Публични клиенти осъществява взаимоотношения на Банката с клиенти, възложители по смисъла на Закона за обществените поръчки и други приложими актове, регламентиращи правния ред по осъществяване на публичните процедури. Стратегическите цели на отдела за 2015 г. включваха увеличаване на пазарния дял на банката в този сектор, респ. ръст на кредитния портфейл, както и увеличаване на клиентската база, чрез привличане на нови клиенти – пряко и косвено.

След стартиралото през 2014 г. обособяване на отдел Публични клиенти като самостоятелно звено, с оглед осигуряване на цялостно завършен цикъл, както и за постигане на индивидуализиран подход по привличане и обслужване на всеки отделен публичен клиент, са постигнати значителни резултати за отчетната 2015 година.

4. Финансови пазари и инвестиции

През изминалата 2015 финансова година в Дирекцията продължава работа по текущите задачи в качеството ѝ на трежъри на банката по осигуряване на ликвидност и инвестиране на свободните средства.

Дирекцията осигурява оперативната ликвидност, необходима за текущите разплащания чрез сделки на паричния пазар.

През 2015 г. Дирекцията продължи да поддържа относително висок портфейл от ценни книжа, като среднопретеглената сума на портфейла за годината е 232 млн. лв. Към края на отчетния период общият обем на притежаваните от банката ценни книжа е 176 млн. лв.

През изминалата 2015 г. основен приоритет на Дирекцията в областта на инвестициите беше намаляване на чувствителността на портфейла към пазарни рискове. Въпреки драматичните спадове в цените на книжата по външния дълг на България и Турция Дирекцията успя да запази качеството на портфейла, без да реализира загуби и намали сериозно експозицията на банката към лихвен риск.

През изминалата година Дирекцията продължи работата по обслужване на клиенти в качеството ѝ на инвестиционен посредник.

IX. Планове за развитие

През 2016 година Търговска банка Д предвижда:

- Устойчив ръст и развитие Банката
- Формиране и поддържане на имидж на сериозен играч на банковия пазар
- Осъществяване на пълна синергия между Корпоративно банкиране и Банкиране на дребно, активизиране на кръстосаните продажби
- Модернизация на съществуващите и създаването на нови продукти и услуги, съответстващи нуждите на клиентите
- Създаване и поддържане на устойчива връзка с клиентите, изграждане на лоялност и добавена стойност
- Доразвиване на алтернативните канали за дистрибуция за привличането на допълнителен бизнес, инициативи и продажбени кампании, маркетингова подкрепа
- Подобряване на вътрешната организация, с цел достигане на пазарните стандарти по отношение на процесите и одобренията на кредитните сделки
- Интензивно обучение на служителите и отлично ниво на обслужване на клиентите.

Х. Събития след датата на финансовите отчети

С протокол № 12-5 от заседание на Надзорния съвет, проведено на 18 декември 2015 г., е взето решение за освобождаване на Гълъбин Николов Гълъбов като Член на Управителния съвет и Изпълнителен директор на „Търговска банка Д“ АД. Горното обстоятелство е вписано в Търговския регистър към Агенция по вписванията на 5 януари 2016 г.

След датата на изготвяне на отчета не са настъпили събития, които да имат ефект върху финансовите отчети на Банката към 31 декември 2015 г.

Настоящият доклад за дейността приет с протокол на 30 март 2016 година от Управителния съвет на ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД и е подписан от негово име от:

Анна Аспарухова
Изпълнителен директор
ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД

Мартин Ганчев
Изпълнителен директор
ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД

ОДИТ
ФИНАНСИ
СЧЕТОВОДСТВО
ДАНИЕЛИ
ПРАВО

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

ДО АКЦИОНЕРИТЕ
НА
ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД

Доклад върху индивидуалния финансов отчет

Ние извършихме одит на приложения индивидуален финансов отчет на Търговска банка Д АД (Банката), включващ индивидуален отчет за финансовото състояние към 31 декември 2015 година, индивидуален отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, индивидуален отчет за промените в собствения капитал и индивидуален отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и обобщеното оповестяване на съществените счетоводни политики и другите пояснителни приложения и информация.

Отговорност на ръководството за индивидуалния финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Комисията на Европейския съюз, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството по негова преценка определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неточности, отклонения и несъответствия, независимо дали те се дължат на измама или грешка.

Отговорност на одитора

Нашата отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху този индивидуален финансов отчет, основаващо се на извършения от нас одит. Нашият одит бе проведен в съответствие със Закона за независимия финансов одит и Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на етичните изисквания, както и одитът да бъде планиран и проведен така, че ние да се убедим в разумна степен на сигурност доколко индивидуалният финансов отчет не съдържа съществени неточности, отклонения и несъответствия.

Одитът включва изпълнението на процедури с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповестяванията, представени в индивидуалния финансов отчет. Избраните процедури зависят от преценката на одитора, включително оценката на рисковете от съществени неточности, отклонения и несъответствия в индивидуалния финансов отчет, независимо дали те се дължат на измама или на грешка. При извършването на тези оценки на риска одиторът взема под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на индивидуалния финансов отчет от страна на предприятието, за да разработи одиторски процедури, които са подходящи при тези обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на системата за вътрешен контрол на предприятието. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне в индивидуалния финансов отчет.

Считаме, че получените от нас одиторски доказателства представляват достатъчна и подходяща база за изразеното от нас одиторско мнение.

Мнение

По наше мнение, индивидуалният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Търговска банка Д АД към 31 декември 2015 година, както и нейните финансови резултати от дейността и паричните й потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Комисията на Европейския съюз.

Други въпроси

Индивидуалният финансов отчет на Търговска банка Д АД за годината, завършваща на 31 декември 2014 година, е одитиран от друг одитор, който е изразил немодифицирано мнение върху този отчет на 26 март 2015 година.

Доклад върху други правни и регулаторни изисквания

Годишен доклад за дейността на Търговска банка Д АД по изискванията на чл. 33 от Закона за счетоводството (Отменен със Закон за счетоводството, обнародван в ДВ бр. 95 от 08.12.2015 г., в сила от 01.01.2016 г.), във връзка с §10, ал. 1 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за счетоводството

В съответствие с изискванията на чл. 38, пар. 4 от отм. Закон за счетоводството (в сила до 31.12.2015 г.), ние сме се запознали с годишния доклад на ръководството за дейността на Търговска банка Д АД за отчетната 2015 година. Този доклад не представлява част от годишния и индивидуален финансов отчет за същия период. Отговорността за изготвянето на този годишен доклад за дейността с дата 30 март 2016 година се носи от ръководството на Банката. Историческата финансова информация, представена в годишния доклад за дейността, съответства във всички съществени аспекти на информацията, представена и оповестена в индивидуалния финансов отчет на Банката към 31 декември 2015 година, изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Комисията на Европейския съюз.

АФА ООД

Регистрирано специализирано одиторско предприятие

Рени Георгиева Йорданова

Управител

Регистриран ДЕС, отговорен за одита

Валя Йорданова Йорданова

Регистриран ДЕС, отговорен за одита

30 март 2016 година

ул. "Оборище" 38

гр. София 1504, България

СЪДЪРЖАНИЕ

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	1
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	2
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	3
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	4

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

1.КОРПОРАТИВНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА БАНКАТА	5
2.ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА БАНКАТА	6
3.ОПОВЕСТЯВАНЕ НА ПОЛИТИКИТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА	39
4.НЕТЕН ДОХОД ОТ ЛИХВИ	62
5.НЕТЕН ДОХОД ОТ ТАКСИ И КОМИСИОННИ	62
6.НЕТЕН ДОХОД ОТ ТЪРГОВСКИ ОПЕРАЦИИ	63
7.ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА	63
8.НЕТНИ ЗАГУБИ ОТ ОБЕЗЦЕНКА НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ	64
9.НЕТНИ ЗАГУБИ ОТ ОБЕЗЦЕНКА НА НЕФИНАНСОВИ АКТИВИ	64
10.АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	64
11.РАЗХОД ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА	66
12.ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	67
13.ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ВЗЕМАНИЯ ОТ ЦЕНТРАЛНАТА БАНКА	67
14.ВЗЕМАНИЯ ОТ БАНКИ	67
15.ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ	68
16.ЦЕННИ КНИЖА НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА	70
17.ЦЕННИ КНИЖА ДЪРЖАНИ ДО ПАДЕЖ	71
18.ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА	72
19.ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ	73
20.ИМОТИ И ОБОРУДВАНЕ	74
21.НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	75
22.АКТИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ	75
23.АКТИВИ ДЪРЖАНИ ЗА ПРОДАЖБА	77
24.ТЕКУЩИ ДАНЪЧНИ ВЗЕМАНИЯ	77
25.ДРУГИ АКТИВИ	77
26.ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ БАНКИ	78
27.ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ КЛИЕНТИ	78
29.ДРУГИ ПАСИВИ	79
30.КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	81
31.ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	83
32.УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ	83
33.СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	84
34.СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ	85

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

за годината, завършваща на 31 декември 2015 година

	Приложения	2015 BGN'000	2014 BGN'000
Приходи от лихви		28 839	31 826
Разходи за лихви		(9 069)	(14 501)
Нетен доход от лихви	4	19 770	17 325
Приходи от такси и комисионни		9 070	8 640
Разходи за такси и комисионни		(882)	(836)
Нетен доход от такси и комисионни	5	8 188	7 804
Нетен доход от търговски операции	6	3 109	4 393
Други доходи от дейността, нетно	7	1 863	1 769
Оперативен доход		32 930	31 291
Нетни загуби от обезценка на финансови активи	8	(9 051)	(9 463)
Нетни загуби от обезценка на нефинансови активи	9	(485)	(101)
Административни разходи за дейността			
Разходи за персонал	10	(9 816)	(8 977)
Разходи за амортизация	10,19,20,21	(1 840)	(2 106)
Други административни разходи	10	(11 167)	(10 169)
		(22 823)	(21 252)
Печалба преди данък върху печалбата		571	475
Разход за данък върху печалбата	11	(38)	(30)
Нетна печалба за годината		533	445
Други компоненти на всеобхватния доход:			
Компоненти, които няма да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата:			
Последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи	27	2	23
Данък върху доходите, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход, които няма да бъдат рекласифицирани	11	-	-
		2	23
Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата:			
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба		(431)	(675)
Данък върху доходите, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход, които могат да бъдат рекласифицирани	11	-	-
		(431)	(675)
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци	12	(429)	(652)
ОБЩО ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД ЗА ГОДИНАТА		104	(207)

Приложенията на страници от 5 до 85 са неразделна част от финансовия отчет.

Анна Аспарухова

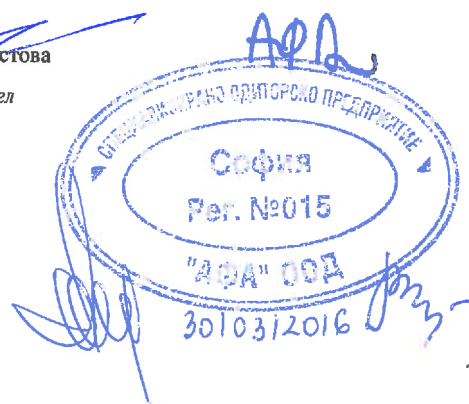
Изпълнителен директор

Мартин Ганчев

Изпълнителен директор

Елица Костова

Съставител

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
 към 31 декември 2015 година

	Приложения	31 декември 2015 BGN'000	31 декември 2014 BGN'000
АКТИВИ			
			<i>Рекласифициран</i>
Парични средства и вземания от Централната Банка	13	62 347	73 220
Вземания от банки	14	49 097	36 263
Предоставени кредити и аванси на клиенти	15	326 035	317 168
Ценни книжа на разположение за продажба	16	58 734	101 317
Ценни книжа държани до падеж	17	117 342	130 582
Инвестиции в дъщерни дружества	18	1 034	1 034
Инвестиционни имоти	19	13 871	17 393
Имоти и оборудване	20	29 156	30 210
Нематериални активи	21	344	332
Активи по отсрочени данъци	22	2	40
Активи държани за продажба	23	4 995	204
Текущи данъчни вземания	24	1 973	694
Други активи	25	7 313	4 128
ОБЩО АКТИВИ		672 243	712 585
ПАСИВИ			
Задължения към банки	26	5 008	4 226
Задължения към клиенти	27	570 623	611 403
Текущи данъчни задължения	28	186	2 151
Други пасиви	29	5 164	3 647
ОБЩО ПАСИВИ		580 981	621 427
СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Акционерен капитал		75 000	75 000
Резерви		15 692	15 678
Неразпределена печалба		570	480
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ	30	91 262	91 158
ОБЩО ПАСИВИ И СОБСТВЕН КАПИТАЛ		672 243	712 585

Приложенията на страници от 5 до 85 са неразделна част от финансовия отчет.

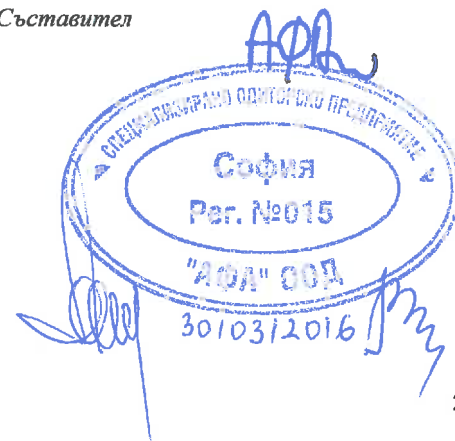
Индивидуалният финансов отчет на страници от 1 до 85 е одобрен за издаване от Управителния съвет на банката и е подписан от негово име на 30 март 2016 година от:

Анна Аспарухова
Изпълнителен директор

Мартин Ганчев
Изпълнителен директор

Елица Костова
Съставител

* Рекласификация

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
за годината, завършваща на 31 декември 2015 година

	Приложения	2015 BGN'000	2014 BGN'000 <i>Рекласифициран</i>
Оперативна дейност			
Печалба преди данъци		571	475
<i>Корекции за непарични операции</i>			
Нетни загуби от обезценка на финансови активи	8	9 051	9 463
Нетни загуби от обезценка на нефинансови активи	9	485	101
Амортизация	10,19,20,21	1 840	2 106
Нетен лихвен доход	4	(19 770)	(17 325)
<i>Парични потоци използвани в оперативната дейност преди промени в активите и пасивите от оперативната дейност</i>		(7 823)	(5 180)
<i>Промени в активите, участващи в оперативната дейност</i>			
Намаление/(увеличение) на вземанията от банки	14	641	(323)
Намаление/(увеличение) на ценни книжа на разположение за продажба	16	26 127	(11 062)
(Увеличение) на предоставени кредити и аванси на клиенти	15	(19 806)	(7 481)
(Увеличение)/намаление на активи държани за продажба	23	(5 249)	1 129
(Увеличение) на други активи	25	(4 637)	(2 577)
<i>Промени в пасивите, участващи в оперативната дейност</i>			
Увеличение/(намаление) на задълженията към банки	26	779	(10 780)
(Намаление) на задълженията към клиенти	27	(37 991)	(4 750)
(Намаление)/увеличение на други пасиви	29	(514)	1 007
Получени лихви		32 595	28 602
Платени лихви		(11 928)	(15 744)
<i>Нетни парични потоци използвани в оперативната дейност преди данъци върху печалбата</i>		(27 805)	(27 158)
Платен данък върху печалбата		(150)	(120)
Нетни парични потоци използвани в оперативната дейност		(27 955)	(27 278)
Инвестиционна дейност			
Покупки на имоти и оборудване	20	(650)	(1 587)
Постъпления от продажби на имоти и оборудване	20	13	-
Покупки на инвестиционни имоти	19	(2 280)	(2 502)
Постъпления от продажби на инвестиционни имоти	19	5 938	1 748
Покупки на нематериални активи	21	(144)	(164)
Покупки на ценни книжа държани до падеж	16	-	(46 538)
Постъпления при падеж на ценни книжа държани до падеж	17	27 644	76 669
Придобиване на инвестиции в дъщерни дружества	18	-	(1 000)
Нетни парични потоци от инвестиционната дейност		30 521	26 626
Нетно увеличение/(намаление) на парични средства и парични еквиваленти		2 566	(652)
Парични средства и парични еквиваленти в началото на годината	31	108 838	109 490
Парични средства и парични еквиваленти в края на годината	31	111 404	108 838

Приложенията на страници от 5 до 85 са неразделна част от финансовия отчет.

Анна Аспарухова
Изпълнителен директор

Марин Ганчев
Изпълнителен директор

Елица Костова
Съставител

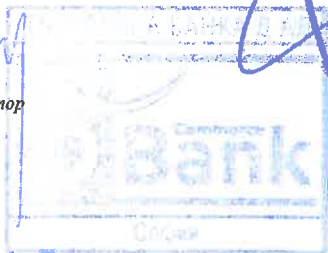
* Рекласификация

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
за годината, завършваща на 31 декември 2015 година

Приложения	Основен капитал	Законови резерви	Резерв по финансови активи на разположение за продажба	Неразпределена печалба	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Салдо към 1 януари 2014 година	50 000	14 802	1 367	196	66 365
<i>Промени в собствения капитал за 2014 година</i>					
Увеличение на основния капитал чрез апорт	25 000	-	-	-	25 000
Разпределение на печалбата за:	-	184	-	(184)	-
* резерви	-	184	-	(184)	-
Общ всеобхватен доход за годината, в т.ч.:	-	-	(675)	468	(207)
* нетна печалба за годината	-	-	-	445	445
* други компоненти на всеобхватния доход, нетно от данъци	-	-	(675)	23	(652)
Салдо към 31 декември 2014 година	30 75 000	14 986	692	480	91 158
<i>Промени в собствения капитал за 2015 година</i>					
Разпределение на печалбата за:	-	445	-	(445)	-
* резерви	-	445	-	(445)	-
Общ всеобхватен доход за годината, в т.ч.:	-	-	(431)	535	104
* нетна печалба за годината	-	-	-	533	533
* други компоненти на всеобхватния доход, нетно от данъци	-	-	(431)	2	(429)
Салдо към 31 декември 2015 година	30 75 000	15 431	261	570	91 262

Приложенията на страници от 5 до 85 са неразделна част от финансовия отчет.

Анна Аспарухова
Изпълнителен директор

Мартин Ганчев
Изпълнителен директор

Елица Костова
Съставител

1.КОРПОРАТИВНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА БАНКАТА

1.1.Учредяване

Търговска Банка Д АД (предишно наименование Демирбанк (България) АД) е създадена на 15.04.1999 г. като акционерно дружество. Адресът на управление на банката е гр. София, бул."Ген. Е.И. Тотлебен" № 8. Търговска Банка Д АД е универсална банка, притежаваща пълен лиценз за извършване на банкови услуги в страната и чужбина, в местна и чужда валута, както и извършване на всички други сделки по чл. 2, ал. 1 и ал.2 от Закона за кредитните институции.

1.2.Собственост и управление

Към 31.12.2015 г. капиталът на банката е собственост на г-н Фуат Гювен, който притежава пряко - 66,7 % от капитала и чрез компанията ФОРТЕРА ЕАД с ЕИК 175194303 - 33,3 %. Банката има двустепенна система на управление – с Управителен и Надзорен съвет.

Към 31.12.2015 г. Управителният съвет се състои от 4 (четирима) членове, а именно: Анна Иванова Аспарухова – Председател на УС и Изпълнителен директор; Гълъбин Николов Гълъбов – Член на УС и Изпълнителен директор; Мартин Емилов Ганчев - Член на УС и Изпълнителен директор; Пламен Иванов Дерменджиев – Член на УС.

Към 31.12.2015 г. Надзорният съвет се състои от 3 (трима) членове, а именно: Валери Борисов - Член на НС, Емел Гювен – Член на НС, Бахатин Гюрбюз - Член на НС.

Съгласно изискванията на Закона за кредитните институции, разпоредбите на Устава на Търговска Банка Д АД и съдебната регистрация на банката, тя се представлява от всички членове на УС заедно или заедно от двама изпълнителни директори. Към 31 декември 2015 г. изпълнителни директори на банката са: Анна Иванова Аспарухова – председател на УС, Гълъбин Николов Гълъбов – член на УС и изпълнителен директор и Мартин Емилов Ганчев – Член на УС и изпълнителен директор.

Към 31.12.2015 г. общият брой на персонала в банката е 398 служители (31.12.2014 г.: 420 служители).

1.3.Предмет на дейност

Банката притежава лиценз за банкова дейност, издаден от централната банка на България, Българска Народна Банка (БНБ), и може да осъществява всички банкови операции, разрешени от българското законодателство.

Основната дейност на банката през 2015 г. е била свързана с привличане на депозити от клиенти, предоставяне на кредити на бизнес клиенти и граждани, обслужване на разплащания на клиенти в страната и в чужбина, сделки с ценни книжа, извършване на репосделки на междубанковия пазар, сделки с чуждестранна валута, издаване на акредитиви и гаранции и други финансови услуги в България.

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

1.4. Структура на банката

Към 31.12.2015 г. банката има разкрити 53 структурни звена, в т. ч. централно управление, 30 финансови центрове, 12 офиса и 10 изнесени работни места, разположени в отделни градове на страната.

1.5. Основни показатели на стопанската среда

Основните показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на банката, за периода 2013 – 2015 г. са представени в таблицата по – долу:

Показател	2013	2014	2015
БВП в млн. лева *	81,971	83,612	87,277
Реален растеж на БВП *	1.3 %	1.5 %	2.9 %
Инфлация в края на годината	-0.86 %	-1.96 %	-0.89 %
Среден валутен курс на щатския долар за годината	1.47	1.47	1.76
Валутен курс на щатския долар в края на годината	1.42	1.61	1.80
Основен лихвен процент в края на годината	0.02	0.02	0.01
Безработица (в края на годината) *	11.8%	10.7%	10.0 %

* предварителни данни за 2015 г., източник: БНБ

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА БАНКАТА

2.1. База за изготвяне на финансовия отчет

Индивидуалният финансов отчет на Търговска банка Д АД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2015 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

За текущата финансова година банката е приела всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за нейната дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2015 г., не са настъпили промени в счетоводната политика, респ. активите, пасивите, операциите и резултатите на банката поради това, че тя не разполага/оперира с такива обекти и/или не реализира подобни сделки и трансакции.

Новите и/или променените стандарти и тълкувания включват:

• Подобрения в МСФО Цикъл 2011-2013 (м.декември 2013 г.) - подобрения в МСФО 1, МСФО 3, МСФО 13, МСС 40 (в сила за годишни периоди от 01.07.2014 г. – приети от ЕК от

01.01.2015 г.). Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в правилата на приложение и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: а) право на дружество преминаващо по МСФО за първи път да прилага стандарти, които все още не са влезли в сила, ако самите стандарти позволяват по-ранно прилагане (МСФО 1); б) уточнение за неприложение на МСФО 3 за отчитане на формиране на съвместни споразумения във финансовите отчети на самите съвместни споразумения; в) разяснение относно обхвата на договорите, които са в обхвата на изключението за група финансови активи и пасиви с нетиращи позиции спрямо пазарен и кредитен риск (МСФО 13); г) уточнение при третирането на една сделка, която отговаря едновременно на критериите и на МСФО 3 и се отнася за инвестиционни имоти съгласно МСС 40, че следва да има поотделно приложение на двата стандарта независимо един от друг (МСС 40);

- *КРМСФО 21 Задължения за данъци и такси (в сила за годишни периоди от 1.01.2014 г. – приет от ЕК в сила за годишни периоди от 17.06.2014 г.) – относно налози от страна на правителството.* Това разяснение дава насоки относно критериите за признаване на задължения за държавни такси, данъци, и други подобни суми, наложени от страна на държавата във връзка със закони и регулации, които са извън обхвата на МСС12.

Към датата на издаване за одобряване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2015 г., няколко нови стандарти и разяснения, както и променени стандарти и разяснения, които не са били приети за по-ранно приложение от банката.

От тях ръководството е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на банката за следващи периоди, а именно:

- *МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно облекчението за преизчислението на сравнителни периоди и свързаните с тях оповестявания при прилагането на МСФО 9 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - не е приет от ЕК).* Тази промяна е свързана с въвеждане на облекчение относно необходимостта от преизчисление на сравнителните финансови отчети и възможността за предоставяне на модифицирани оповестявания при преминаването от МСС 39 към МСФО 9 (когато това се случи) според датата на прилагане на стандарта от банката и дали тя избира опцията да преизчисли предходни периоди;

- *МСФО 9 Финансови инструменти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - не е приет от ЕК).* Този стандарт е нов стандарт за финансовите инструменти. Крайното му предназначение е да замести изцяло МСС 39. Проектът на подмяната с новия стандарт е преминал през три фази: фаза 1 Класификация и оценяване на финансовите активи и пасиви; фаза 2 Счетоводно отчитане на хеджирането; и фаза 3 Методология на определяне на обезценката. Понастоящем МСФО 9 е издаван на четири пъти, през ноември 2009 г., през октомври 2010 г., през ноември 2013 г. и окончателно през юли 2014 г. Фаза 1 Класификация и оценяване на финансовите активи и пасиви – с първите издания той подменя тези части на МСС 39, които се отнасят за класификацията и оценката на финансовите инструменти. Той установява нови принципи, правила и критерии за класификация, оценка и отписване на финансовите активи и пасиви, вкл. хибридните договори. МСФО 9 въвежда

изискване класификацията на финансовите активи да бъде правена на база бизнес модела на предприятието за тяхното управление и на характеристиките на договорените парични потоци на съответните активи. Определя само две основни категории оценки – по амортизируема и по справедлива стойност. Новите правила ще доведат до промени основно в отчитането на финансови активи като дългови инструменти и на финансови пасиви приети за отчитане по справедлива стойност през текущите печалби и загуби (за кредитния риск). Особеност при класификацията и оценъчния модел за финансовите активи по справедлива стойност е добавената категория – с оценка по справедлива стойност през другия всеобхватен доход (за някои дългови и капиталови инструменти). Фаза 2 Счетоводно отчитане на хеджирането – за целта е приета нова глава към МСФО 9, с която се въвежда нов модел за счетоводно отчитане на хеджирането, който позволява последователно и цялостно отразяване на всички финансови и нефинансови рискови експозиции, обект на операции по хеджиране, и от друга – по-добро представяне на дейностите по управление на риска във финансовите отчети, особено на връзката им с хеджиращите сделки и на обхвата и вида документация, която да се използва. Също така са подобрени изискванията към структурата, съдържанието и подхода на представяне на оповестяванията по хеджирането. Допълнително, въведена е опцията отчитането на промените в справедливата стойност на собствените дългове, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, но в частта, дължаща се на промени в качеството на собствената кредитоспособност на дружеството, да се представя в другия всеобхватен доход вместо в печалбата или загубата. Предприятия, прилагащи МСС 39, ще могат да приемат като политика тази опция, а също така, те ще могат да продължат да прилагат изискванията за счетоводното отчитане на хеджиране на справедлива стойност на лихвена експозиция според изискванията на МСС 39, дори и след като МСФО 9 влезе в сила. Фаза 3 Методология на определяне на обезценката - промяната предлага приложение на модела на „очаквана загуба”, съгласно който всички очаквани загуби се признават през целия живот на един амортизируем финансов инструмент, а не само при изкристализирането на събитие, както е в сегашния модел по МСС 39. С последните промени на МСФО 9 се определя датата му на влизане да бъде 1 януари 2018 г.;

- *МСФО 15 Приходи по договори с клиенти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - не е приет от ЕК).* Този стандарт е изцяло нов стандарт. Той въвежда цялостен комплекс от принципи, правила и подходи за признаването, отчитането и оповестяването на информацията относно вида, сумата, периода и несигурностите във връзка с приходите и паричните потоци, произхождащи от договори с контрагенти. Стандартът ще замени действащите до този момент стандарти свързани с признаването на приходи, основно МСС 18 и МСС 11. Водещият принцип на новият стандарт е в създаването на модел от стъпки, чрез който определянето на параметрите и времето на прихода са съизмерими спрямо задължението на всяка от страните по сделката помежду им. Ключовите компоненти са: а) договори с клиенти с търговска същност и оценка на вероятността за събиране на договорените суми от страна на предприятието съгласно условията на дадения договор; б) идентифициране на отделните задължения за изпълнение по договора за стоки или услуги - отграничаемост от останалите поети ангажименти по договора, от които клиентът би черпил изгоди; в) определяне на цена на операцията – сумата, която предприятието очаква, че има право да получи срещу прехвърлянето на съответната стока или услуга към клиента – особено внимание се отделя на променливия компонент в цената, финансовия компонент, както и на компонента, получаван в натура; г) разпределение на цената на операцията между отделните задължения за

изпълнение по договора – обичайно на база самостоятелната продажна цена на всеки компонент; и д) моментът или периодът на признаване на прихода – при успешното изпълнение на задължение по договора чрез трансфериране на контрола върху обещаната стока или услуга, било то в даден момент или за определен период във времето. Стандартът допуска както пълно ретроспективно приложение, така и модифицирано ретроспективно приложение, от началото на текущия отчетен период, с определени оповестявания за предходните периоди;

- *МСФО 16 Лизинги (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. - не е приет от ЕК).* Този стандарт е с изцяло променена концепция. Той въвежда нови принципи за признаване, измерване и представяне на лизинги с цел да осигури по-достоверно и адекватно представяне на тези сделки както за лизингополучателя, така и за лизингодателя. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт свързан с лизингите - МСС 17. Водещият принцип на новия стандарт е въвеждането на еднотипен модел на счетоводно третиране на лизингите при лизингополучателите - за всички лизингови договори с продължителност от повече от 12 месеца ще се признава актив „право на ползване”, който ще се амортизира за периода на договора, и респективно, ще се отчита задължението по тези договори. Това е и съществена промяна в отчетната практика. При лизингодателите не би имало съществени промени и те биха продължили да отчетат лизингите по подобие на стария стандарт – като оперативни и финансови. Доколкото новият стандарт дава по-цялостна концепция, по-подробен анализ на условията на договорите им следва да се направи и от тяхна страна и е възможно и при тях да настъпят основания за прекласификация на лизинговите сделки;

- *МСС 1 (променен) Представяне на финансови отчети - относно инициатива за оповестявания (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – приет от ЕК).* Тази промяна е важно разяснение на самия стандарт с насока на съставителите на финансови отчети, когато е необходимо те да прилагат преценка за същественост на определена информация и нейното представяне при изготвянето на финансовите отчети, т.е. за включването или не на дадена информация, подход на представяне в отчета за финансовото състояние и в отчета за всеобхватния доход - агрегиране или самостоятелно представяне, подход на подредба на пояснителните приложения, както и представянето на някои специфични статии в отчетите;

- *МСС 7 (променен) Отчет за паричните потоци - относно инициатива за оповестявания (в сила за годишни периоди от 01.01.2017 г. – не е приет от ЕК).* Тази промяна е важно разяснение на самия стандарт с насока към информацията предоставяна на ползвателите на финансовите отчети, които да могат да подобрят разбирането си за ликвидността и финансовите операции на банката. Промяната изисква допълнителни оповестявания да бъдат направени относно промените в пасивите на банката във връзка с: (i) промени от финансова дейност, (ii) промени от получаването или загубата на контрол над дъщерни дружества, (iii) ефекти от курсови разлики, (iv) промени в справедливите стойности, и (v) други промени. Изискванията за оповестяванията на промените в пасивите, произлизащи от финансова дейност ще е необходимо да се представят отделно от промените при всички останали активи и пасиви;

- *МСС 12 (променен) Данъци върху дохода (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2017 г. – не приет от ЕК) - признаването на отсрочени данъчни активи за нереализирани загуби.* Тази промяна уточнява следното: 1) нереализираните загуби на дългови инструменти оценявани по справедлива стойност и за данъчни цели - по цена на придобиване, водят до възникването на намаляеми временни разлики; 2) предположенията за бъдещи

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

данъчни печалби не следва да включват ефекти от намаления в резултат на намаляеми временни разлики; 3) ако според данъчното законодателство има ограничения за усвояването на данъчни загуби, прегледа и оценката на отсрочените данъчни активи трябва да бъде направена в комбинация с останалите отсрочени данъчни активи от същия вид;

- *МСС 27 (променен) Самостоятелни финансови отчети - относно метод на собствения капитал в самостоятелните финансови отчети. (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. –приет от ЕК).* С тази промяна е възстановена опцията в МСС 27 за оценяване и отчитането по метода на собствения капитал на инвестициите в дъщерни, асоциирани и съвместни дружества в самостоятелните финансови отчети;

- *Подобрения в МСФО Цикъл 2012-2014 (м.септември 2014 г.) - подобрения в МСФО 5, МСФО 7, МСС 19, МСС 34 (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. –приети от ЕК).* Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в правилата на приложение и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятията. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: 1) допълнителни пояснения, че едно дружество може да рекласифицира активи” държани за продажба” към активи „държани за разпределение към собствениците” (и обратно) и това не третира като промяна на първоначалния план на освобождаване, както и на датата на класификацията по реда на МСФО 5; 2) допълнителни насоки за разяснение дали един договор за обслужване относно един напълно отписан трансфериран финансов актив представлява по същество продължаващ ангажимент при трансфера за целите на определяне обхвата на необходимите оповестявания; както и разяснение относно приложимостта на изискванията за оповестяване на нетирането на финансови активи и пасиви в съкратени междинни финансови отчети (МСФО 7); 3) уточнение относно изискването в стандарта, че висококачествените корпоративни облигации, които се използват при определянето на дисконтовия фактор за доходите след напускане следва да бъдат деноминирани в същата валута, в която се изплащат и доходите на съответните наети лица, т.е. дълбочината на пазара трябва да се изследва на ниво валута (МСС 19); и 4) пояснение на израза-изискване „на друго място в междинния финансов отчет”, т.е., че това означава както представянето на информацията в кое и да е място в междинния финансов отчет, но и представянето на друго място в цялостната междинна отчетност (доклади), вкл. междинни доклади на ръководството, стига да е налице кръстосана референция между междинния финансов отчет и мястото, където е включено оповестяването (МСС 34).

Допълнително, за посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2015 г., ръководството е преценило, че следните не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на банката, а именно:

- *МСФО 10 (променен) Консолидирани финансови отчети и МСС 28 (променен) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - относно продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – отложена процедура по приемане от ЕК за неопределен период).* Тази промяна възниква във връзка с непоследователност между изискванията и правилата на МСФО 10 и на МСС 28 (ревизиран 2011 г.) в случаите транзакции от инвеститор към негово асоциирано или съвместно дружество. С нея основно се пояснява, че при

транзакциите, които по съдържание са продажба или вноска на съвкупност от активи, но не са цялостен бизнес – печалбата или загубата се признава частично само до размера на дела на несвързаните инвеститори, а в случаите, когато транзакциите по същество са продажба или вноска на активи, които са бизнес по смисъла на МСФО 3 – печалбата или загубата се признава изцяло;

- *МСФО 10 (променен) Консолидирани финансови отчети, МСФО 12 (променен) Оповестяване на участия в други предприятия и МСС 28 (променен) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - относно изключения при консолидация от инвестиционни дружества (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2016 г. – не са приети от ЕК).* Тази промяна възниква във връзка с уточненията относно възможността за освобождаване от консолидация – основно за: 1) дали едно инвестиционно дружество следва да отчита едно дъщерно дружество по справедлива стойност когато дъщерното дружество предоставя инвестиционни услуги на трети лица; 2) взаимодействието между промените за инвестиционни дружества и освобождаването от необходимостта за изготвяне на консолидиран финансов отчет според МСФО 10; 3) дали едно не-инвестиционно дружество трябва да разгръща отчитането по справедлива стойност на свои съвместни или асоциирани дружества, които са инвестиционни дружества;

- *МСФО 11 (променен) Съвместни споразумения - относно отчитане на придобиване на дялове в съвместни дейности (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – приет от ЕК).* Това допълнение основно уточнява, че при придобиването от страна на инвеститор на дялове в съвместна дейност, която по съдържание представлява бизнес, следва да се прилагат изискванията и правилата на МСФО 3 за бизнес комбинации;

- *МСФО 14 Отсрочени активи и пасиви по регулирани дейности (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. - ЕК отлага процеса по приемането на този междинен стандарт до издаването на финалния стандарт).* Този стандарт е нов и служи като междинен стандарт, приложим само за предприятия, които ще преминават към МСФО като отчетна рамка за първи път, с действие до приключването на проекта за нов всеобхватен стандарт, който ще адресира такъв тип регулирани дейности. Не се прилага от предприятия вече преминали към МСФО. Основните правила, установени със стандарта са, че предприятията: а) могат да признаят и продължат да представят и в отчетите си по МСФО отсрочени активи и пасиви, възникнали в резултат на операции по регулирани дейности, но само ако тези активи и пасиви са били признати в съответствие на прилаганите предишни отчетни стандарти и приета счетоводна политика; б) тези отсрочени активи и пасиви следва да се представят отделно в отчета за финансовото състояние, а измененията в тях – отделно в отчета за всеобхватния доход; и в) изискват се специфични оповестявания във връзка със същността, рисковете и ефектите от регулираните дейности и признатите от тях отсрочени активи и пасиви;

- *МСС 16 (променен) Имоти, машини, съоръжения и МСС 41 (променен) Земеделие - относно растения-носители (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – приети от ЕК).* Тази промяна въвежда подхода за оценяване и отчитане на плододайни насаждения (растения) на принципа на имотите, машините и оборудването (ДМА) по реда на МСС 16, а не съгласно МСС 41 (по цена на придобиване и с възможност за прилагане на модела на преоценената стойност, след навлизане в плододайна възраст), тъй като тяхното участие в селскостопанското производство е сходно с тяхното (ДМА) в индустриалното производство;

- *МСС 16 (променен) Имоти, машини, съоръжения и МСС 38 (променен) Нематериални активи - относно а допустимите методи за начисляване на амортизация (в*

сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. –приети от ЕК). Това разяснение уточнява, че методът за амортизация на един актив на база съотношение спрямо очакваните приходи, в чието генериране той участва, не се приема за подходящ амортизационен метод за измерването на ползите, които се консумират от използването този актив (освен в много редки случаи, по изключение);

- *МСС 19 (ревизиран 2011 г.) Доходи на наети лица (в сила за годишни периоди от 1.07.2014 г. – приет от ЕК за годишни периоди от 01.02.2015 г.).* Тази промяна е свързана с разяснение относно третирането на вноски, направени от страна на служители или трети лица в планове с дефинирани доходи, съгласно формалните условия на съответния план. Промяната определя, че тези вноски следва да се третират като намаление на разходите за стаж като се разпределят за периода на трудов стаж когато те са обвързани с годините на трудов стаж на лицето, а се приспадат от разходите за стаж за периода на полагане на труда, когато вноските не са обвързани със стажа;
- *Подобрения в МСФО Цикъл 2010-2012 (м.декември 2013 г.) - подобрения в МСФО 2, МСФО 3, МСФО 8, МСФО 13, МСС 16, МСС 24, МСС 38 (в сила за годишни периоди от 01.07.2014 г. – приети от ЕК за годишни периоди от 01.02.2015 г.).* Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в правилата на приложение и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: а) промяна в дефиницията на „период на (безусловно) придобиване на права” и „пазарно условие” и са добавени „условие на изпълнението” и „условие на услугата” (МСФО 2); б) уточнение за третирането на условните възнаграждения при бизнес комбинации, които отговарят на определението за финансов инструмент (като финансови задължения или инструменти на собствения капитал) и тяхната оценка в края на всеки отчетен период – по справедлива стойност, вкл. представянето на ефектите от нея в отчета за всеобхватния доход (МСФО 3, МСФО 9, МСС 39 и МСС 37); в) изискване за оповестяване на преценките и критериите при определянето на агрегираните оперативни сегменти за целите на сегментното отчитане (МСФО 8); г) допълнително разяснение относно техниката на корекция на отчетна стойност и натрупаната амортизация в случаите, когато дадени активи са преоценени, като се поставя изискване тя да е последователна като подход спрямо преоценката на балансовата стойност на съответния актив (МСС 16, МСС 38); д) уточнение относно дружество предлагащо ключов управленски персонал като услуга на друго дружество, че то също е негово свързано лице (МСС 24).

2.2.База за оценяване

Индивидуалният финансов отчет на банката е изготвен на база историческата цена с изключение на финансовите инструменти на разположение за продажба, които са оценени на база справедлива стойност.

2.3. Функционална валута и валута на представяне

Функционалната валута и отчетната валута на представяне във финансовия отчет на банката е българският лев. От 1 юли 1997 г. левът е фиксиран със Закона за БНБ към германската марка в съотношение BGN 1:DEM 1, а с въвеждането на еврото като официална валута на Европейския съюз от 1 януари 1999 г. фиксираното съотношение на двете валути е

BGN 1.95583:EUR 1.

Банката води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като негова отчетна валута за представяне. Данните в индивидуалния финансов отчет и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако нещо друго изрично не е указано.

2.4. Прилагане на приблизителни оценки

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни). Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност на, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени в *Приложение № 2.25*.

2.5. Консолидиран финансов отчет на банката

Настоящият финансов отчет представлява индивидуален финансов отчет, изготвянето на който се изисква, съгласно счетоводното и данъчното законодателство на Република България. Банката притежава собственост и упражнява контрол върху дъщерни дружества (*Приложение № 18*), поради което, съгласно изискванията на Закона за счетоводството в България и на основание МСФО 10 Консолидирани финансови отчети е съставило и консолидиран финансов отчет, одобрен за издаване от Управителния съвет на банката на 30 март 2016 г.

2.6. Сравнителни данни

Банката представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

През 2015 г. ръководството на банката е направило определени промени в прилагания от него формат на отчет за финансово състояние и отчет за паричните потоци с цел постигане на по-добро представяне на отделните показатели и спецификата в тях, което е наложило рекласификации в сравнителните данни. Тези рекласификации включват основно: а) прегрупирането и представянето на позициите *други активи* и *други пасиви* в отчета за финансовото състояние като са отделени и представени самостоятелно “текущи данъчни задължения” и “текущи данъчни вземания”; б) прегрупирането и представянето на паричните постъпления и плащания, свързани с оперативната и инвестиционната дейност в отчета за паричните потоци – съгласно прецизирани цели и източници.

2.7. Валутни операции

При първоначално признаване всяка сделка в чуждестранна валута се отчита във функционалната валута (български лев), като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства и еквиваленти, кредити и вземанията, инвестиции в ценни книжа, задължения по депозити и други задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ ежедневно. Към 31 декември те се оценяват в български лева като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в отчета за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделките с чуждестранна валута по курсове, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината) в момента на възникването им към статия *“нетен доход от търговски операции”*.

2.8. Приходи от лихви и разходи за лихви

Приходите от лихви и разходите за лихви се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината) на база на принципа на начисляване за всички лихвоносни финансови инструменти до степента, до която е вероятно за постъпване на стопанските изгоди за банката и приходът може надеждно да се измери. При приходите и разходите за лихви се използва метода на ефективния доход. Ефективният лихвен процент се определя като този процент, който точно дисконтира бъдещите входящи и изходящи потоци, които се очаква да се генерират през целия живот на даден финансов инструмент или за по-кратък период, ако това е уместно, до неговата нетна цена на придобиване. При изчислението на ефективния лихвен процент се вземат предвид всички договорни условия на съответния финансов инструмент, включително такси и други вътрешноприсъщи разходи, които се отнасят пряко до инструмента и са посъщество част от ефективния лихвен процент, но без бъдещи кредитни загуби.

Приходите от лихви и разходите за лихви включват амортизация на всеки отбив или премия или други разлики между първоначалната стойност на лихвоносни инструменти и тяхната стойност на падеж, изчислявана на база ефективния лихвен процент.

Приходите от лихви включват реализирани лихвени доходи по дългови ценни книжа на разположение за продажба, лихви по депозити в други банки, договорни лихви по предоставени кредити и аванси на клиенти, дивиденди, както и такси и комисионни по предоставени кредити и аванси на клиенти, които са неразделна част от ефективния доход на финансовия инструмент.

Разходите за лихви се признават на принципа на начисляване и на база ефективен

лихвен процент. Те включват лихвите по: привлечени депозити от банки, депозити от клиенти, както и по други дългосрочно привлечени средства.

2.9. Приходи от и разходи за такси и комисионни

Приходи от такси и комисионни за извършване на банкови услуги се признават за периода или към момента на изпълнението на услугата. Таксите и комисионните по банковите гаранции се признават на системна база през периода на съществуване на експозицията, при осигуряване на съпоставимост с разходите за оказване на услугата. Такси по кредитни ангажименти/улеснения, за които е по-скоро вероятно да се трансформират в отпуснат кредит се отлагат за признаване до отпускането и се включват при изчислението на ефективния лихвен процент. Тези такси или компоненти от такси относно ангажименти, за които е малко вероятно да доведат до отпускане на кредит, се признават за периода на ангажимента.

Разходите за такси и комисионни свързани с обслужването на ностро сметки при други банки се признават към момента или за периода на извършването на услугата, за която се отнасят.

2.10. Доходи или загуби от търговски операции

Резултатите от търговски операции включват: приходи от лихви от ценни книжа държани за търгуване, вкл. дивидентите от тях, печалбите или загубите от операции с ценни книжа държани за търгуване, печалбите или загубите от валутни операции в чуждестранна валута, както и нетната печалба или загуба от преоценки на валутни активи и пасиви.

2.11. Финансови инструменти

2.11.1. Финансови активи

Банката класифицира своите финансови активи в следните категории: "кредити и вземания" (в които се включват и паричните средства и паричните еквиваленти), "финансови активи на разположение за продажба" и "финансови активи държани до падеж". Класификацията е в зависимост от същността и целите на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на банката към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние.

Обичайно банката признава в отчета за финансовото състояние финансовите активи на "датата на търгуване" – датата, на която се е обвързала да закупи съответните финансови активи.

Всички финансови активи първоначално се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията, с изключение на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата и загубата (в т.ч. за търгуване).

Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние на банката, когато: а) правата за получаване на парични средства (потоци) от тези активи са изтекли; или б) са прехвърлени от банката; или в) тя е поела задължение да прехвърли получените от нея парични потоци на трето лице без съществена забава като е прехвърлила съществената част от

рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице), или ако тя нито е прехвърлила, нито е задържала съществена част от рисковете и ползите, то тя, обаче, е прехвърлила контрола върху актива.

Ако банката продължава да държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, или е запазила контрола, тя продължава да признава актива в отчета за финансовото състояние, но признава и съответното обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Финансовите активи и пасиви се нетират и нетната сума се отчита в отчета за финансовото състояние на банката само в случаите, когато е налице законно основание признатите суми да се нетират, както и когато съществува намерението те да бъдат уредени на нетна база или реализирането на активите и уреждането на пасивите да бъде извършено едновременно.

(а) Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Тази група финансови активи включва: парични средства по разплащателни сметки и депозити при Централната банка, вземания от банки, предоставени кредити и аванси на клиенти, други вземания. Те се оценяват в отчета за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Лихвеният доход се признава на база ефективна лихва. Той се представя в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината).

Кредитите и авансите, които първоначално са възникнали в банката, се признават при фактическото отпускане на паричните средства или предоставяне на друг финансов или нефинансов актив на кредитополучателите и първоначално се оценяват по справедлива стойност, която обикчно е равна на стойността на предоставените парични средства и/или други активи.

Придобитите кредити и аванси от страна на банката се признават при получаване в значителна степен на всички ползи и рискове, произтичащи от собствеността, като първоначално се оценяват по стойността на платената сума или определената справедлива стойност на прехвърления актив.

(б) Финансови активи на разположение за продажба

Финансовите активи на разположение за продажба са недеривативни активи, които са предназначени с такава цел или не са класифицирани в друга група.

Банката класифицира като финансови активи на разположение за продажба дългови или капиталови ценни книжа, когато намерението е тези ценни книжа да се държат за неопределен период от време и същите могат да бъдат продавани при необходимост от ликвидни средства или при съществени промени в доходността или цената им.

Ценните книжа на разположение за продажба се оценяват последващо по справедлива стойност, определени чрез различни оценъчни модели: котирани пазарни цени, коригирани пазарни цени или модели, базирани на дисконтирани парични потоци.

Нереализираните печалби и загуби, произтичащи от промени в справедливата стойност на ценните книжа, класифицирани в групата „на разположение за продажба”, се признават директно в отделен компонент на собствения капитал в отчета за промените в собствения капитал през друг всеобхватен доход, докато финансовият актив бъде продаден или бъде определен като обезценен. Тогава натрупаните печалби или загуби, включени в предходни периоди в собствения капитал, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за отчетния период (в печалбата или загубата за годината) по статията *“нетен доход от търговски операции”*.

През периода на държане на дългови инструменти, класифицирани на разположение за продажба, банката признава приходи от лихви чрез прилагане на метода на ефективния лихвен процент.

Дивиденди по акции, класифицирани като финансови активи на разположение за продажба, се признават и отчитат в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (печалбата или загубата за годината) по статия *„други доходи от дейността, нетно”*, към момента, когато се установи, че банката е придобила правото върху тези дивиденди.

При прекласификация на финансов актив от категория „държан за продажба” в категория „държан до падеж”, справедливата стойност на съответния актив на дата на прекласификацията се приема за амортизирана стойност. В последствие активът, както и всяка печалба или загуба, отчетена до датата на прекласификацията в друг всеобхватен доход се амортизират до падеж по метода на ефективната лихва.

Прекласификацията на финансови активи от категория държан за продажба в категория държан до падеж се прави само, когато е налице промяна в намерението и възможността на банката да държи този актив до падеж.

Банката не може да прекласифицира финансов актив като държан до падеж ако през текущата финансова година или през двете преобладаващи години е продавала или прекласифицирала повече от незначителна част от портфейла държан до падеж преди падежа му.

(в) Финансови активи държани до падеж

Финансови активи държани до падеж са такива инструменти, които представляват дългови ценни книжа, с фиксирани или определяеми плащания и фиксирани матуритетни дати, спрямо които банката при тяхното придобиване има положително намерение и възможност да държи до настъпването на падежа им независимо, че същите са търгуеми на борса. Тези активи се оценяват първоначално по тяхната цена на придобиване, а последващо – по амортизирана стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с обезценка, ако има такава. Последната се представя по статия *„нетни загуби за обезценка на финансови активи”*.

Приходите от тях се признават и представят на база ефективен лихвен доход в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (печалбата или загубата за годината) по статия *„нетен доход от лихви”*.

Банката може да прекласифицира актив от категорията финансови активи „държани до падеж” в категорията финансови активи „на разположение за продажба” и съответно до го

продаде само ако: а) активът е толкова близо до падежа или датата на изкупуване (до три месеца), че промените в пазарния процент или лихва няма да имат значителен ефект върху справедливата стойност на финансовия актив; б) прекласификацията се случва, след като банката е събрала в значителна степен първоначалната главница на всички финансови активи посредством насрочени плащания или предплащания или в) прекласификацията се отнася за изолирано събитие, което е извън контрола на банката, не е повтаряемо събитие и банката не е имала разумни причини да го очаква.

Ако банката прекласифицира и продаде съществен размер от портфейла си „държан до падеж“ преди падеж или в случаи, различни от посочените тогава, тя: а) престава да квалифицира книжа в категория „държани до падеж“ за следващите две години; и б) всички нейни съществуващи към момента книжа в категория „държани до падеж“ се прекласифицират в категорията „държани за продажба“ и се признават в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност.

(2) Споразумения за репо сделки

Банката сключва договори с ценни книжа по силата на споразумения за обратна продажба/покупка на идентични книжа на предварително определена бъдеща дата по определена фиксирана цена (репо-споразумения). Закупените книжа, подлежащи на обратна продажба (обратно репо) на определена бъдеща дата не се признават в отчета за финансовото състояние. Изплатените суми се отчитат като вземания по репо-споразумения с клиенти и/или банки, обезпечени със съответните ценни книжа. Разликата между покупната цена и цената за обратна продажба се третира като лихва и се начислява за периода на споразумението, като се прилага методът на ефективния лихвен процент.

Ценните книжа, продадени по споразумения за обратно откупуване (репо), продължават да се отчитат в отчета за финансовото състояние като активи по справедлива стойност в печалбата и загубата или като активи на разположение за продажба. Получените суми от продажбата се отчитат като задължения по репо-сделки. Разликата между продажната цена и тази на обратната покупка се третира като разход за лихва и се начислява за периода на споразумението на база на метода на ефективната лихва.

Обезценка на финансови активи

Всички финансови активи класифицирани в групите: “кредити и вземания”, “финансови активи държани до падеж”, “финансови активи на разположение за продажба” подлежат на преглед за обезценка. На всяка дата на отчета за финансовото състояние ръководството прави оценка дали са налице обективни доказателства и съществуват ли индикатори за обезценка на финансов актив или на група от финансови активи от тези категории.

(а) Кредити и вземания от банки и други клиенти

Към датата на всеки отчет за финансовото състояние банката прави преценка дали има обективни доказателства, че за дадени индивидуални кредити и вземания или група кредити и вземания със сходни характеристики и кредитен риск са налице индикатори за загуби от обезценка. За даден кредит или група кредити са налице индикатори за обезценка, когато има

обективни доказателства, че е възникнала загуба от обезценка в резултат на едно или няколко събития, които са се случили след първоначалното признаване на актива и тези събития са оказали влияние върху бъдещите парични потоци от актива, като това влияние може да се оцени.

Критериите, които банката използва, за да определи дали са налице обективни доказателства за загуби от обезценка са: неспазване (забава) на договорените плащания за главницата и лихвите; значителни финансови затруднения изпитвани от длъжника и за генериране на достатъчни по размер парични потоци; нарушения на ключови условия и показатели, заложен в договора за кредит; влошаване на финансовото, пазарното и конкурентното положение на длъжника; влошаване на състоянието и качествата на обезпеченията, предоставени от длъжника; стартиране на процедури по ликвидация и/или несъстоятелност на кредитополучатели и др. подобни индикатори.

При индивидуално наблюдаваните и оценявани кредити и вземания стойността на загубата от обезценка се измерва като разликата между стойността в отчета за финансовото състояние на даденото вземане и възстановимата му стойност, която представлява настоящата стойност на очакваните парични потоци от това вземане, вкл. възстановими от гаранции и обезпечения, дисконтирани по оригинален ефективен лихвен процент. Загубите от обезценка се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината) по статия „*нетни загуби за обезценка на финансови активи*“. Лихвеният доход от обезценено вземане продължава да се начислява и признава спрямо новата му балансова стойност, след обезценка, като се прилага ефективният лихвен процент, с който са дисконтирани бъдещите парични потоци за целите на изчислението на обезценката.

При колективно наблюдаваните и оценявани кредити и вземания стойността на загубата от обезценка се измерва на база усреднени параметри за загуба от обезценки по групи кредити със сходни характеристики и риск, които параметри са установени чрез исторически опит и статистически наблюдения и изчисления, и наблюдавани индикатори за тип длъжник, тип кредити, просрочие и тип обезпечение. Натрупаните начислявани загуби от обезценка се отчитат в специални корективни сметки. За тези компоненти на кредитния портфейл към датата на отчета за финансовото състояние, при които все още няма изкристализирали на индивидуално ниво събития за настъпила загуба от обезценка, се извършва тест за обезценка на ниво група кредити със сходни характеристики – индустрия, тип, локация, тип обезпечения, тип длъжник, цел на кредита, просрочие, и други уместни факти и обстоятелства. Загуба от обезценка се признава, когато на база на минал опит на банката, както и на нейни текущи наблюдения за тенденции на развитие на този тип група, се идентифицират такива общи събития, които се явяват индикатор за възникнали загуби - настоящите икономически условия и стопанската среда, в които оперират кредитополучателите и други фактори, които оказват влияние върху кредитния портфейл, но не са свързани с конкретна експозиция. В този случай банката признава колективна обезценка за покриване на общ кредитен риск на портфейлна основа.

Банката текущо оценява дали има обективни доказателства за обезценка по отношение на всяка конкретна кредитна експозиция независимо дали е индивидуално съществена. За целта всеки кредит се класифицира в една от следните рискови кредитни групи, приети от

банката –“редовни кредити”, “кредити под наблюдение”, “необслужвани” или “загуба” в зависимост от продължителността на забава на договорените плащания на главницата и/или на лихвата и на база на анализ на финансовото състояние на длъжника, източниците за погасяване на задълженията му към банката и вида, качеството и стойността на приетото обезпечение.

Изчисленията на сумите на обезценките се извършват от банката на база вътрешно разработени правила и техники.

В банката ежесечно се извършва преглед и анализ на всички кредити за оценка на рисковите експозиции, както и на кредитите, на които е направена обезценка, като се анализират всички настъпили нови събития, обстоятелства и факти. Всяка следваща промяна в размера и срока на очакваните бъдещи парични потоци, сравнени с предварителните очаквания, водят до промяна в приблизителната оценка за загубата от обезценка, като тя се счетоводно признава под формата на допълнителна загуба или възстановяване на признати загуби, и се представя в увеличение или намаление на загубите от обезценка в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (печалбата или загубата за годината) по статия „*нетни загуби за обезценка на финансови активи*”. Загубата от обезценка се намалява само при подобряване качеството на кредита, при което съществува достатъчна вероятност за своевременно събиране на главницата и лихвата в съответствие с първоначалните условия, включени в договора за заем. Последващите възстановявания или намаления на обезценки, които се дължат на събития, възникнали след тях, се отразяват като реинтегриране в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Когато един кредит е напълно несъбираем, той се отписва срещу натрупаните за него суми за загуби обезценки по корективната сметка. Такива кредити се отписват само след като всички необходими правни процедури са били направени и сумата на окончателната загуба е била установена.

(б) Финансови активи на разположение за продажба

Финансовите активи “на разположение за продажба” се обезценяват в случай, че съществуват обективни доказателства, които показват значителен и продължителен спад в справедливите цени на съответния актив или група активи. За финансови активи отчетени по цена на придобиване – те се обезценяват когато съществуват доказателства, че балансовата им стойност е по-висока от тяхната очаквана възстановима сума.

При дълговите инструменти банката оценява индивидуално дали са налице обективни доказателства за загуба от обезценка като следва подход, аналогичен на този при финансовите активи от категорията на „кредити и вземания”. Затова загубата от обезценка се явява разликата между тяхната амортизирана стойност и текущата справедлива стойност, намалена с вече признати в предишни периоди загуби от обезценка в текущата печалба или загуба. Справедливата стойност на дълговите финансови инструменти се определя на база котираните пазарни цени или по метода на дисконтирани парични потоци по текущ пазарен лихвен процент за сходен финансов актив. Лихвеният доход от обезценен финансов дългов актив на разположение и за продажба продължава да се начислява и признава спрямо новата му балансова стойност, след обезценка, като се прилага ефективният лихвен процент, с който са дисконтирани бъдещите парични потоци за целите на изчислението на обезценката. Ако в

последващи периоди, възникне ново събитие, в резултат на което да се увеличи справедливата стойност на инструмента, то възстановяването на обезценката също се отчита през печалбата или загубата за годината

Доказателства за обезценка на капиталови инструменти са налице когато се наблюдава трайно и значително намаление на справедливата стойност на инструмента под цената на придобиване. Банката е приела за значително, повече от 30% спад в справедливата стойност и продължителност, повече от 6 месеца за котирания на активни пазари капиталови инструменти.

Индикатори за обезценка при капиталови инструменти, които не се котират на активни пазари са събития и факти, които могат да засегнат качеството както на контрагента, така и на държавата на контрагента. По отношение на качеството на контрагента банката анализира и следи за негативни събития, свързани с качество на активите, капитал, доходност, ликвидност, регулаторна среда, финансова среда, акционерна структура, качество на мениджмънта, продуктова диверсификация, партньорства и стратегическа значимост. По отношение на качеството на държавата, банката следи и анализира негативни събития, свързани с влошаване на икономическите условия, политически или социални сътресения, натрупване на прекомерни бюджетни, квази бюджетни и други дефицити, натрупване на публични дългове, влошаване на пазарната среда и загуба на възможност за рефинансиране на падежиращ дълг чрез финансовите пазари, обезценяване или девалвация на валутата на държавата, забрана върху плащания или доставки.

Възстановимата стойност на капиталовите инструменти се определя на база оценъчни модели, използващи метода на дисконтираните парични потоци спрямо прогнози за развитието на предприятието, издател на инструмента. В тези случаи сумата на натрупаните загуби, представляваща разликата между цената на придобиване на капиталовия инструмент и текущата му справедлива или /възстановима стойност, се прехвърля от компонента на собствения капитал в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (печалбата или загубата за годината) по статия „*нетни загуби от обезценка на финансови активи*”. Възстановяването на призната загуба от обезценка на капиталови инструменти държани за продажба не се възстановява през текущата печалба или загуба. Всички последващи увеличения на справедливата стойност се признават отново в компонент на собствения капитал, през друг всеобхватен доход.

(в) Финансови активи държани до падеж

Финансовите активи “държани до падеж” се оценяват индивидуално в случай, че съществуват обективни доказателства за обезценка. Походът за определяне на загубите от обезценка е аналогичен на този на финансови активи от категорията на „кредити и вземания”. В случай, че са налице такива доказателства, обезценката се определя като разлика между балансовата стойност (амортизираната стойност) на финансовия актив и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци.

Сумата на загубата от обезценката се признава текущо в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (печалбата или загубата за годината) по статия „*нетни загуби от обезценка на финансови активи*”.

2.11.2. Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Банката класифицира своите задължения, дълговите инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови пасиви или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договор със съответния контрагент относно тези инструменти. Банката определя класификацията на финансовите си пасиви в момента на тяхното възникване. Всички финансови пасиви притежавани от банката са класифицирани като други финансови пасиви и се отчитат по амортизирана стойност.

Финансовите пасиви на банката включват: задължения към банки и клиенти по привлечени депозити, привлечени средства по договори за кредит и други договори и други текущи задължения.

Първоначално те се признават в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизирана стойност по метода на ефективната лихва.

Разходите за лихви се отчитат текущо в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (печалбата или загубата за годината) систематично за периода на инструмента.

Финансовите пасиви се отписват когато задължението по тях се уреди, отмени или насрещната страна загуби правото си на упражняване.

2.12. Лизинг

2.12.1. Финансов лизинг

Банката като лизингодател

Финансовият лизинг, при който се трансферира извън банката съществената част от всички рискове и стопански изгоди, произтичащи от собствеността върху актива, предоставен под финансов лизинг, се изписва от състава на активите на лизингодателя и се представя в отчета за финансовото състояние като вземане със стойност, равна на нетната инвестиция от лизинга. Разликата между балансовата стойност на отдадения под финансов лизинг актив и незабавната (справедливата му продажна) стойност се признава в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината) в началото на лизинговия договор (при предаването на актива). Приходите от финансов лизинг се разпределят по счетоводни периоди, така че да отразяват постоянна периодична норма на възвръщаемост спрямо все още неизплатената част от нетната инвестиция на банката, свързана с лизинга и се отчитат като лихва в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината) в статията “*приходи от лихви*”.

Банката като лизингополучател

Финансовият лизинг, при който се трансферира към банката съществената част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя като се представя като имоти или машини и оборудване под лизинг по цена на незабавна

продажба или ако е по-ниска, по настоящата стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихвата) и припадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Лихвените разходи се включват в отчета печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината) в статията *“разходи за лихви”*.

Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива и в рамките на лизинговия срок.

2.12.2. Оперативен лизинг

Банката като лизингодател

Лизингодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив. Поради това този актив продължава да е включен в състава на неговите дълготрайни материални активи като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на лизингодателя.

Приходът на банката като лизингодател по договори за оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг и се представят в отчета за печалбата или загубата или другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината) в статията *„други доходи от дейността, нетно”*.

Банката като лизингополучател

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг. Поради това активът не се включва в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя.

Плащанията от страна на банката като лизингополучател във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в отчета за печалбата или загубата или другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга и са представени в статията *„други административни разходи”*.

2.13. Имоти и оборудване

Имотите и оборудването (дълготрайните материални активи) на банката са представени във финансовия отчет по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Първоначално оценяване

При първоначалното си придобиване имотите и оборудването се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и др.

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

Банката е определила стойностен праг от 150 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се третират като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от банката подход за последваща балансова оценка на имотите и оборудването е модела на себестойността по МСС 16 – цената на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Методи на амортизация

Банката използва линеен метод на амортизация на имоти и оборудване. Полезният живот по групи активи е определен в съответствие с: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване и е както следва:

	години	%
▪ Сгради	65	1,5
▪ Машини, компютърна техника и оборудване	6,7-7	15-50
▪ Инвентар	6,7	15
▪ Автомобили	4	25
▪ Подобрения на наети помещения - за срока на наемния договор		

Определеният срок на годност на оборудването се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира проспективно.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини, съоръжения и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части или на преустройство и реконструкция, се капитализират към стойността на съответния актив и се преразглежда остатъчния му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от стойността на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имоти и оборудване в отчета за финансовото състояние подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че те биха могли да се отличават трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната стойност в отчета за финансовото състояние, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на имоти и оборудване е по-високата от двете: справедливата стойност без разходите за продажба или стойността в употреба. За определянето на стойността в употреба на активите, бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за

печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (печалбата или загубата за годината), по статия „*нетни загуби от обезценка на нефинансови активи*”.

Печалби и загуби от продажба

Имотите и оборудването се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат.

Печалбите или загубите от продажба на активи се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и стойност в отчета за финансовото състояние на актива към датата на продажбата. Печалбите и загубите от продажба се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (печалбата или загубата за годината) по статия „*други доходи от дейността, нетно*”.

2.14. Инвестиционни имоти

Банката третира като инвестиционни имоти, притежавани от нея недвижими имоти, които представляват сгради и части от сгради, отдавани под наем, земи, принадлежащи към отдаваните под наем сгради и такива, държани с инвестиционна цел.

Банката придобива имоти, които са служили като обезпечение по необслужвани кредити и ги класифицира като инвестиционни, когато нейното намерение е да ги отдава дългосрочно под наем или заради очаквано в бъдеще нарастване на стойността на имота, поради определени негови качества и предимства.

Първоначално оценяване

Инвестиционните имоти първоначално се оценяват по цена на придобиване. Цената на придобиване на закупен инвестиционен имот включва неговата покупна цена и всички разходи, които могат пряко да бъдат отнесени към актива - професионални хонорари, комисионни за брокери, данъци по придобиване на имота и др. В първоначалната оценка се включват всички трайно прикрепени дълготрайни материални активи и други активи, без които инвестиционният имот не би могъл да осъществява предназначението си. Цената на придобиване на инвестиционните имоти, придобити като обезпечение по необслужвани кредити обичайно е цената определена на публичната продан или договорената между двете страни цена.

Последващо оценяване

Инвестиционните имоти са представени в отчета за финансовото състояние по историческа цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Последващите разходи, свързани с инвестиционен имот, се отразяват като увеличение на балансовата му стойност, когато водят до увеличаване на очакваните икономически изгоди спрямо първоначално определените. Всички други последващи разходи по поддръжката на имота се признават като текущи разходи за периода, през който са направени.

Методи на амортизация

Банката използва *линеен метод на амортизация* на сградите, включени в групата на инвестиционните имоти. Полезният живот по сградите, компоненти на инвестиционните имоти е в рамките на диапазона от 25-65 години. Земята не се амортизира.

Трансфери от и към групата “инвестиционните имоти” се прави когато има промяна в употребата на даден имот.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на инвестиционните имоти в отчета за финансовото състояние подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че те биха могли да се отличават трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната стойност в отчета за финансовото състояние, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (печалбата или загубата за годината) към статията “*нетни загуби от обезценка на нефинансови активи*”.

Печалби и загуби от продажба

Инвестиционните имоти се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат.

Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “инвестиционните имоти” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към статията “*други приходи от дейността, нетно*” в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината).

2.15. Нематериални активи

Нематериалните активи са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Методи на амортизация

В банката се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот по групи активи, както следва:

	Години	%
▪ Програмни продукти	5	20
▪ Лицензии	6,7	15

Обезценка на активи

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината) към статията “*нетни загуби от обезценка на нефинансови активи*”.

Печалби и загуби от продажба

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината) към статията “*други доходи от дейността, нетно*”.

2.16. Активи държани за продажба

Нефинансови активи се класифицират като държани за продажба, ако тяхната балансова стойност ще бъде възстановена чрез продажба, а не чрез продължаваща употреба в дейността на банката. Тези активи, обичайно, са били първоначално приети от банката като обезпечения и се придобиват в следствие от нея в резултат на замяна “дълг срещу собственост” от кредитополучатели, които не обслужват своите задължения съгласно договорните условия по кредита.

Активите, класифицирани в тази група, са налични за незабавна продажба в тяхното настоящо състояние. Те се класифицират в тази категория само тогава, когато ръководството на банката има ясни намерения и приоритети да извърши продажбата в обозримо бъдеще (до 1 година) като за целта са и започнати процедури по активно търсене на купувачи.

Активи, класифицирани като държани за продажба, се представят в отчета за финансовото състояние отделно и се оценяват по по-ниската от балансовата стойност (първоначално, цена на придобиване) и справедливата им стойност, намалена с преките очаквани разходи по продажбата. Признатата обезценка се представя към статията “*нетни загуби за обезценка нефинансови активи*” в отчета за печалбите или загубите и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината).

Активите от тази класификационна група не се амортизират.

2.17. Активи, придобити от обезпечения

Активи, представляващи имоти и оборудване, придобити срещу дълг под формата на пълно или частично удовлетворение по даден кредит, първоначално се оценяват по цена на придобиване, включваща разходите по сделката.

След първоначалното си признаване, тези активи се оценяват по по-ниската от: тяхната балансова стойност или нетната им продажна цена.

Активите, придобити от обезпечения се представят в отчета за финансовото състояние към позицията “*други активи*” (Приложение № 25). Печалбите или загубите, свързани с реализацията на тези активи се представят в отчета за печалбите или загубите и другия всеобхватен доход (печалбата или загубата за годината) по статия “*други доходи от дейността, нетно*”.

2.18. Инвестиции в дъщерни дружества

Дългосрочните инвестиции, представляващи акции или дялове в дъщерни дружества, са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), която представлява справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, вкл. преките разходи по придобиване на инвестицията, намалена с натрупаната обезценка.

Притежаваните от банката инвестиции в дъщерни дружества подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината) по статия „*нетни загуби от обезценка на нефинансови активи*”.

При покупка и продажба на инвестиции в дъщерни дружества се прилага “датата на сключване” на сделката.

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от съответния конкретен тип инвестиции. Печалбата/(загубата) от продажбата им се представя в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината) по статия „*други доходи от дейността, нетно*”.

2.19. Провизии и условни задължения

Провизии се признават когато банката има настоящо конструктивно или правно задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно че уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към датата на отчета за финансовото състояние за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен.

Условните задължения са задължения възникнали в резултат на минали събития, съществуването на които може да се потвърди само от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не могат да бъдат напълно контролирани от банката или не е вероятно да се появи необходимост от изходящ поток от ресурси за погасяване на задължението. Същите не се признават в отчета за финансовото състояние, но подлежат на специално оповестяване (*Приложение № 32*).

Банката предоставя в хода на обичайната си дейност банкови гаранции с характер на заместител на кредит, гаранции за добро изпълнение, тръжни, митнически гаранции, акредитиви на своите клиенти. Тя ги третира като условни ангажименти до настъпване на събитие, което води до възникване на реално задължение за нея да направи плащане към контрагент на нейния клиент, в чиято полза е издадена съответната гаранция. Такова събитие е предявяване към банката за плащане на поетия ангажимент. В тези случаи банката признава размера на гарантираната сума като балансов дълг.

2.20. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения със служителите в банката се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително

законодателство в България.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналят е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за печалбата или загубата или другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки финансов отчет банката прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсирани отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за сумите за самите възнаграждения и на вноските по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

Основно задължение на банката като работодател в България е да извършва задължително осигуряване на наетия си персонал за фонд "Пенсии", допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд "Общо заболяване и майчинство" (ОЗМ), фонд "Безработица", фонд "Трудова злополука и професионална болест" (ТЗПБ), фонд "Гарантиране вземания на работниците и служителите" (ГВРС) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават всяка година със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от банката в качеството ѝ на работодател, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд "Пенсии", фонд "ОЗМ", фонд "Безработица", фонд "ТЗПБ", както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към банката няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от банката вноски по плановете с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда банката в качеството ѝ на работодател в България е задължена да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им, се представя в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и представят в текущата печалба или загуба, по статия „разходи за персонал”, а б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, в статията „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен финансов отчет банката назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиращи в България, където функционира и самото банка.

Доходи при напускане

Съгласно местните разпоредби на трудовото и осигурително законодателство в България, банката като работодател има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор преди пенсиониране определени видове обезщетения.

Банката признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база публично анонсиран план, вкл. за реструктуриране, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.21. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата на банката са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка в България за 2015 г. е 10 % (2014 г.: 10%).

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението относно всички временни разлики на банката към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на баланса и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или капиталова позиция в отчет за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансовата капиталова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основи, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила, и по данъчни ставки на държавата (РБългария), в чиято юрисдикция се очаква да се реализира съответният отсрочен актив или пасив.

Към 31.12.2015 г. отсрочените данъци върху печалбата на банката са оценени при ставка, валидна и за 2016 г., която е в размер на 10% (31.12.2014 г.: 10%).

2.22. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти за целите на отчета за паричните потоци се състоят от парични средства в брой, по разплащателни сметки в други банки, предоставени депозити на други банки - на виждане и/или с оригинален срок до 3 месеца, както и салда по сметките с Централната банка, които са свободни от всякакви ограничения.

2.23. Акционерен капитал и резерви

Банката е акционерно дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на **акционерен капитал**, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите на банката. Акционерите отговарят за задълженията на банката до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност.

Акционерният капитал представлява неподлежащия на разпределение капитал на банката и е представен по номиналната стойност на издадените акции.

Банката е задължена да формира *Фонд Резервен (законов резерв)*, съгласно изискванията на Търговския закон от разпределение на печалбата (*Приложение 30*).

Резервът по финансови активи на разположение за продажба е формиран от разликата между балансовата стойност на финансовите активи на разположение за продажба и техните справедливи стойности към датата на извършване на преоценката. Преоценъчният резерв се прехвърля към текущите печалби и загуби в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, когато финансовите активи се продадат или при наличие на трайни и продължителни обезценки.

2.24. Оценяване по справедлива стойност

Някои от активите и пасивите на банката се оценяват и представят на повтаряща се база и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са:

а) за целите на оценката и представянето по справедлива стойност във финансовия отчет:

✓ *финансови инструменти* - ценни книжа на разположение за продажба.

б) за целите на оповестяването по справедлива стойност във финансовия отчет:

✓ *финансови инструменти* - ценни книжа, държани до падеж; вземания от банки; предоставени кредити и аванси на клиенти; задължения към банки и задължения към клиенти;

✓ *нефинансови активи* - инвестиционните имоти; активи държани за продажба.

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които банката задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

В банката са разработени вътрешни правила и процедури по измерването на справедливата стойност на различните видове активи и пасиви.

Банката прилага различни оценъчни техники, които биха били подходящи спрямо спецификата на съответните условия, и за които разполага с достатъчна база от входящи

данни, като се стреми да използва в максимална степен наличната публично наблюдаема информация и респ. – да минимизира използването на ненаблюдаема информация.

Тя използва и трите допустими подхода, *пазарния, приходния и разходния подход*, като най-често прилаганите оценъчни техники са директни и/или коригирани котираны пазарни цени, пазарни аналози и дисконтирани парични потоци.

При наличие на активен пазар, банката използва директни котираны (некоригирани) цени за определяне на справедливата стойност на съответния финансов инструмент.

В случаите, когато пазарът за даден финансов инструмент не е активен, банката установява справедливата стойност, използвайки определена техника за оценка. Техниките за оценка включват използване на скорошни преки сделки между информирани, съгласни страни (ако има такива), справка с текущата справедлива стойност на други инструменти, които са сходни по същество, дисконтирани парични потоци и модели с цени на опции. Избраната техника за оценка използва максимално пазарните данни, разчита възможно най-малко на специфични за банката оценки, включва всички фактори, които участниците в пазара биха взели предвид при определянето на цена, и е съвместима с приетите икономически методологии за ценообразуване на финансови инструменти. Данните за техниките за оценка разумно представят пазарните очаквания и измервания за факторите на риск и доходност, присъщи на финансовия инструмент. Банката проверява техниките за оценка и тества валидността им, използвайки цени от явни текущи пазарни транзакции със същия инструмент или основани на други налични явни пазарни данни.

Справедливите стойности отразяват кредитния риск на инструмента и включват корекции за отчитане на кредитния риск на банката и на отсрещната страна при необходимост. Оценка на справедливата стойност, получени от модели, се коригират според всички останали фактори, като ликвиден риск или несигурност на модела, до степента, в която според банката трето лице, участващо на пазара, би ги взело под внимание при оценяване на сделка.

Определянето на справедливата стойност на нефинансови активи се прилага периодично (ежегодно). При определяне на справедливата стойност на инвестиционните имоти за целите на оповестяване във финансовия отчет, банката използва експертната на външни независими лицензирани оценители. Изборът на оценители се прави на база следните критерии: прилагани професионални стандарти, професионален опит и познания; репутация и пазарен статус. Периодично се преценява необходимостта от ротация на външните оценители. Приложението на оценъчните подходи и техники, както и използваните входящи данни за всеки случай на измерване на справедлива стойност, са обект на задължително обсъждане и координиране между външните експерти-оценители и съответните отговорни лица на банката. Финалните оценки на справедливата стойност подлежат на одобрение от банката. Справедливата стойност на активите, държани за продажба е договорената продажна цена между банката и съответния купувач.

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват във финансовите отчети по справедлива стойност, се категоризира в рамките на следната йерархия на справедливите стойности, а именно:

- Ниво 1 – Котираны (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;

- Ниво 2 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котирани цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на значителни корекции; и
- Ниво 3 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

Банката прилага справедлива стойност и от трите нива на йерархията.

За активите и пасивите, които се оценяват по справедлива стойност във финансовите отчети на повтаряема база, банката прави преценка към датата на всеки отчет дали е необходим трансфер в нивата на йерархия на справедливата стойност на даден актив или пасив в зависимост от разполагаемите и използваните към тази дата входящи данни.

За целите на оповестяванията на справедливата стойност, банката групира съответните си активи и пасиви на база тяхната същност, основни характеристики и рискове, както и на съответното йерархично ниво на справедливата стойност (*Приложение № 2.25.2.1 и Приложение № 2.25.2.2*).

2.25. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на банката. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени както следва:

2.25.1. Загуби от обезценка на кредити и аванси

Към датата на всеки отчет банката извършва преглед на своите кредитни портфейли с цел да установи наличие и изчисли загубите от обезценката. При определяне на това дали да се признае загуба от обезценка в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (печалбата или загубата за годината), ръководството на банката преценява дали са налице и какви са видимите индикатори и данни като обективни доказателства, които да посочват, че съществува измеримо намаление на очакваните парични потоци от кредитния портфейл като цяло, или респективно намаление, свързано с конкретен кредит от този портфейл. Такива индикатори и данни са тези, които посочват съществуването на неблагоприятна промяна във възможностите за плащане от страна на кредитополучателите от определена група или от конкретен кредитополучател, или наличие на национални, икономически или други условия, които са свързани с определен риск за дадена група/вид кредити. При анализа на рисковете от загуби от обезценка и несъбираемост кредитите се групират в рискови кредитни групи при три основни критерии: финансово състояние и финансови резултати, вкл. възможности за генериране на собствени парични потоци, проблеми в обслужването, вкл. просрочие на лихви и падежирани главници и предоставено обезпечение, като вид и възможност за реализация.

При определянето на схемата на бъдещите парични потоци, ръководството на банката използва приблизителни оценки, преценки и предположения на базата на историческия си опит за загуби от активи, които притежават сходни характеристики на кредитен риск. Аналогичен подход се използва и за оценка на ниво индивидуални кредити, като се взема предвид и качеството на обезпеченията. Методологията и използваните предположения, за извършване на приблизителна оценка на размера и времето на получаване на бъдещите

парични потоци, се преглеждат редовно, за да се минимизират разликите между направената приблизителна оценка на загубите и размера на действителните загуби (*Приложение № 8*).

2.25.2. Определяне на справедлива стойност

2.25.2.1. Определяне на справедлива стойност на финансови инструменти

а) финансови инструменти, оценявани по справедлива стойност във финансовия отчет

Притежаваните от банката ценни книжа на разположение за продажба, представляващи: а) дългови ценни книжа с фиксирани или определяеми плащания и фиксирани матуритетни дати (държавните ценни книжа - облигации); б) корпоративни акции или дялове в капитала на други дружества и предприятия (мажоритарно участие) и в) корпоративни облигации, се оценяват и представят в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност (Ниво 1). Възприетата от банката политика на оценяване предвижда определяне на средна цена между котировки „купува“ и „продава“ за последния работен ден от отчетния период (година), публикувани от международна информационна система в областта на финансовите инструменти, като се елиминират най-високата и най-ниската котировка (екстремни стойности).

б) финансовите инструменти, които не се оценяват по справедлива стойност във финансовия отчет

Банката категоризира финансовите инструменти, които не се оценяват по справедлива стойност във финансовия отчет, но за които се изисква оповестяване на справедливата стойност в следните категории: *парични средства и вземания от Централната банка; вземания от банки; предоставени кредити и аванси на клиенти; ценни книжа, държани до надеж; задължения към банки и задължения към клиенти*. Банката определя справедливата стойност на тези групи финансови активи и пасиви, като са използвани следните техники и предположения:

Парични средства и вземания от Централната банка

Тази позиция включва парични средства в брой и наличности по разплащателни сметки в БНБ, включително минимални задължителни резерви.

Справедливата стойност *на паричните средства в брой* съвпада изцяло с тяхната балансова и номинална стойност. За тази позиция, банката класифицира справедливата ѝ стойност в Ниво 1 от йерархията на справедливата стойност.

Справедливата стойност *на наличностите по разплащателни сметки в БНБ, включително минималните задължителни резерви* е близка или съвпада с балансовата (амортизируемата) им стойност. Банката класифицира тези позиции в Ниво 2 от йерархията на справедливата стойност.

Вземания от банки

Вземанията от банки включват междубанкови депозити и ностро сметки.

Справедливата стойност на позициите с плаващ или фиксиран лихвен процент и оригинален матуритет *до 3 месеца*, съвпада или е близка с тяхната балансова (амортизируема)

стойност.

Справедливата стойност на позициите с плаващ или фиксиран лихвен процент и оригинален матуритет *над* 3 месеца е определена чрез метода на дисконтираните парични потоци при прилагане на осреднени актуални лихвени проценти, котиран на паричния пазар за инструменти с подобен риск и матуритет.

Банката класифицира *вземанията от банки* в Ниво 2 от йерархията на справедливата стойност.

Предоставени кредити и аванси на клиенти

Предоставените кредити и аванси на клиенти са представени нетно, след приспадане на начислената обезценка. Определянето на справедливата стойност на *кредитите и аванси на клиенти* се базира на оценъчни модели, като техники на дисконтирани парични потоци и е класифицирана от банката в Ниво 3 от йерархията на справедливата стойност.

Входящите данни за оценъчните техники включват очаквани парични потоци за живота на кредита и осреднени лихвени нива за съответната срочност и валута, публикувани от БНБ. За кредити, класифицирани като загуба, банката признава за справедлива стойност дисконтираната балансова стойност на кредита.

Ценни книжа, държани до падеж

Справедливата стойност на *ценните книжа, държани до падеж*, представляващи дългови ценни книжа с фиксирани или определяеми плащания и фиксирани матуритетни дати (държавните ценни книжа – облигации и корпоративни облигации), се базира на осреднени пазарни котировки на активен пазар и е класифицирана в Ниво 1 от йерархията на справедливата стойност. Тя е определена от банката като средна цена между котировки „купува” и „продава” за последния работен ден от отчетния период (година), публикувани от международна информационна система в областта на финансовите инструменти, като са елиминирани най-високата и най-ниската котировка (екстремни стойности).

Задължения към банки

Задълженията към банки включват получени депозити и привлечени средства под формата на кредити.

Справедливата стойност на позициите с плаващ или фиксиран лихвен процент и оригинален матуритет *до* 3 месеца, съпада или е близка с тяхната балансова (амортизируема) стойност.

Справедливата стойност на позициите с плаващ или фиксиран лихвен процент и оригинален матуритет *над* 3 месеца се базира на дисконтираните парични потоци при прилагане на осреднени лихвени проценти, котиран на паричния пазар за инструменти с подобен риск, валута и матуритет.

За тези активи банката класифицира справедливата им стойност в Ниво 2 от йерархията на справедливата стойност.

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

Задължения към клиенти

Задълженията към клиенти включват привлечени средства от физически, юридически лица и общини под формата на срочни депозити и разплащателни сметки.

Справедливата стойност на позициите с плаващ или фиксиран лихвен процент и оригинален матуритет до 3 месеца, съвпада или е близка с тяхната балансова (амортизируема) стойност. Справедливата стойност на позициите с плаващ или фиксиран лихвен процент и оригинален матуритет над 3 месеца е изчислена чрез използване на техниката на дисконтираните парични потоци при прилагане на осреднени лихвени проценти за съответната срочност и валута, публикувани от БНБ.

За тези активи банката класифицира справедливата им стойност в Ниво 2 от йерархията на справедливата стойност.

Таблицата по-долу представя балансовите и справедливите стойности на финансовите инструменти, включително нивата им в йерархията на справедливите стойности.

Към 31.12.2015 г.	Приложение	Балансова стойност					Справедлива стойност				
		Държани до падеж	Заеми и вземания	На разположение за продажба	Други	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо	
		BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност											
	Ценни книжа на разположение за продажба	16	-	-	58,734	-	58,734	58,734	-	-	58,734
	Общо		-	-	58,734	-	58,734	58,734	-	-	58,734
Финансови активи, които не се оценяват по справедлива стойност											
	Парични средства и вземания от Централната банка	13	-	62,347	-	-	62,347	19,018	43,329	-	62,347
	Вземания от банки	14	-	49,097	-	-	49,097	-	49,097	-	49,097
	Предоставени кредити и аванси на клиенти	15	-	326,035	-	-	326,035	-	-	326,021	326,021
	Ценни книжа държани до падеж	17	117,342	-	-	-	117,342	124,346	-	-	124,346
	Общо		117,342	437,479	-	-	554,821	143,364	92,426	326,021	561,811
Финансови пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност											
	Задължения към банки	26	-	-	-	5,008	5,008	-	5,008	-	5,008
	Задължения към клиенти	27	-	-	-	570,623	570,623	-	569,657	-	569,657
	Общо		-	-	-	575,631	575,631	-	574,665	-	574,665

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

Към 31.12.2014 г.	Приложение	Балансова стойност					Справедлива стойност				
		Държани до падеж	Земи и вземания	На разположение за продажба	Други	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо	
		BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност											
	Ценни книжа на разположение за продажба	16	-	-	101,317	-	101,317	101,317	-	-	101,317
Общо			-	-	101,317	-	101,317	101,317	-	-	101,317
Финансови активи, които не се оценяват по справедлива стойност											
	Парични средства и вземания от Централната банка	13	-	73,220	-	-	73,220	15,390	57,830	-	73,220
	Вземания от банки	14	-	36,263	-	-	36,263	-	36,263	-	36,263
	Предоставени кредити и аванси на клиенти	15	-	317,168	-	-	317,168	-	-	317,252	317,252
	Ценни книжа държани до падеж	17	130,582	-	-	-	130,582	134,784	-	-	134,784
Общо			130,582	426,651	-	-	557,233	150,174	94,093	317,252	561,519
Финансови пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност											
	Задължения към банки	26	-	-	-	4,226	4,226	-	4,226	-	4,226
	Задължения към клиенти	27	-	-	-	611,403	611,403	-	609,709	-	609,709
Общо			-	-	-	615,629	615,629	-	613,935	-	613,935

2.25.2.2. Определяне на справедливата стойност на нефинансови активи
а) справедлива стойност на активи, държани за продажба

Справедливата стойност на активите, държани за продажба е определена от банката на база очаквана продажна цена на съответните активи, за които съществува висока степен на сигурност, че те ще бъдат реализирани в краткосрочен период (до 1 година). Активите за продажба са категоризирани в Ниво 3 от йерархията на справедливата стойност.

б) справедлива стойност на инвестиционни имоти

Справедливата стойност на инвестиционните имоти е изчислена със съдействието на външни за банката, независими лицензирани оценители. Категоризирана е като справедлива стойност от Ниво 3 на база входящите данни за използваната техника за оценяване. Определената справедлива стойност представлява сумата на претеглените стойности в резултат на прилагането на отделни методи за оценка. Използвани са следните техники и методи на оценка: пазарен подход, приходен подход и разходен подход. Значимите ненаблюдаеми входящи данни при определянето на справедливата стойност на инвестиционните имоти включват: разходи за стопанисване на имота, определен като процент от brutния му годишен приход; норма на възвръщаемост на приходите от имота; коригиращи коефициенти по отношение на аналогични пазарни сделки.

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

Таблицата по-долу представя балансовите и справедливите стойности на нефинансовите активи, класифицирани в ниво 3 от йерархията на справедливите стойности:

Нефинансови активи	Приложение	Балансова	Справедлива
		стойност	стойност
		31.12.2015	31.12.2015
		BGN '000	BGN '000
Инвестиционни имоти	19	13,871	15,850
Активи държани за продажба	23	4,995	4,995
Общо		18,866	20,845

Нефинансови активи	Приложение	Балансова	Справедлива
		стойност	стойност
		31.12.2014	31.12.2014
		BGN '000	BGN '000
Инвестиционни имоти	19	17,393	18,971
Активи държани за продажба	23	204	204
Общо		17,597	19,175

2.25.3. Актюерски изчисления

За определянето на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани актюерски тип изчисления, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор, които ръководството е приело за разумни и адекватни за банката (*Приложение № 29*).

3. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА ПОЛИТИКИТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

В хода на обичайната си стопанска дейност банката е изложена на различни финансови рискове, най-важните от които са: кредитен риск, пазарен риск (включващ лихвен и валутен риск) и ликвиден риск. Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите на прогнозиране на финансовите пазари и за постигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които могат да се отразят върху финансовите резултати и състояние на банката. Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на банковите услуги и видовете продукти и на привлечените от нея средства на клиенти, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от нея инвестиции и формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск. Банката управлява своите търговски операции според вида риск и на базата на различните категории притежавани търговски инструменти.

Структура за управление на рисковете

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете в банката са следните:

Надзорен съвет – извършва общ надзор върху управлението на рисковете;

Управителен съвет – отговаря за общият подход за управление на рисковете и одобрява стратегиите и принципите за управление на рисковете;

Комитет за управление на активите и пасивите – анализира текущото състояние на активите и пасивите на банката, наблюдава рисковете свързани с управление на ликвидността на банката и пазара на финансови инструменти и предлага конкретни мерки в случай на отклонение от приетите лимити;

Кредитен комитет и Провизионен съвет – текущ анализ на кредитните сделки от гледна точка на управление на кредитния риск;

Комисия за оценка на рискови събития - взема решения за окончателно регистриране на настъпили събития, извършва оценка на загубите, анализира регистрираните данни.

Изпълнителни директори – осъществяват оперативен контрол на всички банкови операции от гледна точка спазване и текущо поддържане на определените лимити за конкретните видове риск;

Централната банка осъществява допълнителен надзор върху управлението на рисковете в банката чрез изискване на периодични отчети и последващ контрол по спазването на нормативно определените максимални нива за експозиция към определени видове рискове.

Измерване и управление на основните рискове

Ръководството на банката е приело различни вътрешни правила и методики за измерване на рисковете, които са основани на статистически модели или на исторически опит.

Контролът и управлението на рисковете е структуриран основно на базата на лимити по видове операции. Тези лимити рефлектират върху стратегията на банката и пазарната ѝ позиция, както и нивото на конкретния риск, който банката определя като приемлив за нейните операции.

Периодично се изготвят отчети за конкретните видове риск за извършване на последващ анализ и евентуална корекция на определените вече лимити по отделни видове операции и сделки.

3.1.Кредитен риск

Кредитен риск е рискът, при който клиентите/контрагентите няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло дължимите на банката суми в предвидения срок.

Управлението на специфичния кредитен риск се осъществява от Провизионния съвет на банката и се наблюдава от Управителния съвет. Функцията по управление на кредитния риск осигурява прилагането на подходяща политика и съответствието на тази политика със свързаните процедури и контроли за текущо наблюдение на всеки вид кредитна експозиция.

Кредити и вземания

Рисковата експозиция на кредитния портфейл се управлява чрез редовен анализ на способността на кредитополучателите да спазват задълженията си по плащане на дължимите главници и лихви и чрез механизмите на определяне на подходящи кредитни ограничения. Кредитният риск се намалява частично и чрез получаване на различни видове обезпечения.

Процесът по наблюдение и преглед на качеството на кредитния портфейл е дефиниран в Инструкцията за провеждане на периодичен (тримесечен) мониторинг в банката. Този мониторинг има за цел да установи дали са налице изменения в дейността и статуса на бизнес клиентите и доколко се спазват заложените изисквания при одобрението на сделката.

Прегледът на качеството на кредитния портфейл се осъществява на месечна база. При установяване на нарушения в договорените плащания се изисква допълнителна информация и се анализират причините, довели до забавата. Клиентите на банката са категоризирани в четири вътрешно рискови групи – редовени, под наблюдение, необслужвани и загуба. Прави се оценка на загубите от обезценка на база получени доклади от бизнес звената, в чийто портфейл се управляват сделките с клиента и съгласно методика за определяне на приблизителна оценка на загуба при очакваните парични потоци и определяне на процент за колективна обезценка на портфейлна основа, се определя месечната обезценка на кредитния портфейл. Допълнителните критерии, които банката прилага при определяне на обезценка на индивидуална основа са регламентирани в три основни категории: а) закъснения на клиента/членовете на групата в банката; б) финансово състояние на клиента/членовете на групата в банката и в) правни действия срещу клиента.

Предоговорените кредити са тези кредити, които са предоговорени по молба и инициатива на клиента и обичайно се дължат на промени, предизвикани от изменения в преобладаващите пазарни условия. Това може да включва промяна на условията по кредита, без това да доведе до отстъпки, които в други случаи банката не би направила и които не са продиктувани от влошаване на финансовото състояние на длъжника. Ръководството постоянно наблюдава предоговорените кредити, за да се гарантира, че всички критерии са изпълнени и че има вероятност бъдещите плащания да не се просрочват. Кредитите продължават да бъдат обект на индивидуална или колективна обезценка. След като условията са предоговорени, всяка обезценка се изчислява, като се използва оригиналният ефективен лихвен процент, както е изчислен преди промяната на условията. След предоговарянето на кредитите, те се категоризират в класификационната рискова група, към която са принадлежали преди предоговарянето.

Една експозиция се счита за реструктурирана, когато банката прави отстъпка от своя страна в полза на длъжник, който изпитва или предстои да изпита затруднения при изпълнението на своите финансови задължения. Отстъпка от страна на банката означава едно от следните действия: а) промени на предишните условия на договора, които се счита, че длъжникът няма да може да спазва поради финансовите си затруднения, водещи до неспособност за обслужване на дълга; б) частично или цялостно рефинансиране на договора за проблемния дълг; в) предходните условия на договора са така променени, че изменените условия на договора са в полза на длъжника и са по-благоприятни в сравнение с тези, които други длъжници на банката със сходен рисков профил биха получили към дадения момент; и

г) изменение, включващо погасявания чрез влизане във владение на обезпечение.

Преструктурираните кредити са обект на индивидуална или колективна обезценка. За целите на изчисленията на индивидуалната обезценка се използва оригиналният ефективен лихвен процент по кредита. След преструктурирането тези кредити се категоризират в класификационната рискова група, към която са принадлежали преди преструктурирането.

Класифицирането като преструктуриран кредит се преустановява, когато е изпълнено всяко едно от следните условия: а) договърът е обслужван, включително когато е бил прекласифициран от „необслужван“, но вече са налице условия, които показват, че не следва да се счита за „необслужван“ ; б) изтекъл е минималният двегодишен изпитателен срок от датата, на която е счтено, че преструктурираната експозиция е обслужвана; и в) поне през половината от изпитателния срок са били извършвани редовни плащания на суми, които не са незначителни по размер.

Банката се стреми да използва обезпечения, като форма за намаление и управление на рисковете, свързани с финансовите активи. Обезпеченията могат да бъдат под формата на парични средства, ценни книжа, акредитиви, гаранции, недвижими имоти, вземания, материални запаси, други нефинансови активи. Обезпеченията първоначално се оценяват по справедлива стойност - при сключване на договора, и като последващо се актуализира тяхната оценка - на револвиращ принцип. Доколкото е възможно, банката използва пазарни данни за оценяване на финансовите активи, държани като обезпечение. Други финансови активи, на които пазарната стойност не може да се определи, се оценяват с помощта на модели. Нефинансовите обезпечения, като недвижими имоти, се признават въз основа на оценките, предоставени от независими оценители.

Кредитни ангажименти

Основната цел на инструментите под формата на гаранции и акредитиви е да се осигурят средства на клиента, съобразно появата на необходимост от тях. Гаранции и акредитиви, представляващи неотменяем ангажимент, че банката ще извърши плащания в случай, че клиент не може да изпълни задълженията си към трета страна, и носят същия кредитен риск, както и кредитите. Документарните и търговски акредитиви, представляващи писмено поемане на задължения от банката от името на клиент, оторизират трето лице да получи средства до определена сума при спазване на определени условия. Те са обезпечени с определено количество стоки, поради което са с по-нисък риск от прякото кредитиране.

Неусвоените средства по одобрени кредитни споразумения под формата на кредити, гаранции или акредитиви представляват ангажименти на банката. По отношение на кредитния риск банката е потенциално изложена на загуба в размер на общата сума на неусвоените кредити. Вероятният размер на загубата, обаче е по-нисък от всички неусвоени средства, тъй като повечето от този тип ангажименти предполагат изисквания за поддържане на определени кредитни стандарти от страна на клиента. Банката текущо следи сроковете за усвояване на кредитите, тъй като по-дългосрочните задължения обикновено са с по-висока степен на кредитен риск от краткосрочните.

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

Дългови ценни книжа

За управление на риска на експозициите по дългови ценни книжа банката използва рейтинги от агенции за външна кредитна оценка като Standard&Poor's, Moodys, Fitch. При липса на официални рейтинги се използва методика за оценка на финансовото състояние на банките-контрагенти. Методиката се базира на критериите за оценка, използвани в модела SAMELOS и на извеждане и анализиране на минимум от данни за оценяваната банка.

Максимална експозиция на кредитен риск

Експозицията към кредитен риск, произтичащи от финансови активи, признати в отчета за финансовото състояние е както следва:

Финансови активи	31.12.2015	31.12.2014
	BGN '000	BGN '000
Парични средства и вземания от Централната Банка	62,347	73,220
Вземания от банки	49,097	36,263
Предоставени кредити и аванси на клиенти	326,035	317,168
Ценни книжа държани до падеж	117,342	130,582
Ценни книжа на разположение и за продажба	58,734	101,317
Общо финансови активи	613,555	658,550

Експозицията към кредитен риск, произтичащ от условни ангажименти, отчетени задбалансово е както следва:

	31.12.2015	31.12.2014
	BGN '000	BGN '000
Банкови гаранции и акредитиви	30,822	28,898
Неусвоен размер на разрешени кредити	21,631	27,838
	52,453	56,736
Максимален кредитен риск	666,008	715,286

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

Към 31 декември максималната експозиция към кредитен риск, покритието на максималната кредитна експозиция с приетите от банката обезпечения, оценени по справедлива стойност и нетната експозиция към кредитен риск по видове финансови активи, са представени както следва:

31.12.2015 г.	Максимална експозиция към кредитен риск	Покритие на максималната кредитна експозиция с приетите от банката обезпечения оценени по справедлива стойност				Нетна експозиция към кредитен риск
		Парични средства	Недвижими имоти	Други приемливи обезпечения	Общо приемливи обезпечения	
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Парични средства и вземания от Централната Банка	62,347	-	-	-	-	62,347
Вземания от банки	49,097	-	-	-	-	49,097
Предоставени кредити и аванси на клиенти	326,035	9,568	206,129	12,184	227,881	108,574
Ценни книжа на разположение и за продажба	58,734	-	-	-	-	58,734
Ценни книжа държани до падеж	117,342	-	-	-	-	117,342
Общо	613,555	9,568	206,129	12,184	227,881	396,094

31.12.2014 г.	Максимална експозиция към кредитен риск	Покритие на максималната кредитна експозиция с приетите от банката обезпечения оценени по справедлива стойност				Нетна експозиция към кредитен риск
		Парични средства	Недвижими имоти	Други приемливи обезпечения	Общо приемливи обезпечения	
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Парични средства и вземания от Централната Банка	73,220	-	-	-	-	73,220
Вземания от банки	36,263	-	-	-	-	36,263
Предоставени кредити и аванси на клиенти	317,168	15,305	205,205	3,997	224,507	95,599
Ценни книжа на разположение и за продажба	101,317	-	-	-	-	101,317
Ценни книжа държани до падеж	130,582	-	-	-	-	130,582
Общо	658,550	15,305	205,205	3,997	224,507	436,981

Обезпечения

Банката приема като обезпечение различни видове недвижими имоти, като жилищни, търговски и административни, хотелски и др. имоти, както и в отделни случаи производствени сгради, незастроени парцели или земеделски земи. Стойността на ипотекирания имот в повечето случаи покрива изцяло размера на кредита. Приеманите обезпечения първоначално

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

се оценяват по текущата им ликвидационна стойност, която се определя от независими лицензирани оценители по утвърден от ръководството на банката списък или от вътрешни оценители на банката. При периодичните прегледи на състоянието на кредитите, се извършва и преценка на приетото обезпечение по същия ред.

Другите обезпечения включват залози върху движимо имущество, поръчителство и записи на заповед. Банката изисква процентът на покритие при обезпеченията от вида поръчителство и запис на заповед да бъде 100%, докато залозите върху движимо имущество се приемат като допълнителни към основното обезпечение.

Таблицата по-долу представя справедливата стойност на всички *видове обезпечения*, държани от банката към 31 декември 2015 г. и към 31 декември 2014 г.

	Кредити и аванси на клиенти	
	31.12.2015	31.12.2014
	BGN '000	BGN '000
По индивидуално и портфейлно провизирани кредити:		
Ипотеки върху недвижими имоти	46,843	107,139
Парични депозити	1,526	2,914
Други обезпечения	235,163	304,253
	283,532	414,306
По просрочени, но непровизирани кредити:		
Ипотеки върху недвижими имоти	114,729	99,395
Парични депозити	4,801	9,679
Други обезпечения	319,767	317,578
	439,297	426,652
По непросрочени и непровизирани кредити:		
Ипотеки върху недвижими имоти	288,201	232,232
Парични депозити	5,365	4,959
Други обезпечения	822,799	720,586
	1,116,365	957,777

Кредити и вземания

Вземания от банки

Таблицата по – долу представя вземанията от банки към 31.12. 2015 г. и 31.12. 2014 г., въз основа на рейтинг на Moody's.

	31.12.2015	31.12.2014
	BGN'000	BGN'000
Аа1 до А3	2,803	2,991
Ваа1 до Ва3	40,316	11,444
Без рейтинг	5,978	21,828
	49,097	36,263

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

Предоставени кредити и аванси на клиенти

Таблицата по-долу представя информация за балансовата стойност на предоставените кредити и аванси, покритието на максималната кредитна експозиция с приетите от банката обезпечения, оценени по справедливата стойност и нетната експозиция към кредитен риск към 31 декември, разпределени съгласно вътрешно рисковите групи на банката:

31.12.2015 г.	Балансова стойност	Покритие на максималната кредитна експозиция с приетите от банката обезпечения оценени по справедлива стойност				Нетна експозиция към кредитен риск
		<i>Парични средства</i>	<i>Недвижим и имоти</i>	<i>Други приемливи обезпечения</i>	<i>Общо приемливи обезпечения</i>	
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Редовни експозиции	258,454	4,779	145,182	2,576	152,537	105,917
Експозиции под наблюдение	13,212	28	10,174	380	10,582	2,630
Необслужвани експозиции	22,962	1	22,445	6,818	29,264	27
Загуба	31,407	4,760	28,328	2,410	35,498	-
	326,035	9,568	206,129	12,184	227,881	108,574
<i>в т.ч.:</i>						
<i>Експозиции към предприятия</i>	290,822	8,528	186,127	12,184	206,839	94,404
<i>Експозиции към физически лица</i>	35,213	1,040	20,002	-	21,042	14,170

31.12.2014 г.	Балансова стойност	Покритие на максималната кредитна експозиция с приетите от банката обезпечения оценени по справедлива стойност				Нетна експозиция към кредитен риск
		<i>Парични средства</i>	<i>Недвижим и имоти</i>	<i>Други приемливи обезпечения</i>	<i>Общо приемливи обезпечения</i>	
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Редовни експозиции	228,132	5,613	129,127	3,964	138,704	89,427
Експозиции под наблюдение	32,107	25	26,979	33	27,037	5,070
Необслужвани експозиции	17,721	8	16,611	-	16,619	1,102
Загуба	39,208	9,659	32,488	-	42,147	-
	317,168	15,305	205,205	3,997	224,507	95,599
<i>в т.ч.:</i>						
<i>Експозиции към предприятия</i>	276,243	14,376	188,487	3,118	205,981	73,200
<i>Експозиции към физически лица</i>	40,925	929	16,718	879	18,526	22,399

Кредитни експозиции към предприятия

Кредитните експозиции към предприятия са предмет на индивидуална кредитна оценка и тестване за обезценка. Кредитоспособността на дадено предприятие обикновено е най-подходящият показател за качеството на експозицията към него. Въпреки това, обезпечението осигурява допълнителна сигурност и банката изисква такова да бъде предоставено от клиентите си. Банката приема обезпечения във формата на първа по ред ипотека на недвижим имот, права върху всички техни активи, както и други гаранции и права на собственост.

Банката периодично анализира предоставените обезпечения от гледна точка на евентуални изменения в стойността им, дължащи се на промени в пазарната среда, нормативната уредба или вследствие разпоредителни действия на длъжника. В случай, че тези изменения водят до нарушаване на изискванията за достатъчност на обезпечението, банката изисква допълването му в определен срок.

Банката разглежда всички отделни случаи от страна на клиентите и преценява рисковете свързани с възможностите за преговаряне на първоначалните условия по сключени договори при поискване от страна на контрагентите. Обичайно тези условия са свързани с: удължаване сроковете за усвояване на кредитите, поради нарушение в план-графика на строителните работи или инвестиционния проект, размера на отпуснатия кредит в посока на увеличение и респ. намаление, лихвените равнища, особено на заемите с променлив лихвен процент или погасителните планове от гледна точка размерите на конкретни погасителни вноски и отделните падежи, както и в отделни случаи – промени в приетото обезпечение.

Кредитни експозиции към физически лица

Жилищно ипотечно кредитиране

Таблицата по-долу представя кредитните експозиции по ипотечни кредити към клиенти – физически лица - в зависимост от стойността на коефициента loan-to-value (LTV). LTV се изчислява като съотношение от брутната стойност на кредита към стойността на обезпечението. В брутната стойност не се включва начислената обезценка. Оценката на обезпечението не включва бъдещи разходи за придобиването и реализацията на обезпечението. Стойността на обезпечението по жилищните ипотечни кредити се основава на стойността на обезпечението при възникване на кредита, обновена на база оценка на промените в цените на жилищата.

	31.12.2015	31.12.2014
	BGN '000	BGN '000
Loan to value (LTV) коефициент		
По-малко от 50%	2,325	1,739
Над 50% до 70%	5,080	4,559
Над 70% до 90%	5,738	3,877
Над 90% до 100%	467	164
Повече от 100%	121	58
Общо	13,731	10,397

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

Вътрешно рискови групи на предоставените заеми и аванси на клиенти

Таблицата по-долу представя информация за брутната и балансова стойност на предоставените кредити и аванси и начислената обезценка към 31 декември, разпределени по вътрешните рискови групи на банката и просрочия:

31.12.2015 г.	Непросрочени и непровизирани	Индивидуално провизирани	Портфейлно провизирани	Просрочени, но непровизирани	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Редовни експозиции	199,562	-	31,679	27,525	258,766
Експозиции под наблюдение	3,992	4,882	-	5,767	14,641
Необслужвани	14,120	2,348	-	7,235	23,703
Загуба	-	38,978	-	20,185	59,163
<i>Обезценка</i>	-	(29,925)	(313)	-	(30,238)
Балансова стойност	217,674	16,283	31,366	60,712	326,035

31.12.2014 г.	Непросрочени и непровизирани	Индивидуално провизирани	Портфейлно провизирани	Просрочени, но непровизирани	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Редовни експозиции	164,371	-	50,001	14,410	228,782
Експозиции под наблюдение	9,663	650	-	21,834	32,147
Необслужвани	648	1,045	-	16,344	18,037
Загуба	-	42,315	-	18,652	60,967
<i>Обезценка</i>	-	(22,114)	(651)	-	(22,765)
Балансова стойност	174,682	21,896	49,350	71,240	317,168

Към 31 декември балансовата стойност на предоставените кредити и аванси на клиенти включва *преструктурирани кредити* в размер на 43,820 х.лв., в т.ч. непровизирани: 35,361 х.лв. (31.12.2014 г.: преструктурирани кредити в размер на 38,848 х.лв., в т.ч. непровизирани: 30,140 х.лв.).

Балансовата стойност на *просрочените, но непровизирани кредити и аванси на клиенти* към 31 декември, разпределена по брой дни просрочие е както следва:

<i>Брой дни просрочие</i>	31.12.2015	31.12.2014
	BGN '000	BGN '000
до 30 дни	33,338	24,593
30-60 дни	1,667	9,474
60-90 дни	3,485	2,510
90-180 дни	2,037	16,284
над 180 дни	20,185	18,379
Балансова стойност	60,712	71,240

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

Дългови ценни книжа

Ценни книжа на разположение за продажба

Таблицата по – долу представя балансовата стойност на ценните книжа на разположение за продажба, групирани спрямо рейтинга на агенцията Moody's към 31 декември 2015 г. и 31 декември 2014 г.:

	31.12.2015	31.12.2014
	BGN'000	BGN'000
Aa1 до A3	-	4,022
Vaa1 до Ba3	53,954	92,518
Без рейтинг	4,780	4,777
	58,734	101,317

Ценни книжа държани до падеж

Таблицата по – долу представя балансовата стойност на ценните книжа, държани до падеж, групирани спрямо рейтинга на агенцията Moody's към 31 декември 2015 г. и 31 декември 2014 г.:

	31.12.2015	31.12.2014
	BGN'000	BGN'000
Vaa1 до Ba3	117,342	126,669
Без рейтинг	-	3,913
	117,342	130,582

Кредитен риск - концентрация

Ръководството на банката текущо следи кредитния риск от концентрация на финансовите активи по сектори на икономиката, а така също и по отделни контрагенти на база на утвърдени лимити. Те са определени, както следва:

✓ Общ лимит към банка-контрагент – определен на база официалния рейтинг на банката, присъден от международно призната агенция за кредитен рейтинг. Той включва лимити по следните видове сделки: депозитен лимит, форекс лимит, търговски/портфейлен лимит;

✓ Вътрешен рейтинг на страните и банките-контрагенти - определен на база разработената в банката „Методика за определяне на вътрешен рейтинг на страните и банките-контрагенти” чрез оценка на финансовото им състояние;

✓ Лимит за максимални експозиции към едно лице или икономически свързани лица - определя се по отношение на кредитните експозиции на клиенти - нефинансови институции по смисъла на чл. 395 от Регламент (ЕС) № 575/2013;

✓ Лимит по целеви отрасли на кредитиране – определен на база анализ и констатации по отношение на специфичните отрасли, които „Търговска банка Д“ АД финансира съобразно стратегията си (състояние, перспективи, доходност, тенденции за развитие в краткосрочен и средносрочен план), и нивото на класифицираните кредити за съответния целеви отрасъл;

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА**

✓ Лимити по срочност – определени на база анализ и констатации относно статистически данни на БНБ за разпределение на кредити по срочност, матуритетната структура на пасива и очакванията на „Търговска банка Д“ АД за развитие на депозитната и дейност, и класифицираните експозиции;

✓ Лимити по размер – определени на база анализ и констатации относно статистически данни на БНБ за разпределението на кредитите по размер, стратегия на „Търговска банка Д“ АД за развитие на пазарната ѝ позиция, и нивото на класифицираните експозиции.

✓ Лимити по валути – определени на база на статистически данни на БНБ за разпределението на кредити по валути, структурата на пасива по валути, и нивото на класифицираните кредити по валути.

Регулаторните лимити и вътрешнобанковите лимити за максимални експозиции към едно лице и икономически свързани лица, в т.ч. към банки-контрагенти се оценяват и анализират периодично, като се докладват на Управителния Съвет на банката.

Кредити и вземания***Предоставени кредити и аванси на клиенти***

Концентрацията на кредитен риск по целеви отрасли на кредитиране е представен в таблицата по-долу:

	31.12.2015	%	31.12.2014	%
	BGN '000		BGN '000	
Търговия и услуги	98,659	28%	95,967	28%
Строителство	59,863	17%	62,336	18%
Производство	46,513	13%	24,021	7%
Земеделие и горско стопанство	46,034	13%	42,639	13%
Кредити на населението	37,781	11%	42,966	13%
Държавно и местно управление	21,607	6%	23,210	7%
Туризмъ	19,571	5%	19,050	6%
Застраховане, лизингова дейност	16,674	5%	10,789	3%
Транспорт и комуникации	5,481	2%	5,434	2%
ВЕИ-Фотоволтаични централи	4,090	1%	13,521	4%
Общо преди обезценка	356,273	100%	339,933	100%
Обезценка	(30,238)		(22,765)	
Общо	326,035		317,168	

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

Концентрацията на кредитен риск по основен предмет на дейност на клиентите е представен в таблицата по-долу:

	31.12.2015 BGN '000	%	31.12.2014 BGN '000	%
Търговия	96,393	27%	97,649	29%
Строителство	40,804	11%	35,037	10%
Граждани и домакинства	37,526	11%	42,942	13%
Лека промишленост	32,680	9%	30,658	9%
Енергетика	24,136	7%	19,220	6%
Публични	21,538	6%	23,210	7%
Земеделие	18,728	5%	17,277	5%
Застраховане/Финанси	16,109	5%	10,903	3%
Недвижими имоти/Лизинг	14,624	4%	13,615	4%
Тежка промишленост	11,495	3%	6,523	2%
Туризм	9,835	3%	17,318	5%
Здравеопазване/Фармация	8,230	2%	1,147	0%
Отпадъци/Отпадни води	7,148	2%	5,091	1%
Транспорт	3,979	1%	5,106	2%
Дърво/Хартия/Опаковане	3,657	1%	2,138	1%
Услуги	1,602	0%	1,302	0%
Транспортни средства	892	0%	3,346	1%
Компютри и технологии	666	0%	594	0%
Издателска дейност	566	0%	492	0%
Култура/Развлечения	495	0%	485	0%
Други	5,170	1%	5,880	2%
Общо преди обезценка	356,273	100%	339,933	100%
Обезценка	(30,238)		(22,765)	
Общо	326,035		317,168	

Таблицата по-долу представя информация за големите кредитни експозиции на банката към 31 декември:

	31.12.2015		31.12.2014	
	BGN'000	% от капитала	BGN'000	% от капитала
Най-голяма обща кредитна експозиция*	22,279	24.41%	15,087	16.55%
Общ размер на петте най-големи кредитни експозиции*	69,325	75.96%	52,501	57.59%

* С включени свързани клиенти, балансов и задбалансов ангажимент

3.2. Пазарен риск

Пазарният риск е рискът от негативното движение на лихвените проценти, валутните курсове между различните валути и цените на капиталовите инструменти. Тези движения оказват влияние върху рентабилността на банката.

Банката управлява притежаваните от нея портфейли от финансови инструменти отчитайки променящите се пазарни условия. Експозицията по отношение на пазарен риск се управлява в съответствие с лимитите за риск, определени от ръководството на банката посредством покупко-продажба на финансови инструменти или чрез откриване на компенсираща позиция за хеджиране на риска.

3.2.1 Лихвен риск

Банковата дейност води до непрекъснато поддържане на позиции, чувствителни спрямо движението на пазарните лихвени проценти, което оказва влияние върху финансовото ѝ състояние и динамиката на паричните потоци. Лихвен риск е вероятността от потенциално изменение на нетния приход от лихви или нетния лихвен марж и пазарната стойност на собствения капитал, поради изменение на общите пазарни лихвени равнища.

Лихвените проценти за активи и пасиви, деноминирани в български лева, обичайно се определят на база на движението на основния лихвен процент, определян от БНБ. Лихвените проценти за активи и пасиви, деноминирани в евро, са базирани на котировките на Европейската централна банка.

В случаите на активи и пасиви с плаващи лихвени проценти, банката е изложена на риск от промени в основните лихвени пунктове, служещи за определяне на лихвените проценти, които се определят като разлика между характеристиките на променливите лихвени индекси, като например основния лихвен процент, шестмесечен LIBOR или различни лихвени проценти. Политиката по управление на риска цели оптимизиране на нетните приходи от лихви и постигане на пазарни лихвени равнища, съответстващи на стратегията на банката.

Процедурите по управление на лихвения риск са свързани с текущото поддържане на разумен лихвен марж между приложимите лихвени проценти за привлечения ресурс и към активните банкови операции и се прилагат от гледна точка на чувствителността на банката спрямо промени в лихвените равнища.

Банката постоянно следи движенията при чуждестранните валути, несъответствията в лихвените нива и в матуритетната структура на своите активи и пасиви. Също така текущо наблюдава промените в цените и доходността на търгуваните държавни ценни книжа. Лихвеният риск се следи активно от отделите за анализ, управление на риска и ликвидност, за да се осигури съответствие с пазарните рискови ограничения. Комитетът за управление на активите и пасивите следи текущо лихвения риск, на който е изложена банката и взема решения за промяна на лихвените нива.

Таблицата по-долу обобщава лихвения риск на банката. В нея са включени финансовите активи и пасиви на банката по балансова стойност съгласно лихвените клаузи заложи в договорите и матуритетната им структура и чувствителността им спрямо поведението на лихвените проценти по периоди.

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА
Анализ на лихвената чувствителност

31 декември 2015 година	Балансова стойност BGN '000	До 3 мес. BGN '000	Финансови активи и пасиви				Безлихвени BGN '000
			3 - 6 мес. BGN '000	6 - 12 мес. BGN '000	1 - 5 години BGN '000	Над 5 години BGN '000	
Парични средства и вземания от Централната Банка	62,347	-	-	-	-	-	62,347
Вземания от банки	49,097	49,097	-	-	-	-	-
Кредити и аванси на клиенти	326,035	282,091	17,120	10,675	5,973	10,176	-
Ценни книжа на разположение за продажба	58,734	37,124	7,806	2,014	9,608	2,106	76
Ценни книжа държани до падеж	117,342	8,924	-	9,728	73,285	25,405	-
Общо активи	613,555	377,236	24,926	22,417	88,866	37,687	62,423
Задължения към банки	(5,008)	(5,008)	-	-	-	-	-
Задължения към клиенти	(570,623)	(442,083)	(40,208)	(73,049)	(15,283)	-	-
Общо пасиви	(575,631)	(447,091)	(40,208)	(73,049)	(15,283)	-	-
Разлика	37,924	(69,855)	(15,282)	(50,632)	73,583	37,687	62,423

31 декември 2014 година	Балансова стойност BGN '000	До 3 мес. BGN '000	Финансови активи и пасиви				Безлихвени BGN '000
			3 - 6 мес. BGN '000	6 - 12 мес. BGN '000	1 - 5 години BGN '000	Над 5 години BGN '000	
Парични средства и вземания от Централната Банка	73,220	-	-	-	-	-	73,220
Вземания от банки	36,263	36,263	-	-	-	-	-
Кредити и аванси на клиенти	317,168	270,457	11,400	20,121	8,885	6,305	-
Ценни книжа на разположение за продажба	101,317	56,472	17,222	9,406	13,560	4,584	73
Ценни книжа държани до падеж	130,582	24,333	-	4,949	74,349	26,951	-
Общо активи	658,550	387,525	28,622	34,476	96,794	37,840	73,293
Задължения към банки	(4,226)	(4,226)	-	-	-	-	-
Задължения към клиенти	(611,403)	(460,489)	(48,703)	(87,543)	(14,668)	-	-
Общо пасиви	(615,629)	(464,715)	(48,703)	(87,543)	(14,668)	-	-
Разлика	42,921	(77,190)	(20,081)	(53,067)	82,126	37,840	73,293

Чувствителност на финансовия резултат към промяна на лихвените нива

Таблицата по-долу показва чувствителността на банката при възможни промени с 0.10 и 0.20 пункта в лихвения процент, изчислени на база поддържана от банката средно месечна структурата на лихвено чувствителни активи и пасиви и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Ефектът е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал.

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

Валута на лихвено чувствителни активи и пасиви	Увеличение/ (намаление) на лихвения %	Ефект върху финансовия резултат след облагане с данъци 2015	Ефект върху собствения капитал 2015
		BGN '000	BGN '000
Лева	10 bp/(10 bp)	69/(69)	69/(69)
други валути	10 bp/(10 bp)	185/(185)	185/(185)
Лева	20 bp/(20 bp)	139/(139)	139/(139)
други валути	20 bp/(20 bp)	370/(370)	370/(370)

Валута на лихвено чувствителни активи и пасиви	Увеличение/ (намаление) на лихвения %	Ефект върху финансовия резултат след облагане с данъци 2014	Ефект върху собствения капитал 2014
		BGN '000	BGN '000
Лева	10 bp/(10 bp)	33/(33)	33/(33)
други валути	10 bp/(10 bp)	181/(181)	181/(181)
Лева	20 bp/(20 bp)	68/(68)	68/(68)
други валути	20 bp/(20 bp)	362/(362)	362/(362)

3.22. Валутен и ценови риск

Валутен риск

Валутният риск е риск от влиянието на колебания в преобладаващите валутни курсове върху финансовото състояние и паричните потоци на банката в резултат на открити валутни позиции. Нетната позиция във всяка валута се следи постоянно от ръководството на банката и Дирекция "Финансови пазари и инвестиции", както и от членовете на Комитета за управление на активите и пасивите.

Банката е изложена на валутен риск при извършване на сделки с финансови инструменти, деноминирани в чуждестранна валута. След въвеждането на Валутен борд в Република България, българският лев е фиксиран към еврото. В тази връзка Тъй като българският лев е фиксиран към еврото, не съществува открит валутен риск свързан с тях и влияние върху показателите в отчетите оказват движенията в обменните курсове на лева спрямо валутите извън Еврозоната.

Валутният риск е риск от негативното влияние на колебания в преобладаващите валутни курсове върху финансовото състояние и паричните потоци на банката. Политика на банката е основната част от активите и пасивите на банката да са деноминирани в евро или левове. Допълнително банката не извършва съществени сделки и не държи открити позиции във валути различни от евро.

Дирекция "Финансови пазари и инвестиции" управлява активите и пасивите на банката в рамките на определените лимити за постигане на заложените цели и показатели за възвращаемост на инвестициите. Ежедневно се следи размера на откритата валутна позиция на банката по отделни валути и се предприемат необходимите действия за минимизиране на евентуалните загуби за банката от промяна на валутните курсове. Анализите показват, че

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

банката е изложена на минимален валутен риск, тъй като поддържа ежедневно лимитирани открити позиции по отделните видове валута, различна от еврото, което е с фиксиран курс спрямо българския лев.

Следващата таблица обобщава експозицията на банката към валутен риск. В нея са включени финансовите инструменти и условните задължения и ангажименти на банката по балансова стойност, категоризирани по вид валута.

31 декември 2015 година	В щатски долари	В евро	В лева	В други валути	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Финансови активи					
Парични средства и вземания от Централната Банка	991	4,271	56,900	185	62,347
Вземания от банки	6,531	40,466	976	1,124	49,097
Кредити и аванси на клиенти	11,907	173,829	140,299	-	326,035
Ценни книжа на разположение за продажба	5,402	47,044	6,288	-	58,734
Ценни книжа държани до падеж	-	49,978	67,364	-	117,342
Общо финансови активи	24,831	315,588	271,827	1,309	613,555
Финансови пасиви					
Задължения към банки	-	-	5,008	-	5,008
Задължения към клиенти	24,414	203,020	342,064	1,125	570,623
Общо финансови пасиви	24,414	203,020	347,072	1,125	575,631
Нетна балансова валутна позиция	417	112,568	(75,245)	184	37,924
Задбалансова валутна позиция	(109)	-	-	-	(109)
Открита валутна позиция	308	-	-	184	492
Условни задължения и ангажименти	23	14,167	38,263	-	52,453
31 декември 2014 година	В щатски долари	В евро	В лева	В други валути	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Финансови активи					
Парични средства и вземания от Централната Банка	962	13,404	58,666	188	73,220
Вземания от банки	927	34,355	580	401	36,263
Кредити и аванси на клиенти	12,402	206,875	97,891	-	317,168
Ценни книжа на разположение за продажба	4,834	85,486	10,997	-	101,317
Ценни книжа държани до падеж	8,348	54,432	67,802	-	130,582
Общо финансови активи	27,473	394,552	235,936	589	658,550
Финансови пасиви					
Задължения към банки	3,217	-	1,009	-	4,226
Задължения към клиенти	19,078	229,156	362,633	536	611,403
Общо финансови пасиви	22,295	229,156	363,642	536	615,629
Балансова валутна позиция	5,178	165,396	(127,706)	53	42,921
Задбалансова валутна позиция	(5,169)	-	-	-	(5,169)
Открита валутна позиция	9	-	-	53	62
Условни задължения и ангажименти	24	19,447	37,265	-	56,736

По отношение на паричните активи и пасиви в чуждестранна валута, които не са хеджирани, банката поддържа приемлива нетна експозиция като купува и продава чуждестранна валута на спот курсове, когато определи за подходящо.

Анализ на валутната чувствителност

Валутната чувствителност се определя от промяната във валутните курсове на валутите, в които банката поддържа открити позиции. Към отчетната дата това е основно щатския долар. Анализът на чувствителността на банката спрямо промените във валутните курсове е направен на база състоянието и структурата на валутните активи и пасиви и откритата валутна позиция към 31 декември. Ефектът от валутната чувствителност при 10 % увеличение/намаление на текущите обменни курсове на българския лев спрямо щатския долар и спрямо другите валутни експозиции на база структурата на валутните активи и пасиви към 31 декември и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал.

Влиянието на щатския долар и другите валути при 10 % увеличение на курсовете им спрямо българския лев е незначително върху печалбата на банката (след облагане).

Ръководството е на мнение, че посочения по-горе анализ на валутната чувствителност на база балансова структура на валутните активи и пасиви отразява и валутната чувствителност на банката през годината.

Ценови риск на ценните книжа

Ценовият риск е един от пазарните рискове, който е свързан с намаляване стойността на инвестицията в резултат на неблагоприятни промени на нивата на пазарните цени. Основните факторите, оказващи влияние върху цените са макроикономически, отразяващи цялостното състояние на емитента, политическата конюнктура, особеностите на дадения отрасъл, очакванията на местния и международния пазар и участниците на него базирани както на реална информация, така и на чисто субективни обстоятелства. Рязкото понижение на цената на ценните книжа, би било неблагоприятно в няколко отношения, както реализиране на финансови загуби, така и евентуално влошаване на ликвидността, загуба на пазарни позиции. Банката управлява този вид риск като включва в портфейла различни видове ценни книжа и само ценни книжа на първокласни емитенти, със средно и високо кредитно качество. При всяко решение за покупка на финансови инструменти, както и периодично след това, задължително се изследват формалните критерии за ликвидност на финансовите инструменти, съгласно вътрешните правила на банката.

3.3. Ликвиден риск

Ликвидният риск е риска, при който банката не може да посрещне своите задължения, когато те са дължими като резултат от тегления от депозанти, парични изисквания от ангажименти по договори или други парични изходящи потоци. Подобни изходящи парични потоци биха намалили наличните парични средства на банката за предоставяне на кредити на клиенти, търговски дейности и инвестиране. При извънредни обстоятелства липсата на ликвидност може да рефлектира в намаления в отчета на финансовите позиции и продажба на активи или в потенциалната невъзможност от страна на банката да изпълни заемните си

ангажименти. Рискът от невъзможността на банката да посрещне своите задължения е присъщ на всички банкови операции и може да бъде повлиян от различни специфични за институцията или по-обща пазарни събития включително, но без да се ограничават, до кредитни събития, системни шокове и природни бедствия.

Процесът по управление на ликвидността на банката, се осъществява под надзора на управление “Финансови пазари и инвестиции” и включва:

- ежедневно осигуряване на средства чрез контрол на бъдещите парични потоци, за да бъдат посрещнати нуждите от ресурс. Това включва привличане на средства при падежиране на наличните ресурси или при заемане от клиенти.
- контрол на ликвидните коефициенти от отчета за финансовото състояние срещу вътрешни или регулаторни изисквания; и
- управление на концентрацията и профила на падежиране на задълженията на банката.

Мониторингът и отчитането се осъществява под формата на измерване и прогнозиране на паричния поток към следващия ден, седмица или месец, тъй като това са ключови периоди за управление на ликвидността. Изходната точка за тези преценки е анализ на договорения падеж на финансовите пасиви и очакваната дата за събиране на финансови активи.

Банката разработва подходящи политики, които да осигуряват следното:

- поддържане на достатъчно ликвидни активи, които да покриват съответните пасиви;
- разумно съотношение на средносрочни активи, финансирани със средносрочни пасиви; и
- ежедневен контрол на ликвидността.

Управителният съвет на банката определя Комитета за управление на активите и пасивите (КУАП) като отговорен орган за управление на ликвидността.

КУАП е постоянно действащ колективен орган, който отговаря за управлението на активите и пасивите, както и за разработването и използването на системата за управление на ликвидността на Търговска Банка Д АД. В качеството си на орган за управление на ликвидността, е компетентен да подготвя планове за действие в случаи на непредвидено изтичане на парични средства, дължащо се на неочаквани събития или неблагоприятни обстоятелства, като отчита възможното въздействие на алтернативни сценарии по отношение на банката или на пазара като цяло, както и комбинация от тях. КУАП анализира всички отчети по ликвидността, стрес-тестовите и сценариите при ликвидна криза в съответствие с изискванията на банковото законодателство и Правилата за управление на ликвидността. Комитетът следи отчетите за валутните структури по активи и пасиви, отчетите за открити позиции и рисковата структура на портфейла от ценни книжа.

Изискванията за ликвидност във връзка с издадени гаранции са значително по-малки в сравнение със сумата на ангажиментите, тъй като банката обичайно не очаква трето лице да изтегли средствата по договора. Общата непогасена договорена сума на тези ангажименти не винаги представлява бъдещи потребности от парични средства, тъй като срокът на голяма част от тези ангажименти ще изтече или ще бъде прекратен без да бъдат финансирани.

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

Дирекция “Финансови пазари и инвестиции” контролира непокритите средносрочни активи, нивото и типа на неусвоените кредитни ангажименти, използването на овърдрафти и влиянието на задбалансовите пасиви като гаранции и стенд-бай акредитиви.

Източниците на финансиране се наблюдават редовно с цел поддържане на разнообразие по валути, географско местонахождение, доставчици, продукт и срок.

В таблицата по-долу са представени стойностите в проценти на съотношението ликвидни активи спрямо пасивите на банката:

	2015	2014
	%	%
Към 31 декември	27,51	24,04
Средна стойност за периода	26,12	21,88
Най-високо за периода	29,90	27,60
Най-ниско за периода	22,23	15,30

Таблицата по-долу представя матуритетната структура на финансовите активи и пасиви по балансова стойност и задбалансовите ангажименти на банката към 31 декември по остатъчен матуритет:

31 декември 2015 година	Балансова стойност	По-малко от 1 месец	От 1-3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 - 5 години	Над 5 години
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Парични средства и вземания от Централната Банка	62,347	62,347	-	-	-	-
Вземания от банки	49,097	29,499	19,598	-	-	-
Предоставени кредити и аванси на клиенти	326,035	17,698	18,297	90,361	153,125	46,554
Ценни книжа на разположение за продажба	58,734	13,403	38	5,625	32,086	7,582
Ценни книжа държани до падеж	117,342	115,897	318	1,127	-	-
Общо активи	613,555	238,844	38,251	97,113	185,211	54,136
Задължения към банки	5,008	-	8	-	2,353	2,647
Задължения към клиенти	570,623	353,217	51,930	146,298	17,170	2,008
Общо пасиви	575,631	353,217	51,938	146,298	19,523	4,655
Неусвоени ангажименти по кредити и условни ангажименти	52,453	15,376	464	5,671	30,942	-

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

31 декември 2014 година	Балансова стойност BGN '000	По-малко от 1 месец BGN '000	От 1-3 месеца BGN '000	От 3 месеца до 1 година BGN '000	От 1 - 5 години BGN '000	Над 5 години BGN '000
Парични средства и вземания от Централната Банка	73,220	73,220	-	-	-	-
Вземания от банки	36,263	16,628	19,635	-	-	-
Предоставени кредити и аванси на клиенти	317,168	13,115	12,687	82,503	174,455	34,408
Ценни книжа на разположение за продажба	101,317	19,068	559	8,945	66,681	6,064
Ценни книжа държани до падеж	130,582	122,839	1,058	6,685	-	-
Общо активи	658,550	244,870	33,939	98,133	241,136	40,472
Задължения към банки	4,226	3,328	9	111	778	-
Задължения към клиенти	611,404	345,584	55,751	191,897	18,172	-
Общо пасиви	615,630	348,912	55,760	192,008	18,950	-
Неусвоени ангажименти по кредити и условни ангажименти	56,736	22,405	116	1,563	32,652	-

По-долу са представени финансовите активи и пасиви и задбалансовите ангажименти на банката, групирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения матуритет към датата на отчета за финансово състояние. Таблицата е изготвена на база на недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която задължението е изискуемо. Сумите включват главници и лихви за балансовите позиции, а неусвоените ангажименти по кредити и условни ангажименти са представени по задбалансовата стойност на ангажимента.

31 декември 2015 година	По-малко от 1 месец BGN '000	От 1-3 месеца BGN '000	От 3 месеца до 1 година BGN '000	От 1 - 5 години BGN '000	Над 5 години BGN '000	Общо BGN '000
Парични средства и вземания от Централната Банка	62,347	-	-	-	-	62,347
Вземания от банки	49,113	-	-	-	-	49,113
Предоставени кредити и аванси на клиенти	74,874	15,021	103,063	140,311	60,966	394,235
Ценни книжа на разположение за продажба	13,422	89	6,001	34,456	7,975	61,943
Ценни книжа държани до падеж	116,060	469	3,051	12,220	2,358	134,158
Общо активи	315,816	15,579	112,115	186,987	71,299	701,796
Задължения към банки	-	23	69	2,716	3,056	5,864
Задължения към клиенти	367,400	52,738	138,997	13,337	-	572,472
Общо пасиви	367,400	52,761	139,066	16,053	3,056	578,336
Неусвоени ангажименти по кредити и условни ангажименти	26,451	2,897	11,114	9,242	2,749	52,453

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

31 декември 2014 година	По-малко от 1 месец	От 1-3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 - 5 години	Над 5 години	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Парични средства и вземания от						
Централната Банка	73,220	-	-	-	-	73,220
Вземания от банки	36,280	-	-	-	-	36,280
Предоставени кредити и аванси на клиенти	76,864	17,231	105,275	158,133	28,951	386,454
Ценни книжа на разположение за продажба	19,109	703	10,143	72,064	8,005	110,024
Ценни книжа държани до падеж	123,029	1,270	8,933	13,011	3,701	149,944
Общо активи	328,502	19,204	124,351	243,208	40,657	755,922
Задължения към банки	3,226	9	18	1,124	-	4,377
Задължения към клиенти	358,631	59,275	184,869	13,313	-	616,088
Общо пасиви	361,857	59,284	184,887	14,437	-	620,465
Неусвоени ангажименти по кредити и условни ангажименти	26,161	1,991	15,143	12,549	892	56,736

3.4. Управление на собствения капитал

От 2014 година е в сила пакет ДКИ IV (Директива 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 575/2013), който включва изисквания за изчисляване и отчетност във връзка с капиталовите изисквания и финансовата информация. Обхватът, честотата и сроковете за предоставяне на тази информация пред регулаторния орган са въведени чрез Регламент (ЕС) № 680/2014 от 16 април 2014 г. В резултат на това регулаторните изисквания за капитал на Търговска Банка Д АД са базирани на разпоредбите на пакет ДКИ IV, Отчетни изисквания по Регламент(ЕС) №680/2014 – Собствен капитал и капиталови изисквания – COREP.

(1) Регулаторен капитал

Собственият капитал за регулаторни цели на банката се състои от следните елементи:

- Капитал от първи ред (цялата сума се класифицира като базов собствен капитал от първи ред), който се състои от емитиран капитал, премийни резерви и общи резерви намалени със следните отбиви – положителна репутация, нематериални активи и други регулаторни корекции свързани с елементи, които се включват в счетоводния капитал или активите на банката, но се третират по различен начин за регулиране на капиталовата адекватност.
- Капитал от втори ред: резервите от преценка на недвижимите имоти, използвани за банкова дейност, намалени с регулаторни корекции свързани с елементи, които се включват в счетоводния капитал или активите на банката, но се третират по различен начин за регулиране на капиталовата адекватност.

Банката установява отношението на обща капиталова адекватност като процентно съотношение между собствения (регулаторен) капитал и рисково-претеглените активи. Рисково-претеглените активи представляват сумата от рисково-претеглените активи за кредитен, пазарен и операционен риск. Адекватността на първичния капитал е процентното съотношение между капитала от първи ред и рисково-претеглените активи. Отношението на

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

общата капиталова адекватност не може да бъде по-малко от 13,5 %, а на адекватността на първичния капитал – по-малко от 11,5 %.

Капиталови показатели

Собствен капитал (капиталова база)	Базел III 31.12.2015 BGN '000	Базел III 31.12.2014 BGN '000
Базов собствен капитал от първи ред		
Изплатени капиталови инструменти	75,000	75,000
Резерви	15,431	14,986
<i>Намаления на базовия собствен капитал от първи ред:</i>		
Натрупан друг всеобхватен доход	261	692
Нематериални активи	(344)	(332)
Други преходни корекции на Базов собствен капитал от първи ред	49	(426)
Инструменти на базовия собствен капитал от първи ред на предприятия от финансовия сектор, когато институцията има значителни инвестиции	-	-
Инструменти на базовия собствен капитал от първи ред на предприятия от нефинансовия сектор, когато институцията има значителни инвестиции	-	-
Инструменти на капитала от втори ред на предприятия от финансовия сектор, когато институцията няма значителни инвестиции	-	-
Превишение на сумата, която се приспада от позициите на допълнителния капитал от първи ред над допълнителния капитал от първи ред	(206)	(266)
Общо	90,191	89,654
Капитал от втори ред		
Натрупан друг всеобхватен доход	-	-
<i>Намаления на капитала от втори ред:</i>		
Инструменти на базовия собствен капитал от първи ред на предприятия от финансовия сектор, когато институцията има значителни инвестиции	-	-
Инструменти на базовия собствен капитал от първи ред на предприятия от нефинансовия сектор, когато институцията има значителни инвестиции	-	-
Инструменти на капитала от втори ред на предприятия от финансовия сектор, когато институцията няма значителни инвестиции	-	-
Специфични провизии за кредитен риск	-	-
Собствен капитал	90,191	89,654
Рисково претеглени активи	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000
<i>Размер на балансова рисково претеглена експозиция</i>	377,062	331,946
<i>Размер на задбалансова рисково претеглена експозиция</i>	16,445	20,224
Общо рисково претеглени активи за кредитен риск	393,507	352,170
Общ размер на експозициите към позиционен, валутен и стоков риск	8,088	4,043
Общ размер на рисковите експозиции за операционен риск	47,888	41,225
Общ размер на рисковите експозиции	449,483	397,438
Капиталови съотношения	31.12.2015	31.12.2014
Отношение на обща капиталова адекватност	20.07%	22.56%
Отношение на адекватност на капитала от първи ред	20.07%	22.56%

Политиката на Търговска Банка Д АД по управление и разпределение на капитала се определя от Управителния съвет на банката. Разпределението на капитала между различните операции и дейности има за задача да оптимизира доходността от алокирания капитал. Процесът се осъществява под ръководството на Комитета за управление на активите и

пасивите, като се прави преглед на нивата на поетия от банката кредитен, пазарен и оперативен риск.

4. НЕТЕН ДОХОД ОТ ЛИХВИ

Нетният доход от лихви, включва:

	2015	2014
	BGN '000	BGN '000
Приходи от лихви		
Предоставени кредити и аванси на клиенти	21,752	23,440
Ценни книжа, държани до падеж	4,039	5,605
Ценни книжа на разположение за продажба	2,796	2,514
Депозити в банки	252	267
	<u>28,839</u>	<u>31,826</u>
Разходи за лихви		
Депозити от клиенти	(9,020)	(13,842)
Депозити от банки	(49)	(659)
	<u>(9,069)</u>	<u>(14,501)</u>
Нетен доход от лихви	<u>19,770</u>	<u>17,325</u>

Лихвеният доход включва и начисления лихвен доход по обезценени кредити в размер на 2,989 хил. лв. за 2015г. (31.12.2014 г.: 5,781 хил. лв.)

5. НЕТЕН ДОХОД ОТ ТАКСИ И КОМИСИОННИ

Нетният доход от такси и комисионни, включва:

	2015	2014
	BGN '000	BGN '000
Приходи от такси и комисионни		
Касови операции и парични преводи	4,236	3,842
Такси и комисионни по кредити	1,850	1,675
Такси за комуникации	1,557	1,429
Обслужване на клиентски сметки	728	665
Банкови гаранции и акредитиви	548	713
Други	151	316
	<u>9,070</u>	<u>8,640</u>

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

	2015 BGN '000	2014 BGN '000
Разходи за такси и комисионни		
Такси по електронни дебитни карти	(604)	(533)
Обслужване на ностро сметки в други банки	(96)	(95)
Операции с ценни книжа	(49)	(74)
Освобождаване от касови наличности	(42)	(52)
Други	(91)	(82)
	<u>(882)</u>	<u>(836)</u>
Нетен доход от такси и комисионни	<u>8,188</u>	<u>7,804</u>

6. НЕТЕН ДОХОД ОТ ТЪРГОВСКИ ОПЕРАЦИИ

Нетният доход от търговски операции, включва:

	2015 BGN '000	2014 BGN '000
Нетна печалба от операции в чуждестранна валута	2,664	2,325
Реализирана нетна печалба от преоценка - при операции с ценни книжа на разположение за продажба (Приложение № 12)	333	1,971
Нетна печалба от преоценка на валутни активи и пасиви	190	476
Нетна загуба от операции с ценни книжа на разположение за продажба	(78)	(379)
Нетен доход от търговски операции	<u>3,109</u>	<u>4,393</u>

7. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА

Другите доходи от дейността на банката включват:

	2015 BGN '000	2014 BGN '000
<i>Приходи от продажба на инвестиционни имоти</i>	5,964	2,700
<i>Балансова стойност на продадени инвестиционни имоти</i>	(5,562)	(1,690)
Печалба от продажба на инвестиционни имоти	402	1,010
<i>Приходи от продажба на активи държани за продажба</i>	206	226
<i>Балансова стойност на продадени активи държани за продажба</i>	(204)	(204)
Печалба от продажба на активи държани за продажба	2	22
<i>Приходи от продажба на имоти и оборудване</i>	13	6
<i>Балансова стойност на продадени имоти и оборудване</i>	(2)	-
Печалба от продажба на имоти и оборудване	11	6
Приходи от продажба на нефинансови услуги	460	121
Приходи от наеми на инвестиционни имоти	208	262
Приходи от дивиденди	-	2
Други оперативни приходи	780	348
	<u>1,863</u>	<u>1,769</u>

8. НЕТНИ ЗАГУБИ ОТ ОБЕЗЦЕНКА НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ

Нетните загуби за обезценка на финансови активи, включват:

	2015 BGN '000	2014 BGN '000
Начислена обезценка на кредити и аванси	11,797	14,627
Възстановена обезценка на кредити и аванси	<u>(2,957)</u>	<u>(5,164)</u>
Нетно изменение на загуби за обезценка на кредити и аванси	8,840	9,463
Начислена обезценка на други вземания	<u>211</u>	<u>-</u>
	<u>9,051</u>	<u>9,463</u>

Нетното изменение на загубите за обезценка на кредити и аванси е както следва:

	2015 BGN '000	2014 BGN '000
Обезценки по кредити на индивидуален принцип, нетно	8,795	9,494
Обезценки по кредити, свързани с общ кредитен риск, на портфейлен принцип, нетно	<u>45</u>	<u>(31)</u>
	<u>8,840</u>	<u>9,463</u>

9. НЕТНИ ЗАГУБИ ОТ ОБЕЗЦЕНКА НА НЕФИНАНСОВИ АКТИВИ

Нетните загуби от обезценка на нефинансови активи, включват:

	2015 BGN '000	2014 BGN '000
Разходи от обезценка на активи, държани за продажба	458	-
Начислена обезценка на инвестиционни имоти	122	101
Възстановена обезценка на инвестиционни имоти	<u>(95)</u>	<u>-</u>
Нетно изменение на обезценката на инвестиционни имоти	27	101
Общо	<u>485</u>	<u>101</u>

10. АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

Административните разходи за дейността включват:

	2015 BGN '000	2014 BGN '000
Разходи за персонал	9,816	8,977
Разходи за амортизации	1,840	2,106
Други административни разходи	<u>11,167</u>	<u>10,169</u>
	<u>22,823</u>	<u>21,252</u>

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

<i>Разходите за персонала</i> включват:	2015	2014
	BGN '000	BGN '000
Текущи възнаграждения	8,303	7,609
Вноски по социалното осигуряване	1,414	1,278
Начислени суми за дългосрочни задължения на персонала при пенсиониране (<i>Приложение № 29</i>)	56	51
Начислени суми за неизползвани отпуски	43	39
Общо	<u>9,816</u>	<u>8,977</u>
<i>Другите административни разходи</i> включват:	2015	2014
	BGN '000	BGN '000
Годишна вноска във Фонд за гарантиране на влоговете в банки	2,497	2,575
Наем	1,742	2,090
Други данъци и такси	1,237	1,314
Фонд за реструктуриране на банките	1,118	-
Охрана и инкасова дейност	1,105	1,296
Комуникации и ИТ услуги	1,076	1,054
Материали	692	706
Поддръжка на офис, офис техника, автомобили	539	378
Консултантски, одит и правни услуги	256	213
Реклама и представителни мероприятия	249	108
Застраховки	104	96
Командировки	38	29
Членство	32	28
Други разходи	482	282
Общо	<u>11,167</u>	<u>10,169</u>

Съгласно Закона за гарантиране на влоговете в банките всяка българска банка плаща годишна премийна вноска на стойност 0.5% от средногодишния дневен размер на клиентските депозити от нефинансови институции.

Размерът на индивидуалната вноска във фонда за реструктуриране на банките е изчислен съгласно приетата с решение № 112 от 20.11.2015 г. на УС на БНБ методология за изчисляване на индивидуалната годишна вноска за 2015 г. към Фонда за реструктуриране на Банките, определен в Делегиран Регламент 2015/63 и в съответствие с приложимите изисквания на Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитните институции и инвестиционните посредници.

11. РАЗХОД ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА

Основните компоненти на разхода за данък за периодите, завършващи на 31 декември са:

	2015 BGN'000	2014 BGN'000
Отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (печалба или загуба за годината)		
Данъчна печалба за годината по данъчна декларация	-	-
Текущ разход за данък върху печалбата за годината – 10% (2014 г.: 10%)	-	-
<i>Отсрочени данъци върху печалбата от:</i>		
Възникване и обратно проявление на временни разлики	(38)	(30)
Общо разход за данък от печалбата, отчетен в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината)	(38)	(30)
<u>Равнение на разхода за данък върху печалбата определен спрямо счетоводния резултат</u>		
<i>Счетоводна печалба за годината</i>	571	475
Данъци върху печалбата – 10% (2014 г.: 10%)	(57)	(47)
<i>От непризнати суми по данъчни декларации свързани с:</i>		
увеличения – 217 хил. лв. (2014 г.: 106 хил. лв.)	(22)	(11)
намаления – 409 хил. лв. (2014 г.: 279 хил. лв.)	41	28
Общо разход за данък върху печалбата, отчетен в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината)	(38)	(30)

Данъчните ефекти, свързани с другите компоненти от всеобхватния доход са както следва:

	2015 BGN'000			2014 BGN'000		
	Стойност преди данък	Данъчни ефекти, признати в собствения капитал	Стойност нетно от данък	Стойност преди данък	Данъчни ефекти, признати в собствения капитал	Стойност нетно от данък
Компоненти, които нама да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата						
Последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи	2	-	2	23	-	23
Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата						
Нетна промяна в справедливата стойност на ценни книжа на разположение и за продажба	(431)	-	(431)	(675)	-	(675)
Общо друг всеобхватен доход за годината	(429)	-	(429)	(652)	-	(652)

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

12. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

<i>Другият всеобхватен доход</i> включва:	2015	2014
	BGN '000	BGN '000
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба:		
<i>Загуби възникнали през годината</i>	(764)	(2,646)
<i>Намалени с: Рекласификационни корекции на (печатби)/загуби, включени в печалбата или загубата за текущата година (Приложение № 6)</i>	<u>333</u>	<u>1,971</u>
	(431)	(675)
Последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи (Приложение № 29)	<u>2</u>	<u>23</u>
	(429)	(652)
Данък върху доходите, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход	-	-
Общ всеобхватен доход за годината	<u>(429)</u>	<u>(652)</u>

13. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ВЗЕМАНИЯ ОТ ЦЕНТРАЛНАТА БАНКА

	31.12.2015	31.12.2014
	BGN '000	BGN '000
Парични средства в каса (Приложение 31)	19,018	15,390
Вземания от Централната банка, в т.ч.:	43,329	57,830
<i>Разплащателна сметка (Приложение № 31)</i>	585	10,093
<i>Минимален задължителен резерв в лева</i>	42,744	47,737
	<u>62,347</u>	<u>73,220</u>

Разплащателната сметка в Централната банка е безлихвена и се използва за директно участие на паричния пазар и пазара на ценни книжа, както и за извършване на сетълмент.

14. ВЗЕМАНИЯ ОТ БАНКИ

	31.12.2015	31.12.2014
	BGN '000	BGN '000
Срочни депозити	24,969	19,635
Разплащателни сметки и депозити на виждане	24,088	15,983
<i>Местни банки</i>	5,912	1,351
<i>Чуждестранни банки</i>	18,176	14,632
Блокирани депозити в чуждестранни банки	40	645
	<u>49,097</u>	<u>36,263</u>

15. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ

Към 31 декември балансовата стойност на предоставените кредити и аванси на клиенти включва:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000
Кредити	344,758	332,740
Вземания по финансов лизинг	11,515	7,193
Обезценка на кредити и вземания по финансов лизинг	<u>(30,238)</u>	<u>(22,765)</u>
	<u>326,035</u>	<u>317,168</u>

Към 31.12.2015 г. в стойността на кредитите е представена репо сделка с клиент с балансова стойност 7,092 х.лв.

Анализ по видове клиенти	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000
Предприятия	319,156	297,219
Физически лица		
- потребителски	23,386	32,316
- жилищни ипотечни кредити	<u>13,731</u>	<u>10,398</u>
Общо физически лица	<u>37,117</u>	<u>42,714</u>
	<u>356,273</u>	<u>339,933</u>

Движението на загубите от обезценка на кредити и аванси на клиенти и вземания по финансов лизинг е както следва:

	2015 BGN '000	2014 BGN '000
Салдо на 1 януари	<u>(22,765)</u>	<u>(13,302)</u>
Начислена обезценка	(11,797)	(14,627)
Възстановена обезценка	2,957	5,164
Отписани	1,367	-
Салдо на 31 декември	<u>(30,238)</u>	<u>(22,765)</u>

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

Към 31 декември салдото на обезценката на кредити и аванси на клиенти и вземания по финансов лизинг, включва:

	31.12.2015	31.12.2014
	BGN '000	BGN '000
Обезценка на индивидуална основа	29,926	22,114
Обезценка на портфейлна основа	312	651
	30,238	22,765

Нетната инвестиция във финансов лизинг представлява разликата между брутната инвестиция във финансов лизинг, намалена с нереализирания финансов приход и начислената обезценка и е както следва:

Нетна инвестиция във финансов лизинг	31.12.2015	31.12.2014
	BGN '000	BGN '000
Брутна инвестиция във финансов лизинг	15,554	9,680
Нереализиран финансов доход	(4,039)	(2,487)
Нетни минимални лизингови плащания	11,515	7,193
Обезценка	(1,193)	(2)
Нетна инвестиция във финансов лизинг	10,322	7,191

Нетната инвестиция във финансов лизинг се разпределя, както следва:

	31.12.2015	31.12.2014
	BGN '000	BGN '000
Нетна инвестиция във финансов лизинг		
С падеж до 1 година	-	-
С падеж от 1 до 5 години	-	-
С падеж над 5 години	10,322	7,191
	31.12.2015	31.12.2014
	BGN '000	BGN '000
Десет най-големи експозиции към клиенти	105,890	88,304
Процент от брутните кредити	26,36%	22,26%

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

16. ЦЕННИ КНИЖА НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА

Ценните книжа на разположение за продажба към 31 декември, представени по оригинален матуритет, са както следва:

	номинална стойност	справедлива стойност	лихвен процент (купон)	ефективен лихвен процент	Падеж
	31.12.2015 BGN '000	31.12.2015 BGN '000	31.12.2015 BGN '000	31.12.2015 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Държавни облигации – Република България					
Краткосрочни облигации, деноминирани в лева	15	15	1.50%	0.83%	януари 2016
Средносрочни облигации, деноминирани в лева	6,021	6,230	1.10 %-1.85%	0.67 %-0.99 %	януари 2018- февруари 2020
Средносрочни облигации, деноминирани в евро	7,238	7,193	0.09%	0.54%	януари 2019
	<u>13,274</u>	<u>13,438</u>			
Държавни облигации – Република Турция					
Средносрочни облигации, деноминирани в евро	4,890	5,484	4.35 %-5.88 %	1.68 %-2.38 %	април 2019- ноември 2021
Корпоративни акции					
Акции деноминирани в лева	20	43	-	-	-
Акции деноминирани в евро	-	34	-	-	-
	<u>20</u>	<u>77</u>			
Корпоративни облигации					
Краткосрочни облигации, деноминирани в долари	5,370	5,402	2.82%	2.45%	април 2016
Средносрочни облигации, деноминирани в евро	34,665	34,333	0.00 %-6.00 %	0.00 %-4.65%	юни 2017 - април 2023
	<u>40,035</u>	<u>39,735</u>			
Общо	<u>58,219</u>	<u>58,734</u>			

	номинална стойност	справедлива стойност	лихвен процент (купон)	ефективен лихвен процент	падеж
	31.12.2014 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2014 BGN '000
Държавни облигации – Република България					
Краткосрочни облигации, деноминирани в лева	15	15	1.50%	0.83%	януари 2016
Средносрочни облигации, деноминирани в лева	10,008	10,909	3.50 %-5.00 %	2.90 %-3.37 %	януари 2015- юли 2022
Средносрочни облигации, деноминирани в евро	9,048	8,832	0.40%	0.85%	януари 2019
	<u>19,071</u>	<u>19,756</u>			
Държавни облигации – Република Румъния					
Средносрочни облигации, деноминирани в евро	9,779	10,354	3.25%	2.27%	февруари 2016
Държавни облигации – Република Турция					
Средносрочни облигации, деноминирани в евро	2,934	3,190	5%	2.27%	март 2016
Корпоративни акции					
Акции деноминирани в лева	20	73	-	-	-
Корпоративни облигации					
Средносрочни облигации, деноминирани в евро	62,595	63,110	0.08 %-6.00 %	0.91 %-4.65 %	юни 2015- април 2023
Средносрочни облигации, деноминирани в долари	4,825	4,834	2.73%	2.36%	април 2016
	<u>67,420</u>	<u>67,944</u>			
	<u>99,224</u>	<u>101,317</u>			

Справедливата стойност на блокираните ценни книжа, предоставени като обезпечение на бюджетни сметки към 31.12.2015 г. е в размер на 4,081 хил.лв. (31.12.2014 г.: 9,384 х.лв.)

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

Таблицата по – долу представя равнение между началните и крайните салда на справедливите стойности на инвестициите на разположение за продажба:

	31.12.2015	31.12.2014
Салдо на 1 януари	101,317	90,561
Увеличение (покупки)	69,647	124,209
Трансфер към ценни книжа държани до падеж	(15,467)	-
Намаление (продажби и/или падежиране)	(96,737)	(115,697)
Нетно (намаление)/увеличение от преоценки на ценни книжа на разположение за продажба до справедлива стойност	(99)	1,301
Изменение в начислените лихви	(472)	375
Курсови разлики от валутни преоценки	545	568
Салдо на 31 декември	58,734	101,317

17. ЦЕННИ КНИЖА ДЪРЖАНИ ДО ПАДЕЖ

Към 31 декември балансовата стойност на ценните книжа, държани до падеж, включва:

	номинална стойност	амортизируема стойност	справедлива стойност	лихвен процент (купон)	ефективен лихвен процент	падеж
	31.12.2015 BGN '000	31.12.2015 BGN '000	31.12.2015 BGN '000	31.12.2015 BGN '000	31.12.2015 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
<i>Държавни облигации</i>						
Държавни облигации – Република България - в лева	64,651	67,364	73,015	2.50% -5.00 %	1.59 %-5.18 %	януари 2016-юли 2023
Държавни облигации – Република България - в евро	48,482	49,978	51,331	2.00 % -4.50 %	2.18 % -3.87 %	март 2016-март 2022
	113,133	117,342	124,346			

	номинална стойност	амортизируема стойност	справедлива стойност	лихвен процент (купон)	ефективен лихвен процент	Падеж
	31.12.2014 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2014 BGN '000	31.12.2014 BGN '000
<i>Държавни облигации</i>						
Държавни облигации – Република България	105,528	110,685	115,178	2.50 % -8.25 %	1.59-8.14 %	януари 2015-юли 2023
Държавни облигации – Република Словения	15,647	15,984	15,690	2.75%	2.86%	март 2015
<i>Корпоративни облигации</i>						
Българска банка за развитие АД - в лева	3,912	3,913	3,916	4.80%	4.80%	декември 2015
	125,087	130,582	134,784			

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

Инвестициите, държани до падеж, представляват краткосрочни и средносрочни дългови ценни книжа, които банката има намерението и възможността да държи до падеж.

Към 31.12.2015 г. инвестиции държани до падеж на обща стойност 61,463 хил.лв. (31.12.2014 г.: 79,898 хил.лв.) са блокирани за обезпечаване на бюджетни средства.

18.ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА

Балансовата стойност на *инвестициите в дъщерни дружества* към 31 декември включва инвестиции в следните дружества:

	Държава	31.12.2015 BGN '000	Участие %	31.12.2014 BGN '000	Участие %
Д Лизинг ЕАД	България	1,000	100%	1,000	100%
Д Застрахователен брокер ЕООД	България	24	100%	24	100%
Д Имоти ЕООД	България	10	100%	10	100%
		<u>1,034</u>		<u>1,034</u>	

Банката притежава пряко контрол върху изброените по-горе дружества.

Предметът на дейност на дъщерните дружества и датата на придобиване е както следва:

- Д Лизинг ЕАД - предоставяне на финансови услуги, без застраховане и допълнително пенсионно осигуряване. Дата на придобиване 29.07.2014 г.;
- Д Застрахователен брокер ЕООД - спомагателна дейност във финансови услуги и застраховането. Дата на придобиване 09.07.2013 г.;
- Д имоти ЕООД - сделки с недвижимо имущество. Дата на придобиване 14.10.2013 г.

Движението на инвестициите в дъщерни дружества е представено по-долу:

	2015 BGN '000	2014 BGN '000
<i>Цена на придобиване</i>		
Салдо на 1 януари	<u>1,034</u>	<u>34</u>
Новопридобити дъщерни дружества	-	1,000
Салдо на 31 декември	<u>1,034</u>	<u>1,034</u>
<i>Начислена обезценка към 31 декември</i>	-	-
Балансова стойност на 31 декември	<u>1,034</u>	<u>1,034</u>

Обезценка на инвестиции в дъщерни дружества

На всяка дата на отчета за финансовото състояние ръководството прави оценка дали съществуват индикатори за обезценка на неговите инвестиции в дъщерни дружества. Като основни индикатори за обезценка се приемат: значително редуциране на обема или преустановяване дейността на дружеството, в което е инвестирано; отчитане на загуби за по-

продължителен период от време , както и отчитане на отрицателни нетни активи или активи под регистрирания основен капитал.

Тестовете и преценките на ръководството за обезценка на инвестициите са направени през призмата на неговите прогнози и намерения относно бъдещите икономически изгоди, които се очаква да бъдат получени от дъщерните дружества, включително осигуряване на позиции на българския пазар, очакванията за бъдещи продажби и пр.

В резултат на направените изчисления през 2015 г. не е установена необходимост от признаване на обезценка на инвестициите в дъщерни предприятия (2014 г.: няма).

19.ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	2015	2014
	BGN '000	BGN '000
<i>Отчетна стойност</i>		
Салдо към 1 януари	18,412	19,244
Придобити	2,280	916
Отписани	(5,897)	(1,748)
Салдо към 31 декември	14,795	18,412
<i>Амортизация и загуби от обезценка</i>		
Салдо към 1 януари	1,019	639
Амортизация за периода	213	338
Отписани	(335)	(59)
Обезценка	27	101
Салдо към 31 декември	924	1,019
Балансова стойност към 1 януари	17,393	18,605
Балансова стойност към 31 декември	13,871	17,393

Към 31.12.2015 г. справедливата стойност на инвестиционните имоти е 15,850 хил.лв. (2014: 18,971 хил.лв.) (Приложение № 2.25.2.2).

20.ИМОТИ И ОБОРУДВАНЕ

	Земи и сгради		Информационно оборудване		Стопански инвентар		Други		В процес на придобиване		Общо	
	2015 BGN '000	2014 BGN '000	2015 BGN '000	2014 BGN '000	2015 BGN '000	2014 BGN '000	2015 BGN '000	2014 BGN '000	2015 BGN '000	2014 BGN '000	2015 BGN '000	2014 BGN '000
<i>Отчетна стойност</i>												
Салдо на 1 януари	27,105	-	4,018	4,008	3,030	2,936	4,160	4,169	239	570	38,552	11,683
Придобити	-	27,105	-	-	-	5	-	1	650	142	650	27,253
Отписани	-	-	(101)	(102)	(13)	(47)	(261)	(161)	(143)	(74)	(518)	(384)
Трансфер	-	-	73	112	67	136	28	151	(168)	(399)	-	-
Салдо на 31 декември	27,105	27,105	3,990	4,018	3,084	3,030	3,927	4,160	578	239	38,684	38,552
<i>Амортизация и загуби от обезценка</i>												
Салдо на 1 януари	288	-	3,032	2,582	1,834	1,479	3,188	2,942	-	-	8,342	7,003
Начислена амортизация за годината	384	288	434	552	373	400	304	404	-	-	1,495	1,644
Отписани	-	-	(90)	(102)	(11)	(45)	(208)	(158)	-	-	(309)	(305)
Салдо на 31 декември	672	288	3,376	3,032	2,196	1,834	3,284	3,188	-	-	9,528	8,342
<i>Балансова стойност</i>												
Балансова стойност на 31 декември	26,433	26,817	614	986	888	1,196	643	972	578	239	29,156	30,210
Балансова стойност на 1 януари	26,817	-	986	1,426	1,196	1,457	972	1,227	239	570	30,210	4,680

Към 31.12.2015 г. дълготрайните материални активи на банката включват: земи на стойност 2,137 х.лв. (31.12.2014 г.: 2,137 х.лв.) и сгради с балансова стойност 24,296 х.лв. (31.12.2014 г.: 24,680 х.лв.).

Други данни

Отчетната стойност на напълно амортизираните дълготрайни материални активи, които се ползват в дейността на банката по групи активи е както следва:

- Информационно оборудване – 964 х.лв. (31.12.2014 г.: 810 х.лв.);
- Стопански инвентар – 757 х.лв. (31.12.2014 г.: 402 х.лв.);
- Други – 3,160 х.лв. (31.12.2014 г.: 2,449 х.лв.);

21. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Софтуер	
	2015 BGN '000	2014 BGN '000
<i>Отчетна стойност</i>		
Салдо на 1 януари	<u>969</u>	<u>832</u>
Придобити	144	164
Отписани	<u>(16)</u>	<u>(27)</u>
Салдо на 31 декември	<u>1,097</u>	<u>969</u>
<i>Амортизация и загуби от обезценка</i>		
Салдо на 1 януари	<u>637</u>	<u>536</u>
Начислена амортизация за годината	132	124
Отписани	<u>(16)</u>	<u>(23)</u>
Салдо на 31 декември	<u>753</u>	<u>637</u>
<i>Балансова стойност на 1 януари</i>	<u>332</u>	<u>296</u>
<i>Балансова стойност на 31 декември</i>	<u>344</u>	<u>332</u>

Други данни

Отчетната стойност на напълно амортизираните нематериални активи, които се ползват в дейността на банката към 31.12.2015 г. е в размер на 385 х.лв. (31.12.2014 г.: 336 х.лв.).

22. АКТИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Отсрочените данъци върху печалбата към 31 декември са свързани със следните обекти в отчета за финансовото състояние:

	<i>временна разлика</i>	<i>данък</i>	<i>временна разлика</i>	<i>данък</i>
	<u>31.12.2015</u>	<u>31.12.2015</u>	<u>31.12.2014</u>	<u>31.12.2014</u>
	<u>BGN'000</u>	<u>BGN'000</u>	<u>BGN'000</u>	<u>BGN'000</u>
Имоти, оборудване и инвестиционни имоти	<u>(2,040)</u>	<u>(204)</u>	<u>(1,540)</u>	<u>(154)</u>
Общо пасиви по отсрочени данъци	<u>(2,040)</u>	<u>(204)</u>	<u>(1,540)</u>	<u>(154)</u>
Данъчна загуба	510	51	800	80
Начисления за неизползван отпуск на персонала и бонуси	210	21	80	8
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	280	28	240	24
Други вземания	211	21	-	-
Активи, държани за продажба	457	46		
Финансови активи на разположение за продажба	<u>390</u>	<u>39</u>	<u>820</u>	<u>82</u>
Общо активи по отсрочени данъци	<u>2,058</u>	<u>206</u>	<u>1,940</u>	<u>194</u>
Нетни активи по отсрочени данъци върху печалбата	<u>18</u>	<u>2</u>	<u>400</u>	<u>40</u>

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

При признаване на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на банката да генерира достатъчна данъчна печалба.

Изменението в салдото на отсрочените данъци за 2015 година е както следва:

<i>Отсрочени данъчни (пасиви)/активи</i>	<i>01.01.2015</i>	<i>Признати в 31.12.2015</i>	
	<i>BGN '000</i>	<i>текущата печалба и загуба</i>	<i>BGN '000</i>
Имоти, оборудване и инвестиционни имоти	(154)	(50)	(204)
Начисления за платен отпуск на персонала и бонуси	8	13	21
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	24	4	28
Данъчна загуба	80	(29)	51
Други вземания	-	21	21
Активи, държани за продажба	-	46	46
Финансови активи на разположение за продажба	82	(43)	39
Общо	40	(38)	2

Изменението в салдото на отсрочените данъци за 2014 година е както следва:

<i>Отсрочени данъчни (пасиви)/активи</i>	<i>01.01.2014</i>	<i>Признати в 31.12.2014</i>	
	<i>BGN '000</i>	<i>текущата печалба и загуба</i>	<i>BGN '000</i>
Имоти, оборудване и инвестиционни имоти	(118)	(36)	(154)
Начисления за платен отпуск на персонала и бонуси	4	4	8
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	19	5	24
Данъчна загуба	-	80	80
Финансови активи на разположение за продажба	165	(83)	82
Общо	70	(30)	40

23. АКТИВИ ДЪРЖАНИ ЗА ПРОДАЖБА

Наличните към 31.12.2015 г. активи за продажба, включващи имоти (земи и сгради) на стойност 4,995 хил.лв. (31.12.2014 г.:204 хил.лв.) са придобити от банката основно през 2015 г. и респ. 2014 г. срещу погасяване на задължения по проблемни кредити на нейни кредитополучатели. Тези активи не се използват и не се планира да се използват в дейността на банката. За тях ръководството активно търси купувачи, с цел тяхната реализация в срок до до м. декември 2016 г.

Движението на активите, държани за продажба за двата периода е както следва:

	2015 BGN '000	2014 BGN '000
Към 1 януари	204	413
Придобити	5,453	-
Продадени	(204)	-
Трансфер към други активи (<i>Приложение № 25</i>)	-	(5)
<i>Отписани (Приложение № 7)</i>	-	(204)
Обезценка (<i>Приложение № 9</i>)	(458)	-
Към 31 декември	4,995	204

24. ТЕКУЩИ ДАНЪЧНИ ВЗЕМАНИЯ

Текущите данъчни вземания включват:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000
Данък върху добавена стойност	1,811	574
Корпоративен данък	162	120
Общо	1,973	694

25. ДРУГИ АКТИВИ

Другите активи включват:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000
Активи придобити от обезпечения	6,462	2,381
Гаранционни депозити при доставчици	311	304
Предплатени разходи	204	182
Други активи	336	1,261
Общо	7,313	4,128

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

26. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ БАНКИ

Задълженията към банки към 31 декември включват привлечени средства, свързани със:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000
Кредитни линии	5,008	1,009
Депозити	-	3,217
	<u>5,008</u>	<u>4,226</u>

Задълженията към банки са договорени при следните условия:

	Размер	Валута	Падеж	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000
Българска банка за развитие АД	5,000	BGN '000	31.05.2025	5,008	-
Българска банка за развитие АД	1,000	BGN '000	30.03.2019	-	1,009
Интернешънъл Асет Банк АД	2,000	USD '000	05.01.2015	-	3,217
Общо				<u>5,008</u>	<u>4,226</u>

27. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ КЛИЕНТИ

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000
Физически лица		
- срочни	175,343	216,809
- спестовни	79,721	66,685
- безсрочни	26,300	29,538
	<u>281,364</u>	<u>313,032</u>
Частни предприятия и ДФИ		
- срочни	72,564	87,072
- безсрочни	216,695	211,299
	<u>289,259</u>	<u>298,371</u>
	<u>570,623</u>	<u>611,403</u>

Към 31 декември 2015 г. от общата сума на задълженията към клиенти 11,69% (31.12.2014 г.: 13.56 %) представляват средствата на акционера-едноличен собственик и на свързани с него лица.

В депозитите от клиенти са включени блокирани от банката средства на клиенти: за обезпечение на кредити и на издадени банкови гаранции в размер на 22,675 хил. лв. (31.12.2014 г.: 24,957 хил. лв.), както и сметки при по-специални условия: набирателни сметки в размер на 435 хил. лв. (31.12.2014 г.: 435 хил. лв.).

28. ТЕКУЩИ ДАНЪЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Текущите данъчни задължения, включват:

	31.12.2015	31.12.2014
	BGN '000	BGN '000
Данък при източника	134	60
Данък върху добавена стойност	-	2,045
Други данъчни задължения	52	46
	186	2,151

До датата на издаване на настоящия отчет са извършени ревизии и проверки както следва:

- по ДДС – до 31.12.2009 г.;
- пълна данъчна ревизия – до 31.12.2009 г.;
- Национален осигурителен институт – до 31.01.2015 г.

Данъчна ревизия се извършва в петгодишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение. Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на данъчно задълженото лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи.

29. ДРУГИ ПАСИВИ

Другите пасиви включват:

	31.12.2015	31.12.2014
	BGN '000	BGN '000
Гаранции по договори за цесии и акредитиви	1,723	546
Преводи за изпълнение	1,128	1,375
Предплатени такси за управление на кредити	545	747
Текущи задължения към персонала и социалното осигуряване	444	311
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	280	237
Други задължения	1,044	431
	5,164	3,647

Текущите задълженията към персонала включват начисления по непозвани отпуски и свързаните с тях социалните осигуровки.

Дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на банката за изплащане на обезщетения на лица от наетия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст.

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

Съгласно Кодекса на труда в България всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране. Това е план с дефинирани доходи. (Приложение № 2.20).

За определяне на тези задължения банката е направила актюерска оценка към 31.12.2015 г., като е ползвало услугите на сертифициран актюер.

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране е както следва:

	2015 BGN '000	2014 BGN '000
Сегашна стойност на задължението на 1 януари	237	215
Разход за лихви	6	11
Разход за текущ трудов стаж	50	38
Плащания през годината	(11)	(4)
Ефекти от последващи оценки за годината	(2)	(23)
Сегашна стойност на задължението на 31 декември	280	237

Начислените суми в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход по дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране са както следва:

	2015 BGN '000	2014 BGN '000
Разход за текущ стаж	50	50
Разход за лихви	6	11
Разходи за минал стаж	-	(17)
Нетна актюерска загуба, призната през периода	-	7
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в печалбата или загубата (Приложение № 10)	56	51
Ефекти от последващи оценки на задълженията към персонала при пенсиониране в т.ч. от:		
<i>Актюерски загуби от промени във финансовите предположения</i>	-	4
<i>Актюерски загуби от промени в демографските предположения</i>	-	1
<i>Актюерски загуби от корекции, дължащи се на минал опит</i>	2	18
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в други компоненти на всеобхватния доход (Приложение № 12)	2	23
Общо	58	74

При определяне на стойността към 31.12.2015 г. са направени следните актюерски предположения:

- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ за общата смъртност на населението в България за периода 2011 г. - 2013 г. (31.12.2014 г.: 2011 г. - 2013 г.);
- темп на текучество – между 0 % и 15 %, в зависимост от пет обособени възрастови групи (2014 г.: между 0 и 10 %).

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

- дисконтов фактор - използвана е норма на база ефективен годишен лихвен процент 2.70 % (31.12.2014 г.: 3.80 %). Той се основава на доходността на емисиите на дългосрочните ДЦК (с 10 годишен матуритет). Като се има предвид, че средният срок до пенсиониране е по-дълъг от 10 години, дисконтовата норма е определена чрез екстраполация;
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на банката и е в размер на 5% годишен ръст за 2015 г. и всяка следваща година спрямо предходния отчетен период (2014 г.: 5 %).

30. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Основен акционерен капитал

Към 31.12.2015 г. регистрираният акционерен капитал на Търговска банка Д АД възлиза на 75,000 хил.лв. (31.12.2014 г.: 75,000 х.лв.), разпределени в 75,000 обикновени поименни безналични акции с право на глас с номинална стойност хиляда лева за акция.

Структурата на основния акционерен капитал е както следва:

Акционер	Притежавани акции към 31.12.2015	Процент	Притежавани акции към 31.12.2014	Процент
Фуат Гювен	50,000	66.67%	50,000	66.67%
Фортера ЕАД	25,000	33.33%	25,000	33.33%
Общо	75,000	100%	75,000	100%

Движението в основния акционерен капитал е както следва:

	Акции брой	Основен капитал BGN '000
Салдо на 1 януари 2014 година	50,000	50,000
Увеличение на основен акционерен капитал чрез апорт	25,000	25,000
Салдо на 31 декември 2014 година	75,000	75,000
Салдо на 1 януари 2015 година	75,000	75,000
Салдо на 31 декември 2015 година	75,000	75,000

Резерви

Резервите на банката са обобщено представени в таблицата по-долу:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000
Законови резерви (Фонд резервен)	15,431	14,986
Реверв по финансови активи на разположение и за продажба	261	692
Общо	15,692	15,678

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

Законови резерви (Фонд Резервен)

Законът за кредитните институции не предвижда специални правила относно формирането на *Законови резерви (Фонд Резервен)*. Банката формира този вид резерв по общия ред на Търговския закон, а именно: да заделя най-малко една десета от печалбата след данъци, средствата платени над номинална стойност при емитиране на капитал, сумата на допълнителните плащания направени срещу предоставени им предимства за придобитите акции, други източници предвидени в устава или по решение на общото събрание, докато средствата на фонда не достигнат до 1/10 от определения по устав капитал. Също така съгласно Закона за кредитните институции банките не могат да изплащат дивиденди преди да са акумулирали изисквания по закон или устав минимален размер на резервите им, или при условие, че с изплащането на дивидентите ще се наруши спазването на регулаторните съотношения за обща капиталова адекватност.

Банката може да използва средствата от *Законови резерви (Фонд Резервен)* за покриване на текущи загуби или за покриване на загуби от предходни периоди като не могат да бъдат използвани за разпределяне на дивиденди без разрешение на БНБ.

Към 31.12.2015 г. *Законовите резерви (Фонд Резервен)* на банката е в размер на 15,431 хил.лв. (31.12.2014 г.: 14,986 хил. лв.) като минимално изискваната сума по Търговския закон е достигната.

Движението на *Законовите резерви (Фонд резервен)* е както следва:

	2015 BGN '000	2014 BGN '000
Салдо на 1 януари	14,986	14,802
Разпределение на печалбата	445	184
Салдо на 31 декември	15,431	14,986

Резервът по финансови активи на разположение за продажба е формиран от ефектите при последваща оценка на инвестициите на разположение за продажба по справедлива стойност.

Към 31.12.2015 г. той е в размер на 261 хил. лв. (31.12.2014 г.: 692 хил.лв.).

Движението на *резерва по финансови активи на разположение за продажба* е както следва:

	2015 BGN '000	2014 BGN '000
Салдо на 1 януари	692	1,367
Загуби възникнали през годината	(764)	(2,646)
Кумулативни (печалби)/загуби, рекласифицирани към текуща печалба или загуба при продажба/реализация на финансови активи на разположение за продажба	333	1,971
Салдо на 31 декември	261	692

Към 31 декември 2015 г. *неразпределената печалба* е в размер на 570 х.лв. (31.12.2014 г.: 480 х.лв.).

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

Движението на *неразпределената печалба* е както следва:

	2015 BGN '000	2014 BGN '000
Салдо на 1 януари	480	196
Нетна печалба за годината	533	445
Разпределение на печалбата за резерви	(445)	(184)
Актюерски загуби от последващи оценки	2	23
Салдо на 31 декември	570	480

31. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

За целите на отчета за паричните потоци, паричните средства и паричните еквиваленти включват следните салда с оригинален срок до 3 месеца:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000
Парични средства в каса (<i>Приложение № 13</i>)	19,018	15,390
Разплащателни сметки при Централната банка (<i>Приложение № 13</i>)	43,329	57,830
Вземания от банки с оригинален матуритет до 90 дни (<i>Приложение № 14</i>)	49,057	35,618
Парични средства и парични еквиваленти посочени в отчета за паричните потоци	111,404	108,838

32. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

Гаранции и акредитиви

Банката предоставя гаранции и акредитиви, с цел гарантиране за изпълнението на ангажименти на свои клиенти пред трети страни. Тези споразумения имат фиксирани лимити и обикновено имат период на валидност до една година.

Сумите по сключени споразумения за поети ангажименти и условни задължения са представени в таблицата по-долу.

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000
Условни задължения		
Банкови гаранции и акредитиви		
- в лева	25,723	22,557
- в чуждестранна валута	5,099	6,341
	30,822	28,898
Неотменяеми ангажименти		
Неусвоен размер на разрешени кредити		
- в лева	12,541	14,708
- в чуждестранна валута	9,090	13,130
	21,631	27,838
	52,453	56,736

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

Характер на инструментите и кредитен риск

Тези ангажименти с условен характер са носители на задбалансов кредитен риск, тъй като само таксите за ангажимент и провизиите за евентуални загуби се отразяват в отчета за финансовото състояние до момента на изтичане срока на поетия ангажимент или неговото изпълняване. Сумите, отразени в таблицата по-горе като гаранции, представляват максималната счетоводна загуба, която би била призната към датата на финансовите отчети, ако контрагентите не изпълнят изцяло договорните си задължения. Срокът на много от условните задължения ще бъде изтекъл без същите да бъдат частично или изцяло авансирани. Ето защо, сумите не представляват очаквани бъдещи парични потоци. Обезпеченията за издаване на банкови гаранции и акредитиви е 100% и представлява основно блокирани депозити в банката, ипотекирана недвижима собственост, банкови гаранции от други банки и записи на заповед.

При възникване условия за активиране на издадена гаранция банката преценява възможността за регресно вземане към контрагента и евентуално реализиране на предоставените обезпечения.

Договори за наем - оперативен лизинг

Голяма част от офисите на банката са наети под наем. Договорите за наем, които банката е сключила обикновено са за срок от три до десет години.

33. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

(а) Открити разчети със свързани лица		31.12.2015	31.12.2014
Вид сметка	Вид на свързаност	BGN '000	BGN '000
Депозити, разплащателни и набирателни сметки	Предприятие под общ контрол чрез основен акционер	59,828	61,305
Депозити и разплащателни сметки	Акционер	7,092	21,324
Депозити и разплащателни сметки	Ключов управленски персонал	1,421	1,792
Депозити и разплащателни сметки	Дъщерни дружества	267	672
		68,608	85,093
Предоставени кредити	Ключов управленски персонал	20,040	20,084
Предоставени кредити	Предприятие под общ контрол чрез основен акционер	4,422	1
Предоставени кредити	Дъщерни дружества	1,048	7,008
		25,510	27,093
Издадени гаранции и акредитиви	Предприятие под общ контрол чрез основен акционер	1,180	993

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 ГОДИНА

(б) Сделки със свързани лица

Вид приход/разход	Вид на свързаност	2015	2014
		BGN '000	BGN '000
Приходи от лихви	Ключов управленски персонал	251	268
Приходи от лихви	Предприятие под общ контрол чрез основен акционер	149	-
Приходи от лихви	Дъщерни дружества	67	10
		<u>467</u>	<u>278</u>
Приходи от комисионни	Предприятие под общ контрол чрез основен акционер	53	61
Приходи от комисионни	Дъщерни дружества	2	-
Приходи от комисионни	Ключов управленски персонал	1	1
Приходи от комисионни	Акционер	1	-
		<u>57</u>	<u>62</u>
Разходи за лихви	Предприятие под общ контрол чрез основен акционер	812	16
Разходи за лихви	Акционер	321	739
Разходи за лихви	Ключов управленски персонал	26	699
Разходи за лихви	Дъщерни дружества	3	5
		<u>1,162</u>	<u>1,459</u>

През 2014 г. е извършено увеличение на основния капитал чрез апорт на сграда на стойност 25,000 х.лв.

(в) Възнаграждения на ключов управленски персонал

	2015	2014
	BGN '000	BGN '000
Възнаграждения на ключов управленски персонал	841	773

Съставът на ключовия персонал е оповестен в *Приложение № 1*.

34. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

С протокол № 12-5 от заседание на Надзорния съвет, проведено на 18 декември 2015 г., е взето решение за освобождаване на Гълъбин Николов Гълъбов като Член на Управителния съвет и Изпълнителен директор на Търговска банка Д АД. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър към Агенция по вписванията на 5 януари 2016 г.